

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՀՀ ԼՈՒՈՒ ՄԱՐԶԻ «ՎԱՆԱՁՈՐԻ Դ. ԱԼԻՇԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ**

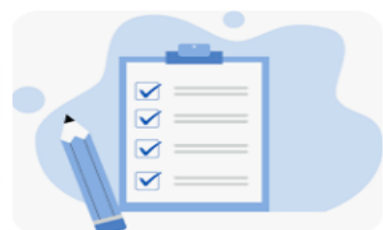
ԹԻՎ 27

2024 - 2029թթ. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՎԱՆԱՁՈՐ-2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածական մաս.....3

Դպրոցի մասին տեղեկատվություն.....6

Իրավիճակի վերլուծությունը

- Հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքների վերլուծությունը.....9
- Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքների վերլուծությունը.....33
- Համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ հաստատության համագործակցության ուժեղ և թույլ կողմերի վերլուծությունը..... 45
- Հաստատության խորհրդակցական մարմինների գործունեության ուժեղ և թույլ կողմերի վերլուծությունը..... 54
- Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործածությունը, ուժեղ կողմերն ու թերությունները..... 80

Նպատակների և խնդիրների սահմանումը

- Հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքների բարելավում..... 90
- Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքների բավարարում..... 98
- Համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ հաստատության համագործակցության բարելավում.....101
- Հաստատության խորհրդակցական մարմինների գործունեության արդյունավետության բարձրացում..... 105
- Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործածության ապահովում, թերությունների շտկում..... 108

Զարգացման ծրագրի կատարման ամենամյա հաշվետվության կատարողականի ցուցանիշներն ու պահանջները

- Սովորողների ակադեմիական առաջընթացն ու կրթության որակի բարելավումը.....115
- Աշխատակազմի կառավարման և մասնագիտական զարգացման համակարգի արդյունավետությունը..... 116
- Հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմինների ներգրավվածությունը և մասնակցայնությունը..... 117
- Դասավանդման համար անհրաժեշտ ռեսուրսների հասանելիությունը և կիրառությունը..... 118
- Մանկավարժական ինքնավարության և ակադեմիական ազատության ապահովումը..... 119
- Բոլոր շահառուների համար դրական և ապահով մթնոլորտի ապահովումը.....120

ՀԱՎԵԼՎԱԾ..... 121

ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՄԱՍ

Մեր օրերում կրթությունը առանցքային դեր է խաղում մարդու կյանքում, քանի որ դրա օգնությամբ մարդիկ կարող են հասնել անհավատալի բարձունքների, իրենց համար կարիերա կառուցել, լինել պահանջված և պրոֆեսիոնալ մասնագետներ՝ այդպիսով ապահովելով թե՛ սեփական բարեկեցությունը, թե՛ պետության կայուն զարգացումը: Որքան բարձր որակի կրթություն կարող է տալ պետությունը, այնքան բարձր է նրա մրցակցային առավելությունը այլ երկրների նկատմամբ: Ստացվում է, որ որակյալ կրթությունը յուրաքանչյուր պետության մտավոր ներուժի զարգացման, անվտանգության, տնտեսական աճի ապահովման, ինչպես նաև պատասխանատու, կարողունակ և իրավագիտակից քաղաքացի ձևավորելու միակ ճանապարհն է: Ուսումնադաստիարակչական գործընթացն է ձևավորում մարդուն, նրա անձնական հատկությունները, ինչպիսիք են՝ կարգապահությունը, վճռականությունը, դրական վարքագիծը, հանդուրժողականությունը, մարդասիրությունը: Հայաստանը, որպես զարգացող պետություն, ևս կրում է պատասխանատվություն՝ որակյալ, մասնակցային, ներառական կրթական համակարգ ձևավորելու համար, ուստի, և ներկայումս ամբողջապես փոխվել են կրթության նկատմամբ մոտեցումները, կրթակարգ կառուցելու մեթոդներն ու գործիքակազմերը:

Վերջին երեք տասնամյակներում հանրակրթական համակարգը մեր երկրում շատ մարտահրավերներ է հաղթահարել, բազմաթիվ բարեփոխումներ են իրականացվել, որոնց մի մասը որևէ դրական արդյունքի չեն հասցրել: Արդյունքում՝ պետությունը կրել է ֆինանսական ահռելի վնասներ, սակայն սայրը տեղից այդպես էլ չի շարժվել՝ կիսախարխուլ դպրոցներ, հնամաշ մարզագույքով սպորտդահլիճներ, ոչ ֆունկցիոնալ, հաճախ կողպված լաբորատորիաներ, համակարգչային կաբինետներ, որոնք անհասանելի էին սովորողներին, պատռված քարտեզներ, ուսումնանյութական բազայի

քաղց և, որ ամենակարևորն է՝ չմոտիվացված, նորարարություններից անտեղյակ, ոչ կոմպետենտ մանկավարժական համակազմ: Այսօր խնդիր է դրված՝ լուծելու այս հիմնախնդիրները, որոնք ուղիղ նշանակետի տակ են առել մատաղ սերնդի՝ որակյալ, աջակցող կրթություն ստանալու իրավունքը: Անշուշտ, նշյալ հիմնախնդիրները լուծելու համար անհրաժեշտ են ահռելի ֆինանսական և մարդկային ռեսուրսներ, ծով համբերություն, կարողունակ կադրեր, իրական աշխատող, մտավոր ներուժով, նորարար և պետական քաղաքականության բովանդակությունն անվերապահորեն գիտակցող և ընդունող գործադիր մարմին՝ ի դեմս հաստատության տնօրենի, ով կունենա կառավարչական հմտություններ, չի չարաշահի իր տնօրեն լինելու հանգամանքը, կառաջնորդվի բացառապես օրենքով՝ օգտագործելով այն բոլոր հնարավորությունները, որոնք ընձեռում է պետությունը՝ կրթության ոլորտը հզորացնելու, կայունացնելու և ժամանակի կրթական միտումներին համապատասխանեցնելու համար: Գիտակցելով նշված մարտահրավերների հաղթահարման կարևորությունը՝ ընդառաջ ենք գնում որակյալ, աջակցող, մասնակցային և ներառական ուսումնական միջավայրի ապահովմանն ուղղված մեր պետության ջանքերին՝ ի դեմս ՀՀ Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի 2024-2029 թթ. զարգացման ծրագրի, որտեղ մանրակրկտորեն ներկայացրել ենք դպրոցը հզորացնելու մեր տեսլականը: Մեր կողմից իրականացվել են ահռելի նախապատրաստական աշխատանքներ, մինչ բուն ծրագրի վրա աշխատելը, որոնց նպատակն էր համակողմանի ուսումնասիրել դպրոցի ներկայիս իրավիճակը, վեր հանել առկա հիմնախնդիրները, պարզել, թե ինչի արդյունքում են առաջացել նշյալ հիմնախնդիրները և ինչպիսի ելքեր կարելի է առաջադրել դրանց արդյունավետ լուծման նպատակով: Անմասն չենք մնացել նաև կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցների հետ արդյունավետ զրույցներից, սոցիալացումներից՝ նպատակ ունենալով հավաքել հնարավորինս իրատեսական և չափելի քանակական և որակակական տվյալներ: Ուսումնասիրել ենք ուսումնադաստիարակչական գործընթացին առնչվող մի շարք փաստաթղթեր, այդ թվում՝ արձանագրություններ, հաշվետվություններ, 3 ուստարիների կտրվածքով դպրոցի ՆԴՎ տվյալները: Մանրակրկտորեն ուսումնասիրել ենք նաև դպրոցի ֆիզիկական վիճակը, արձանագրել

ենթասակառուցվածքների՝ սահմանված չափանիշներին առկա անհամապատասխանությունները, գույքագրել կարիքները:

Հիմնվելով նշյալ նախապատրաստական աշխատանքների արդյունքում վեր հանված կարիքների, հիմնախնդիրների, բացթողումների, առավելությունների, ուժեղ և թույլ կողմերի վրա՝ վերլուծել ենք դպրոցի՝ ներկայիս վիճակը մի շարք ենթաառողջություններում, սահմանել առաջնային նպատակներ, դրանց իրագործման համար առաջադրել ենք խնդիրներ, երկարաժամկետ, միջնաժամկետ և կարճաժամկետ գործողություններ, դրանց ի կատար ածման համար անհրաժեշտ միջոցներ: Կարևոր ենք համարել նաև հաշվի առնել սահմանված գործողությունների իրականացմանը խոչընդոտող հնարավոր ռիսկերը, փորձել սահմանել դրանց չեզոքացման հնարավորությունները: Այսպիսով, մեր հետազոտությունն իրականացրել ենք ներքոբերյալ մեթոդներով.

- Սոցիոլոգիական հարցում¹
- Փորձագիտական հացում²
- Հանրակրթության ոլորտի օրենսդրության և փաստաթղթերի վերլուծություն³
- Քանակական և որակական հետազոտություն⁴

Մեր մանկավարժական գործունեության գաղափարական առաջնորդը ամերիկացի փիլիսոփա, հոգեբան և մանկավարժ Ջոն Դյուին է, ով դեռևս 20-րդ դարասկզբին ասել է. «Խոսքեր պետք չեն, մի բան արա»: Ամբողջապես և անվերապահորեն կիսում ենք այս փիլիսոփայությունը՝ պնդելով, որ որակյալ կրթություն ունենալու համար պետք է անել, սովորել, համագործակցել, օգնել, պրպտել, չվախենալ, սովորեցնել, նպատակադրվել, չհանձնվել, իրագործել, հորինել, բացահայտել, ստեղծել, հետազոտել, նախաձեռնել, սիրել, ոգևորել, մոտիվացնել, խրախուսել, գործել, առաջ նայել...

¹Սոց. հարցումներ ենք իրականացրել ծնողական խորհրդի շրջանում:
² Փորձագիտական հարցումներ ենք իրականացրել հաստատության մանկավարժական և վարչական աշխատողների շրջանում:
³ Անհրաժեշտության դեպքում հղում ենք կատարել ոլորտի օրենսդրությանը:/տե՛ս տողատակում/
⁴ Քանակական տվյալները ներկայացված են աղյուսակների և դիագրամների տեսքով, որակական տվյալները՝ երկայուն աղյուսակների միջոցով:

ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Լոռու մարզի Վանաձոր քաղաքի Տարոն 4 թաղամասի կենտրոնական մասում է գտնվում աղյուսակերտ մի կառույց, որը քաղաքի բնակիչները լավ են ճանաչում՝ N 27 դպրոցն է, վայր, որտեղ իր մանկությունն ու պատանեկությունն են թողել արդեն հասուն, գիտակից, հաջողակ ու կայացած բազմաթիվ շրջանավարտներ:

Դպրոցը կառուցվել է 1988 թվականի երկրաշարժից հետո՝ 1991 թվականին: Դպրոցի կառուցման գործում իրենց ուժն ու եռանդը են ներդրել ուկրաինացի շինարարները: Կարճ ժամանակամիջոցում պատրաստ էր տիպային մի շենք, որն ուներ ժամանակակից դպրոցին հատուկ հարմարություններ՝ կաբինետներ, սպորտային ենթակառուցվածքներ, հանդիսությունների դահլիճ, ընդարձակ դասասենյակներ, գրադարան, ճաշարան, արհեստանոց, գործում էր կաթսայատուն, որն առ այսօր ապահովում է շուրջօրյա ջերմություն:

2009թ.-ին կատարվել է դպրոցի անվանափոխություն՝ ՀՀ Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղևոնդ Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ:

ԴՊՐՈՑԻ ԱՆՁՆԱԳՐԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

Հանրակրթական ուսումնական հաստատության անվանումը	«Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ
ՀՎՀՀ	06909448
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության հասցեն	Հայաստան, Լոռու մարզ, Վանաձոր, Տարոն-4,

	Զեյթունի փողոց 3/4
Փոստային դասիչ	2023
Դպրոցի ստեղծման ամսաթիվը	1991
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության ինտերնետային կայքի հասցեն	http://27school.am/
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության էլ. փոստի հասցեն	vanadzor27@schools.am
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության հեռախոսահամարը	032260179
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության պետական ռեգիստրում գրանցման համարը	26.210.02101
Պետական ռեգիստրում գրանցման ամսաթիվը	13.07.2010
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության շինության բնութագիրը	տիպային
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության հարկայնությունը	երկհարկանի
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության տիպը ըստ իրականացվող հիմնական ծրագրերի	հիմնական
Հանրակրթական ուսումնական հաստատության տիպը ըստ իրականացվող կրթական ծրագրերի աստիճանի	տարրական/1-4/, հիմնական/5-9/
Հանրակրթական լիցենզիայով սահմանված աշակերտների թիվը	850
Աշխատանքային շաբաթը	հնգօրյա
Աշխատանքային ռեժիմը	միաձեռք
Շինության ջրամատակարարումը	շուրջօրյակենտրոնացված
Շինության կոյուղացումը	կենտրոնացված/բարվոք/
Զեռուցման ձևը(վառելիքի տեսակը)	լոկալ-գազ
Զեռուցումը	կենտրոնացված
Կենտրոնացված ջեռուցման տեսակը	կաթսայատուն
Շենքի ընդհանուր մակերեսը, մ ²	15226.00
Շենքի ներսի մաքրվող մակերեսը, մ ²	7627.00
Դպրոցին կից մաքրվող տարածքի մակերեսը, մ ²	7420.00
Դպրոցին կից մշակվող մակերեսը/այգի/, մ ²	960.00
Դպրոցը համայնքի տարածքում միակն է	ոչ
Հեռավորությունը ամենամոտ դպրոցից/մոտակա բանուկ ճանապարհով, կմ-ով/	0.10

ՄԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ՏԵՂԵՐԻ ԼԻՑԵՆԶԻԱՆԵՐՆ ԸՍՏ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԻ

ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գոյություն ունեն տեղեկատվության հավաքագրման և մշակման մի շարք մեթոդներ: Սույն ենթաբաժնում մեր առջև խնդիր է դրված համակողմանիորեն ուսումնասիրել դպրոցում առկա իրավիճակը, վեր հանել հնարավոր ուժեղ և թույլ կողմերը, ուստի և նշյալ ուսումնասիրությունն իրականացրել ենք հետազոտության՝ որակական և քանակական մեթոդներով:

- Քանակական տվյալները միշտ թվերով են ներկայացվում: Դրանց մշակման և վերլուծության միջոցով կարելի է վեր հանել վիճակագրական տվյալներ ուսումնասիրվող օբյեկտի վերաբերյալ:
- Որակական տվյալներն ընդհանրական կերպով նկարագրում են իրավիճակը: Դրանք հիմնված են տարբեր տեղեկությունների վրա, այդ թվում՝ մշտադիտարկումներ, փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, հարցումներ:

Հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքների վերլուծությունը

Ցանկացած աշխատանքի արդյունքը բնութագրվում է այդ աշխատանքի քանակով և որակով, որոնց ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս վեր հանել աշխատանքի կատարման արդյունավետությունը:

Ուսումնադաստիարակչական գործընթացում մանկավարժական աշխատանքի արդյունավետության հիմնական չափանիշը սովորողների կողմից գիտության առաջատար գաղափարների յուրացումն ու կիրառումն է՝ հիմնված ստեղծագործական,

քննական մտածողության զարգացման վրա: Դասի արդյունավետության հիմնական ցուցանիշներն են ուսումնական գործընթացի կատարելագործումը, սովորողների սովորելու կարողունակությունը և ուսուցչի մասնագիտական հմտությունների բարձրացումը, վերջնարդյունքում որակական և քանակական բարձր արդյունքների առկայությունը: Դասի արդյունավետության մասին են խոսում ոչ միայն տեսական գիտելիքներից սովորողների ստացած բարձր արդյունքները, այլ նաև գործնական հմտությունների, մի շարք առանցքային կոմպետենցիաների զարգացումը: Չէ՞ որ ժամանակակից կրթության տրամաբանության մեջ գիտելիքը ինքնին արժեք չունի, եթե սովորողները չեն կարողանում դրանք օգտագործել տարբեր գործնական գործունեության մեջ: Գիտելիքի կիրառումը միաժամանակ բնութագրում է դրա յուրացման որակը, սովորողների ինտելեկտի զարգացման մակարդակը և նրանց սոցիալական փորձը, ուստի և կոմպետենցիաների, գործնական հմտությունների ու կարողությունների զարգացվածությունը նույնպես կրթության որակի կարևոր ցուցանիշ է: Ի վերջո, դասավանդման ժամանակ կարևոր է, որ յուրաքանչյուր սովորող միշտ կարողանա վերահսկել գիտելիքների ձեռքբերման իր որակը, վերլուծել իր ուսման արդյունքները և օբյեկտիվորեն գնահատել գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների յուրացման մակարդակը, իսկ այս ամենը կարողանալու համար հարկավոր է, որ ժամանակակից սովորողն ունենա վերլուծական, քննական, ստեղծագործական մտածողություն, տրամաբանելու, կարծիք, վերաբերմունք հայտնելու ունակություն:

Դասի արդյունավետության մասին խոսելիս կարևոր է անդրադառնալ նաև դաստիարակչական բաղադրիչին: Յուրաքանչյուր դաս պետք է ունենա դաստիարակչական կարևոր ներգործություն սովորողի վրա, ձևավորի մարդկային բարձր որակներ, նպաստի սովորողի անձի ձևավորմանը: Էլ որտե՞ղ, եթե ոչ դպրոցում, կյանքը նոր ճանաչող անհատը պիտի տեսնի ու լսի այն ամենը, ինչը շատ դեպքերում վարագուրվում է ընտանիքում՝ լավ ու վատ, բարոյականություն- անբարոյականություն, ճիշտ ու սխալ, կարելի ու չի կարելի:

Այսպիսով, կրթության որակի և ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունավետության մասին փաստող մեր կողմից առանձնացված ցուցիչների վրա

հիմնվելով՝ փորձենք մեր մանրադիտակի տակ առնել Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղևոնդ Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքները:

Աղյուսակ 1.Ընդհանրացված տվյալներ սովորողների առաջադիմության վերաբերյալ ըստ կրթական աստիճանների

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի		2021-2022 ուստարի		2022-2023 ուստարի	
	1-ից 4-րդ դաս	5-ից 9-րդ դաս	1-ից 4-րդ դաս	5-ից 9-րդ դաս	1-ից 4-րդ դաս	5-ից 9-րդ դաս
Գերազանց առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը /9», «10» տարեկան միջին գնահատական /	68 33,1%	50 16,6%	67 32,7%	42 14,1%	56 21,9%	50 15,9%
Ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը / 4», «5» և «6»տարեկան միջին գնահատական /	75 36,5%	175 58,3%	77 37,6%	179 60,3%	68 26,9%	185 58,7%

Վերը բերված աղյուսակում տեսնում ենք ընդհանրացված տվյալներ սովորողների առաջադիմության վերաբերյալ՝ ըստ կրթական աստիճանների՝ վերաբերող նախորդ երեք ուստարիներին: Սովորողների գերազանցության վերաբերյալ ցուցանիշներում նկատելի է անկում: Եթե 2020-2021 ուստարում 1-ից 4-րդ դասարաններում գերազանց առաջադիմություն ունեցող սովորողների թիվը կազմում էր 68 (33,1%), ապա արդեն 2022-2023 ուստարում՝ 56 սովորող (21.9%): Նշյալ արդյունքը բավականին մտահոգիչ է՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ խոսքը տարրական դպրոցի մասին է, իսկ այստեղ, որպես կանոն, սովորողներից շատերն ունենում են

բավարար չափով ուսումնական մոտիվացիա, ծնողներն առավել հետևողականորեն են համագործակցում դպրոցի հետ: Պատկերն առավել խոստումնալից է միջին դպրոցի պարագայում: Եթե 2021-2022 թվականին գրանցվել է գերազանցությամբ սովորողների թվի նկատելի անկում (14.1%), արդեն 2022-2023 ուստարում 2020-2021 ուստարվա ցուցանիշը՝ գերազանց առաջադիմություն ունեցող 50 սովորող, վերականգնվել է:

Ընդհանուր առմամբ՝ գերազանց առաջադիմություն ունեցող սովորողների թիվը նկատելիորեն մեծ է հենց տարրական դպրոցում: Ի համեմատ դրա՝ միջին դպրոցում նկատելիորեն մեծ է ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թիվը, համապատասխանաբար՝ 2020-2021 ուստարի՝ 50-ը 175-ի դիմաց, 2021-2022 ուստարի՝ 42-ը 179-ի դիմաց և 2022-2023 ուստարի՝ 50-ը 185-ի դիմաց:

Աղյուսակի ընդհանրական վերլուծությունը թույլ է տալիս եզրահանգել, որ հատկապես միջին դպրոցում, պայմանավորված մի շարք հանգամանքներով, սովորողներն ունեն ցածր առաջադիմություն, լրջագույն խնդիրներ են առկա ուսումնական մոտիվացիայիև սովորողների առանձնահատկուկ կարիքների հիման վրա ուսումնական գործընթաց ապահովելու տեսանկյունից: Վերլուծությունների այս փուլում կոժվարանանք հստակ պատճառներ մատնանշել, ուստի դրանց վերաբերյալ ամբողջական անդրադարձ կկատարենք սույն ենթագլխի վերջում:

Ստորև դիտարկենք 2020-2021 ուստարվա տվյալները՝ վերաբերող 4-րդ և 9-րդ դասարաններում սովորողների ուսումնառության արդյունքներին:

Աղյուսակ 2. 2020-2021 ուստարվա տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը		Տարեկան միջին գնահատականները՝ ըստ հիմնական առարկաների		4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորները	
	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.
Հայոցլեզու, Մայրենի	72	68	8,1	6,5	8,1	14,0
Գրականություն		68		6,6		13,8
Մաթեմատիկա	72		7,7		7,7	12,4
Հանրահաշիվ		68		6,4		
Երկրաչափություն		68		6,4		
Ռուսաց լեզու	72	68	7,2	7,0		13,8
Անգլերեն	72	68	7,1	6,6		16,7
Ես և շրջ. աշխ.	72		8,1			
Հայաստանի աշխ.		68		6,6		12,9
Հայոց պատմություն		68		7,0		13,9
Համաշխ. պատմ.		68		7,0		
Հայ. եկպատմ.		68		7,7		
Հասարակագիտ.		68		7,4		
Ինֆորմատիկա		68		7,5		
Ֆիզիկա		68		6,6		
Քիմիա		68		6,8		
Կենսաբանություն		68		7,0		
ՆՁՊ և անվ. կենս.		68		8,6		
Երաժշտություն	72		8,5			
Կերպարվեստ	72		8,1			
Տեխնոլոգիա	72		8,7			
Ֆիզկուլտուրա	72	68	7,4	8,9		
Շախմատ	72		7,5			
Ընդամենը	720	1156	78,4	113,7	15,8	144,4

Հիմնական առարկաներից ստացված տարեկան միջին գնահատականների ընդհանուր միավորային ցուցանիշը 4-րդ դասարանում 78.4 է, 9-րդ դասարանում՝ 113.7: 4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորների ընդհանրական ցուցանիշը հետևյալն է՝ համապատասխանաբար 15.8 և 144.4: Ի նկատի առնենք սույն ցուցանիշները՝ հաջորդիվ դրական դինամիկան արձանագրելու համար: Դիտարկենք նաև 2021-2022

ուստարվա տվյալները՝ վերաբերող 4-րդ և 9-րդ դասարաններում սովորողների ուսումնառության արդյունքներին:

Աղյուսակ 3. 2021-2022 ուստարվա տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը		Տարեկան միջին գնահատականները՝ ըստ հիմնական առարկաների		4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորները	
	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.	4-րդ դաս.	9-րդ դաս.
Հայոց լեզու	72	50	7,6	6,2	7,7	13,8
Մայրենի		50		6,3		7
Գրակ.		50		6,3		7
Մաթեմատիկա	72		7,4		8	13
Հանրահ.		50		5,8		
Երկրաչ.		50		5,9		
Ռուսաց լ.	72	50	7,4	6,4		6,7
Անգլ.	72	50	7,1	6		8,3
Ես և շրջ. Աշխ.	72		8,2			
Հայ.աշխ.		50		6,1		13,1
Հայոց պատմ.		50		6,7		7
Համաշխ.պատմ		50		6,8		
Հայ.եկ պատմ.		50		7,5		
Հասարակ.		50		7		
ԲՆՖորմ.		50		7,2		
Ֆիզիկա.		50		6,3		15,6
Քիմիա		50		6,3		
Կենսաբ.		50		6,6		15,25
ՆԶՊեանվ.կենս.		50		8,2		
Երաժշ.	72		8,6			
Կերպար.	72		8,2			
Տեխնոլոգիա	72		8,8			
Ֆիզկուլտ.	72	50	8,8	8,9		9,3
Շախմատ	72		7,6			
Ընդամենը	720	850	79,7	114,2	15,7	109,1

4-րդ դասարանում հիմնական առարկաներից ստացված տարեկան միջին գնահատականները հիմնականում բարձր են «Տեխնոլոգիա», «Ֆիզկուլտուրա», «Երաժշտություն», «Ես և շրջակա աշխարհ», «Կերպարվեստ» ուսումնական առարկաներից, համապատասխանաբար՝ 8.8, 8.8, 8.6, 8.2: Նկատելիորեն չեն բավարարում մայրենիի և մաթեմատիկայի ցուցանիշները՝ 7.6 և 7.4 միավոր, նաև՝ ռուսաց լեզվի և անգլերենի արդյունքները՝ 7.4 և 7.1 միավոր: ԱՆշուշտ, բոլոր ուսումնական առարկաներն էլ իրենց կարևորությունն ունեն կրտսեր դպրոցականի համակողմանի զարգացման համար, և որևէ կերպ չի կարելի ստորադասել ֆիզիկական կրթությունը, մշակութային կարողունակության զարգացումը կամ տեխնոլոգիայից ստացված գիտելիքներն արհեստի և արվեստի մասին, այդուամենայնիվ, իրենց կարևորագույն դերն ունի նաև մայրենիի և մաթեմատիկայի արդյունավետ ուսուցումը, որոնց հիման վրա հաջորդիվ պետք է կառուցվի հայոց լեզվի, գրականության, հանրահաշվի և երկրաչափության արդյունավետ ուսուցման գործընթացը:

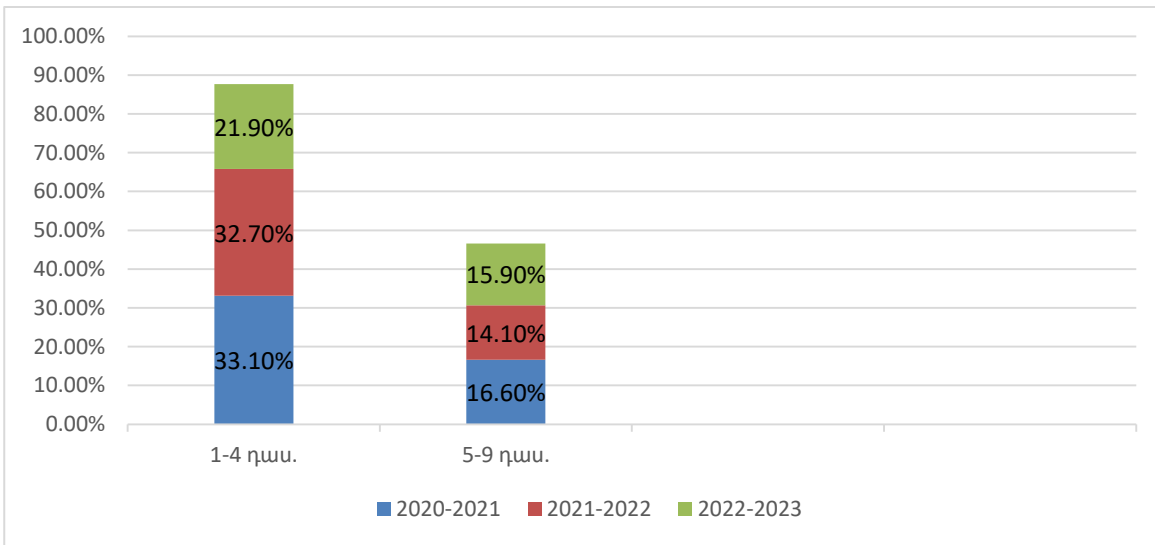
Ցածր որակի և քանակի գիտելիքներով ու կարողունակություններով արդեն միջին դպրոցում սովորողն ունենում է լրջագույն դժվարություններ, չի կարողանում ապահովել ներառարկայական կապեր, և վերջինիս գիտելիքների ու կարողությունների բուրգը ամուր ու կայուն չի կարելի անվանել: Նույնը կարելի է ասել օտար լեզուների ուսուցման մասին: Այսպիսով, նշյալ առարկաների ցածր միավորները խոսում են այն մասին, որ ուսման մեջ դժվարություններ ունեցող կրտսեր դպրոցականների մոտ լիարժեք չի ձևավորվում լեզվամտածողությունը, հաղորդակցական հմտությունները, փափուկ և կոշտ հմտությունները, տրամաբանական, վերլուծական, քննական, մաթեմատիկական, ստեղծագործական և վերլուծական մտածողությունը, ինչի հետևանքով էլ արդեն միջին դպրոցում անկում է ապրում ուսումնական մոտիվացիան, աշխատունակությունը:

Նշյալ պնդումը հիմնավորելու համար դիտարկենք 9-րդ դասարանում հիմնական առարկաներից ստացված տարեկան միջին գնահատականները: Այստեղ բարձր միավորներ տեսանելի են միայն ՆԶՊ-ից և ֆիզկուլտուրայից՝ 8.2, 8.9: Մյուս հիմնական առարկաներից միավորային ցուցանիշները տատանվում են 5.8-ից 7.5-ի միջակայքում:

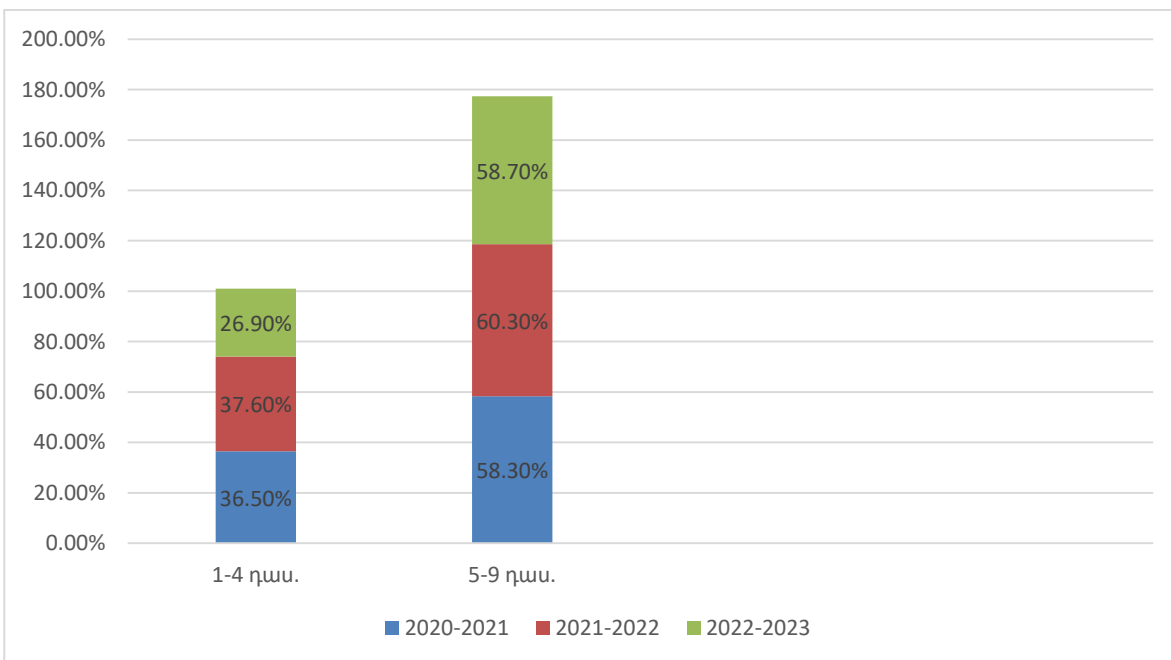
Անդրադառնալով 2021-2022 ուստարում 4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին

միավորներին՝ նկատենք, որ առավել դրական պատկեր ունենք 4-րդ դասարանում՝ մաթեմատիկայի միջին միավորը 8 է, մայրենիինը՝ 7.7: Իսկ ահա 9-րդ դասարանում նվազագույն միավորը 7-ն է, առավելագույնը՝ 15.25-ը: Ստորև բերված գծապատկերներում դիտարկենք գերազանց և ցածր առաջադիմությամբ սովորողների քանակը %-ներով:

Գծապատկեր 1. Գերազանց առաջադիմությամբ սովորողների տոկոսը՝ ըստ նախորդ 3 ուստարիների:

Գծապատկեր 2. Ցածր առաջադիմությամբ սովորողների տոկոսը՝ ըստ նախորդ 3 ուստարիների:

Պարզելու համար, թե արդյոք 2022-2023 ուստարվա ընթացքում գրանցվել է ցուցանիշների դրական դինամիկա, փորձենք դիտարկել հաջորդ աղյուսակը:

Աղյուսակ 4. 2022-2023 ուստարվա տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ:

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը		Տարեկան միջին գնահատականները՝ ըստ հիմնական առարկաների		4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միջին միավորները	
	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	4-րդ դաս.	9-րդ. դաս.	4-րդ. դաս	9-րդ. դաս.
Հայոցլեզու Մայրենի	59	62	7,3	6,6	7,8	13,4
Գրակ.		62		6,9		14,9
Մաթեմատիկա	59		6,9		7,6	13,8
Հանրահ.		62		6,4		
Երկրաչ.		62		6,3		
Ռուսաց լ.	59	62	7,2	6,9		13,6
Անգլ.	59	62	6,9	6,7		16,0
Ես և շրջ. աշխ.	59		7,6			
Հայ.աշխ.		62		7,0		13,5
Հայոց պատմ.		62		7,0		14,4
Համաշխ.պատմ		62		7,6		
Հայ.եկ պատմ.		62		7,9		
Հասարակ.		62		7,5		
ԻՆՖորմ.		62		7,1		
Ֆիզիկա		62		6,9		16,6
Քիմիա		62		6,5		17,6
Կենսաբ.		62		7,2		14
ՆԶՊևանվ.կենս.		62		9,0		
Երաժշ.	59		8,6			
Կերպար.	59		8,2			
Տեխնոլ.	59		8,8			
Ֆիզկուլտ	59	62	8,8	9,0		9,3
Շախմատ	59		7,4			
Ընդամենը	590	1054	77,7	122,5	15,4	148,7

Ի համեմատ 2020-2021 և 2021-2022 ուսումնական տարիների՝ 2022-2023 ուստարում 4-րդ դասարանում նվազել են մաթեմատիկայի և մայրենիի միջին գնահատականները: Օտար լեզուների պարագայում փոփոխություններն այդքան էլ նշանակալի չեն:

Աղյուսակ 5. 2020-2021, 2021-2022 և 2022-2023 ուստարիների «Մաթեմատիկա», «Մայրենի», «Ռուսաց լեզու» և «Անգլերեն» ուսումնական առարկաներիի միջին գնահատականները

Տարեկան գնահատականները	միջին	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Մայրենի		8.1	7.4	7.3
Մաթեմատիկա		7.7	7.6	6.9
Ռուսաց լեզու		7.2	7.4	7.2
Անգլերեն		7.1	7.1	6.9

Ցուցանիշների տատանում է նկատվում նաև 4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման միավորների պարագայում: Մաթեմատիկայի պարագայում 8 միավորը դարձել է 7.6, իսկ մայրենիի դեպքում՝ 7.7 միավորը դարձել է 7.8: Ըստ էության նվազման միտումն առավել ակնհայտ է այս պարագայում:

2022-2023 ուստարում 9-րդ դասարանում ըստ հիմնական առարկաների տարեկան միջին գնահատականները ընդհանուր միավորը 114,2-ից դարձել է 122,5, իսկ պետական ավարտական քննությունների միջին միավորներն, ընդհանուր վերցրած, 109.1-ից դարձել են 148.7: Այս պարագայում դրական միտումն ակնհայտ է, ինչը խոսում է այն մասին, որ կարողունակահեն կրթական միջավայրն իր որոշակի դրական ազդեցությունը բերել է սովորողների ուսումնական մոտիվացիայի և առաջադիմության դինամիկայի վրա:

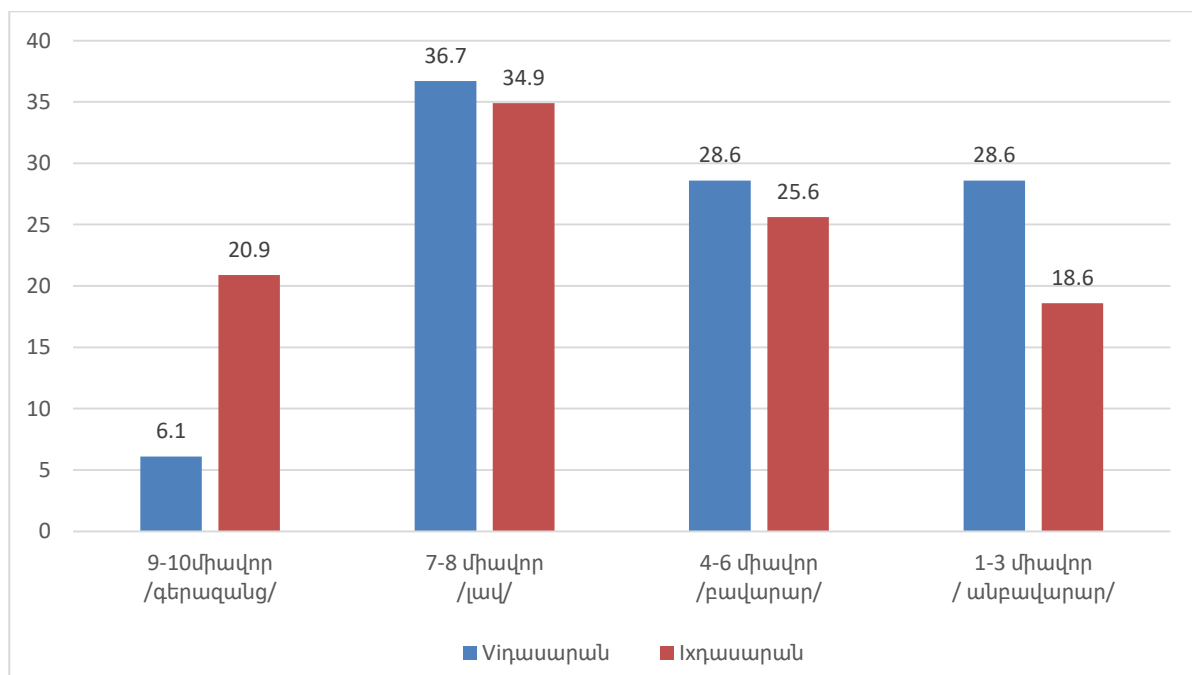
ՀՀ կրթության տեսչական մարմնի կողմից 2022թ. դպրոցում իրականացվել է ստուգում՝ դպրոցի կրթական գործընթացի արդյունավետության ապահովման նպատակով: Դասավորումների, գրավոր աշխատանքների և նույն սովորողների նախորդ տարվա կիսամյակային ամփոփիչ գրավոր աշխատանքների միջին արդյունքները՝ ըստ առարկաների, դիտարկենք ստորև բերված աղյուսակում:

Աղյուսակ 6. Գնահատման միջին արդյունքներ՝ ըստ առարկաների և բնութագրիչների

	Հայոց լեզու	Մաթեմատիկա
Ուսուցիչների գնահատման միջին արդյունքներ	2.7 «Լավ»	2 «Բավարար»
Ստուգման ընթացքում տրված գրավոր աշխատանքների արդյունքներ	5.8 «Բավարար»	4.0 «Բավարար»
Նախորդ ուսումնական տարվա կիսամյակային ամփոփիչ գրավոր աշխատանքների արդյունքներ	6.2 «Բավարար»	5.8 «Բավարար»

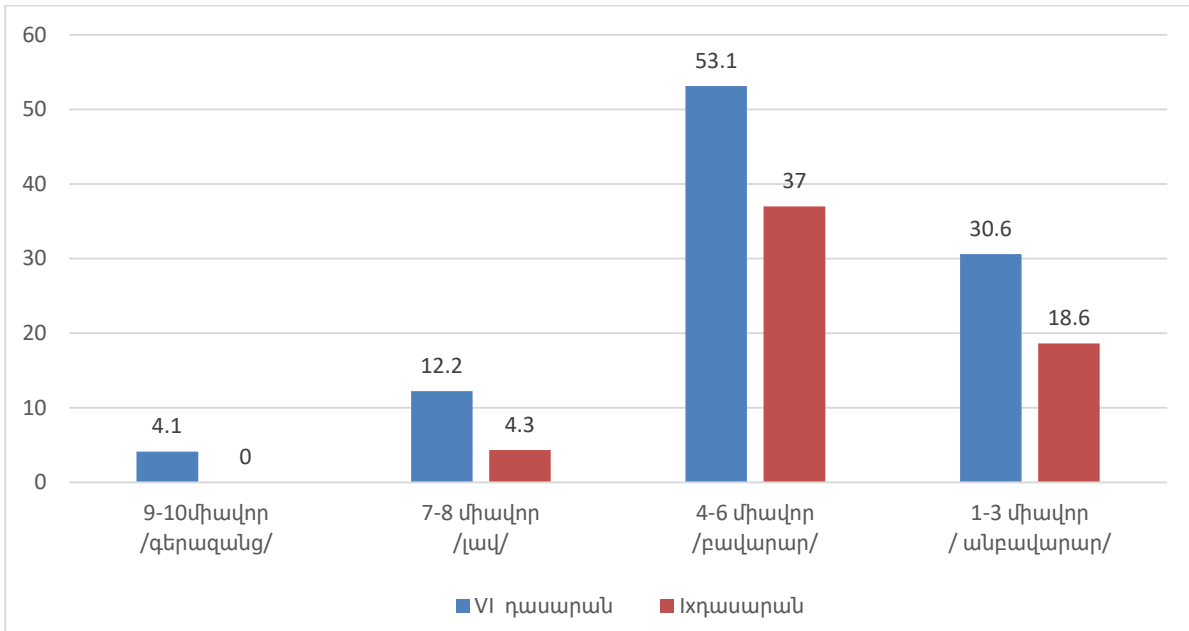
Ստորև բերված գծապատկերում /տե'ս գծապատկեր 3./ ներկայացնենք ստուգման ընթացքում սովորողներին հայոց լեզվից տրված գրավոր աշխատանքների տոկոսային արդյունքներ՝ ըստ դասարանների: Ինչպես երևում է գծապատկերից, սովորողների 40 %-ից ավելին նշված երկու դասարաններում էլ գրանցել են «լավ» և «գերազանց» արդյունքներ, ինչը բավականին խոստումնալից է, սակայն միաժամանակ առկա են նաև «անբավարար» և «բավարար» արդյունքներ, որոնք գալիս են փաստելու, որ հայոց լեզվի դասավանդման գործընթացն ունի բարելավման անհրաժեշտություն:

Գծապատկեր 3. Ստուգման ընթացքում սովորողներին տրված գրավոր աշխատանքների տոկոսային արդյունքներ՝ ըստ դասարանների: / Հայոց լեզու/

Դիտարկենք նաև ստուգման ընթացքում 6-րդ և 9-րդ դասարանների սովորողներին մաթեմատիկայից տրված գրավոր աշխատանքների տոկոսային արդյունքներ՝ ըստ դասարանների/տե'ս գծապատկեր 4/:

Գծապատկեր 4. Ստուգման ընթացքում սովորողներին տրված գրավոր աշխատանքների տոկոսային արդյունքներ՝ ըստ դասարանների:/ Մաթեմատիկա/

Մաթեմատիկայից սովորողների «անբավարար» արդյունքները, որոնք 6-րդ դասարանում կազմում է 30.6%, իսկ 9-րդ դասարանում՝ 58.7%, վկայում են այն մասին, որ մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացն արդյունավետ չի իրականացվում, առկա են լրջագույն բացթողումներ, ուսումնական այս առարկայի ուսուցման և ուսումնառության գործընթացը դպրեցում ունի բարելավման խիստ անհրաժեշտություն:

ՀՀ կրթության տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ստուգումների շրջանակներում իրականացվել են նաև դասալսումներ, որոնց ընթացքում ուսումնասիրվել են.

ա/Ուսումնական նպաստավոր միջավայրը

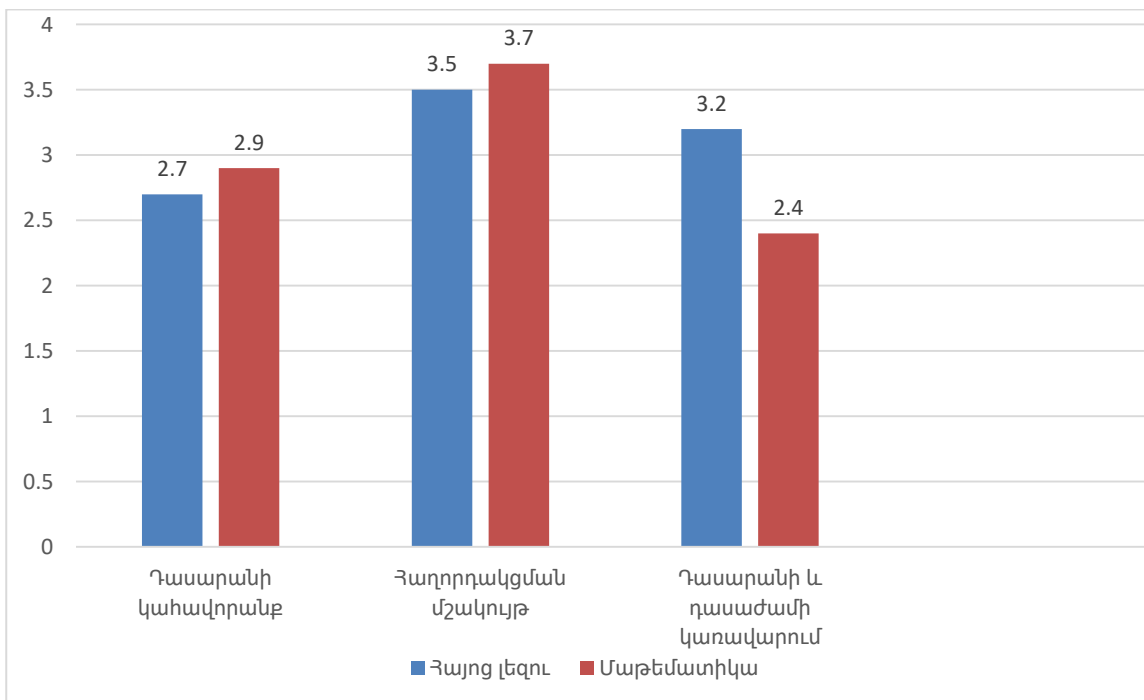
Գծապատկեր 5-ից պարզ է դառնում, որ «Հայոց լեզու» ուսումնական առարկայի դասերին ուսումնական միջավայրի ապահովման միջին գնահատականը կազմել է 3,1 /լավ/, իսկ մաթեմատիկայի դասերին՝ 3/լավ/ միավոր: Երկու առարկաների դեպքում էլ համեմատաբար ցածր են գնահատվել «դասարանի կահավորանք», իսկ մաթեմատիկայի պարագայում՝ նաև «դասաժամի և դասարանի կառավարում» բնութագրիչները: Հայոց լեզվի ուսուցիչների շրջանում ուսուցման ընթացքում ՏՀՏ

իմացության ու կիրառման միջին գնահատականը կազմել է 1.7 «բավարար», իսկ մաթեմատիկայի ուսուցիչների պարագայում՝ 2.5 «լավ» միավոր: Ընդհանուր առմամբ, ուսումնական միջավայրի ապահովման միջին գնահատականը կազմում է 3.1 «լավ» միավոր:

Դասալսողների կողմից ներկայացված հիմքերն ու եզրակացությունները, մեթոդական աջակցության ուղղությունները վկայում են, այն մասին, որ, չնայած դպրոցը հնարավոր ամեն բան անում է ուսուցման և ուսումնառության գործընթացների համար նպաստավոր միջավայր ապահովելու համար, սակայն առկա են մի շարք խնդիրներ՝ վերաբերող դասարանի կահավորանքին, ուսումնանյութական բազայի անհամապատասխանությանն ու բացակայությանը, ուսուցիչների կողմից ՏՀՏ գործիքների կիրառման արդյունավետությանը, հաղորդակցական մշակույթին, դասաժամի կառավարմանը:

Նկատենք, որ նշյալ հիմնախնդիրների լուծումը կարող է դրական ազդել ուսուցման և ուսումնառության գործընթացների արդյունավետության բարձրացման վրա:

Գծապատկեր 5. Ուսումնական միջավայրի գնահատման միջին արդյունքները՝ ըստ առարկաների և բնութագրիչների:

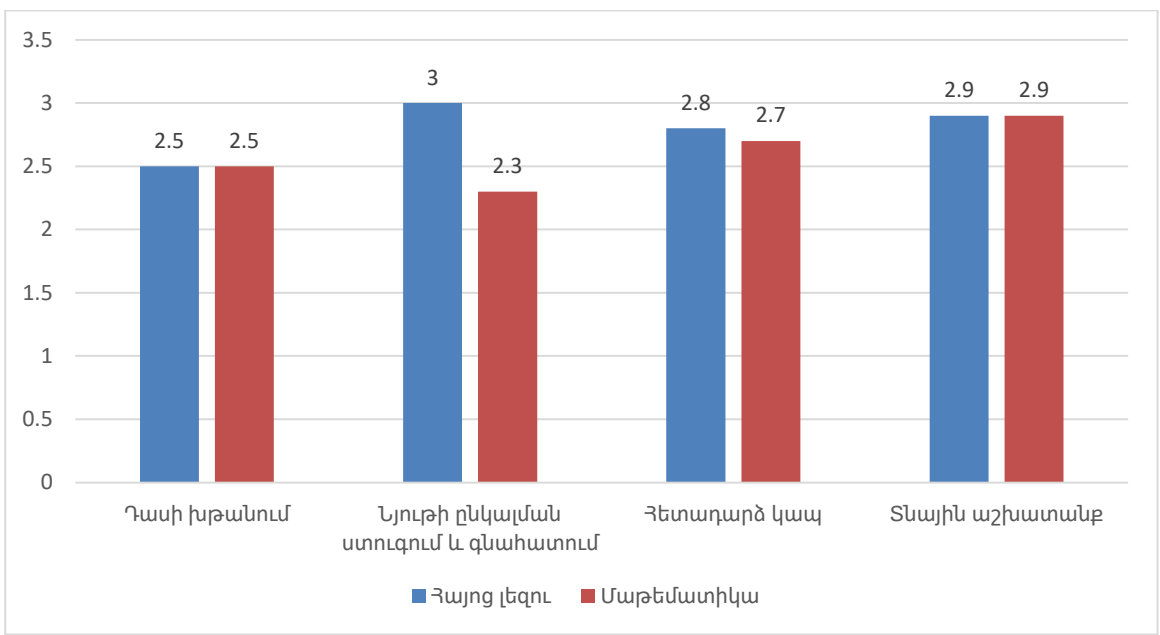

բ/ Դասավանդման գործընթացը

Գծապատկեր 6-ում տեսնում ենք, որ հայոց լեզվի դասավանդման գործընթացը գնահատվել է 2.9 «լավ», իսկ մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացը՝ 2.6 «լավ» միավոր: Որպես գնահատման դրական հիմքեր՝ դասախոսներն արձանագրել են, որ որոշ դասերի ընթացքում ուսուցիչները աջակցում և ուղղորդում են սովորողներին, փորձում են ապահովել սովորողների համաչափ մասնակցելիություն՝ օգտագործելով ուսուցման ժամանակակից հնարներ և մեթոդներ, գնահատման տարբեր գործիքներ: Միաժամանակ արձանագրել են նաև առկա բացթողումները, մասնավորապես՝ հայոց լեզվի դասերի ընթացքում ուսուցման մեթոդների ոչ արդյունավետ կիրառում, հետադարձ կապի բացակայություն, գնահատման ժամանակակից ձևերի անտեսում:

Մաթեմատիկայի դասերին կիրառվում են հիմնականում ուսուցման ավանդական մեթոդներ, ընկալման ստուգումը իրականացվում է մակերեսային, չի շեշտվում սովորողների առաջընթացը, խրախուսման մեթոդներ չեն կիրառվում, գնահատականները չեն հիմնավորվում, շեշտը դրվում է միայն սկադեմիական գիտելիքների վրա, անտեսվում է գործնական հմտությունների ձևավորումը: Ընդհանուր առմամբ՝ դասի ամրապնդման, ամփոփման փուլերն ու հետադարձ կապի ապահովման ուղղություններն ունեն բարելավելու անհրաժեշտություն:

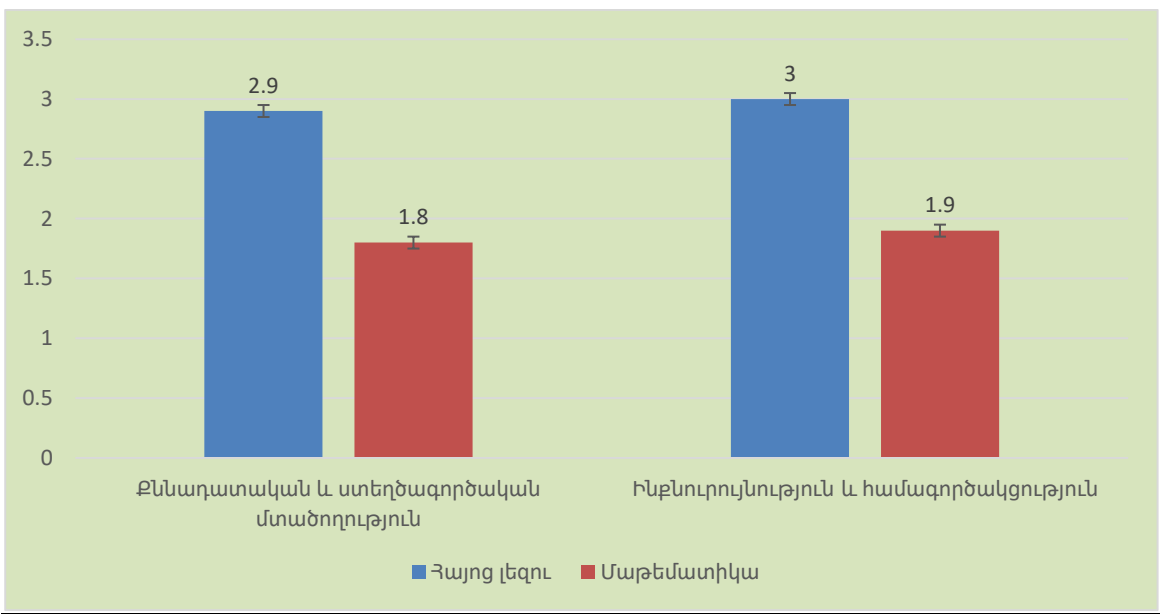
Գծապատկեր 6. Դասավանդման գործընթացի գնահատման միջին արդյունքներ՝ ըստ առարկաների և բնութագրիչների:

գ/Սովորողների կարողունակությունների ձևավորումը:

Գծապատկեր 7-ից պարզ է դառնում, որ ուսուցման գործընթացում սովորողների կարողունակությունների ձևավորման աշխատանքները մասամբ են համապատասխանում չափորոշչային պահանջներին: Դրական է համարվել որոշ ուսուցիչների կողմից սովորողների քննադատական մտածողության, ստեղծագործելու կարողությունների ձևավորմանն ուզարգացմանը միտված մանկավարժական աշխատանքը, անհատական և խմբային աշխատանքների կատարումը, սովորողների ինքնուրույնության և համագործակցության խթանումը: Արձանագրվել են նաև բացթողումներ, մասնավորապես՝ հայոց լեզվի դասերին հիմնականում ոչ բոլոր սովորողներն են ունեցել սեփական կարծիքը հայտնելու հնարավորություն, համագործակցային արդյունավետ միջավայր չի ապահովվել, քննադատական ստեղծագործական մտածողության, ինքնուրույնության և համագործակցության ձևավորմանն ուղղված ռազմավարություններ մասամբ են կիրառվել: Որոշ դեպքերում մաթեմատիկայի դասին չի տրվել քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնող, վերլուծություն պահանջող խնդիրներ ու առաջադրանքներ, չեն պահանջվել հիմնավորված պատասխաններ:

Գծապատկեր 7. Ուսուցիչների կողմից սովորողների կարողունակությունների ձևավորման մոտեցումների գնահատման արդյունքներ ըստ առարկաների և բնութագրիչների:

Այսպիսով, սովորողների կարողունակությունների ձևավորմանը միտված մոտեցումների գնահատման միջին արդյունքը հայոց լեզվի ուսուցիչների շրջանում ավելի բարձր է՝ 3 «լավ»՝ ի համեմատ մաթեմատիկայի ուսուցիչների 1.9 «բավարար»:

Անշուշտ, կարևոր է, որ դասագործընթացին հնարավորինս մեծ ուշադրություն դարձվի նաև սովորողների դաստիարակությանը, սոցիալականացմանը, ներկայացման և կազմակերպչական հմտությունների ձևավորմանը, անձանոթ միջավայրում իրենց դրսևորելու հմտությունների ձևավորմանը: Այդ ամենի համար մեծ նշանակություն ունեն առարկայական օլիմպիադաներին, մարզական, մշակութի ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական մրցույթներին մասնակցությունը, տարբեր խնդրահարույց թեմաների շուրջ քննարկումները, հոգեբանի, դասղեկների կողմից անցկացվող բացատրական և ճանաչողական զրույցները: Ստորև բերված աղյուսակում դիտարկենք վերը բերված աշխատանքների քանակական տվյալները:

Աղյուսակ 7. Տվյալներ մարզային, հանրապետական, միջազգային առարկայական օլիմպիադաներում ու մարզական, մշակութի ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական մրցույթներին սովորողների մասնակցության վերաբերյալ:

	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին	8 աշ 1,38%	5 աշ 0,9%	7 աշ 2,7%
Մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	1աշ 12,5%	1աշ 20%	2 աշ 28,6%
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողներին ընդհանուր թվի համեմատ	0 աշ. 0%	0 աշ. 0%	0 աշ. 0%
Մարզային և հանրապետական սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթների մասնակիցների թիվը և տոկոսը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ	8աշ. 1,3%	19աշ. 3,32%	20աշ. 3,5%
Միջազգային սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթներին մրցանակների ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը	1աշ. 12,5%	0աշ. 0%	0աշ. 0%

Աղյուսակից պարզ է դառնում, որ առարկայական օլիմպիադաների, սպորտային, երաժշտական, գեղարվեստի, մշակութային մրցույթներին սովորողների մասնակցությունը խիստ նվազ է և այս համատեքստում ևս հարկավոր է իրազեկողական, մոտիվացիոն, մասնագիտական կողմնորոշմանն ուղղված աշխատանքներ իրականացնել՝ բացահայտելու սովորողների հետաքրքրությունները և խթանելու դրանց զարգացմանը: Անդրադառնալով 2023-2024 ուստարվան՝ ստորև բերված աղյուսակում դիտարկենք անբավարար գնահատականներ ունեցող սովորողների վերաբերյալ տվյալներ:

Աղյուսակ 8. 2023-2024 ուստարվա ընթացքում 2-րդ, 5-րդ, 7-րդ դաս. անբավարար գնահատականներ ունեցող սովորողների մասին:

Հ/հ	Աշ. Ազգանուն, անուն	Դաս.	Առարկա	Դասավանդող ուսուցիչ
1	Ասրյան Խաչիկ	5բ	Անգլերեն	Լ. Սադյան
2	Դուրյան Գարիկ			
3	Կոստանդյան Դավիթ			
4	Քալաշյան Հրաչ			
5	Պապոյան Ռաֆաել	5բ	Բնություն	Ա. Զուրաբյան
6	Բաղդասարյան Արգիշտի	7գ	Հանրահաշիվ	Ա. Թեմուրյան
7	Փարվանյան Մարիամ		Երկրաչափություն	
8	Շաքարյան Անի		Երկրաչափություն	
9	Պապոյան Ադելինա		Երկրաչափություն	
10	Սարգսյան Նարեկ	7բ	Երկրաչափություն	Ա. Խաչատրյան
11	Մուրադյան Ալեքս	7ա	Երկրաչափություն	Ա. Թեմուրյան
12	Հակոբյան Նարեկ		Անգլերեն	Լ. Սադյան

Աղյուսակ 9. 2023-2024 ուստարվա ընթացքում անբավարար գնահատականներ ունեցող սովորողների համար իրականացված երկարօրյա ուսուցման մասին տվյալներ:

Դաս	Առարկա	Աշ. քանակը	Պարապոդուսուցիչը	Հատկացվող շաբաթա կան ժամաքանակը	Ընդհանուր ժամա քանակ
Դաս.	Առարկա	Անբավարար գնահ. ստացած աշ. քանակը	Երկարօրյա խմբակ պարապոդ ուսուցիչը	Հատկացվող շաբաթական ժամաքանակը	Պարապած ժամերի քանակը
5	Անգլերեն	4	Լ. Սադյան	2	5
	Բնություն	1	Ա. Ղազարյան	1	2
7	Երկրաչ	6	Ա. Խաչատրյան	1	2
	Հանր	1	Ա. Խաչատրյան	1	2
	Անգլերեն	1	Լ. Սադյան	1	3

Նոր չափորոշչի պահանջներին ընդառաջ գնալով՝ հաստատությունում գործում են նաև ուսումնական խմբակներ, որոնք միտված են մի շարք կարողունակությունների զարգացմանը, սովորողների աշխարհայացքի ձևավորմանն ու մտահորիզոնի ընդլայնմանը:

Աղյուսակ 10. Խմբակների մասին տեղեկատվություն 2023-2024 ուստարվա համար

N	Խմբակի անվանումը	Դաս.	Ժամաքանակը	Աշակերտների քանակը
1	Շախմատը որպես մտածողության զարգացման գործիք	2	2	13
2	Հայկական ժողովրդական պար	2	2	23
3	Գրական-թատերական խմբակ	5	2	15
4	Հմուտ ձեռքեր	5	2	13
5	Ասմունք	7	2	9
6	Բանավեճի ակումբ	8	1	15
7	Նորարար ջերմատուն	9	2	22
8	Առողջ ապրելակերպ	5ա	1	31
9	Առողջ ապրելակերպ	5բ	1	31
10	Առողջ ապրելակերպ	7ա	1	35
11	Առողջ ապրելակերպ	7բ	1	19
12	Առողջ ապրելակերպ	7գ	1	22
13	Armat հնժեներական լաբորատորիա	5ա	2	11
14	Armat հնժեներական լաբորատորիա	5բ, 6բ, 6գ	2	12
15	Armat հնժեներական լաբորատորիա	6ա, 7, 8, 9	2	16

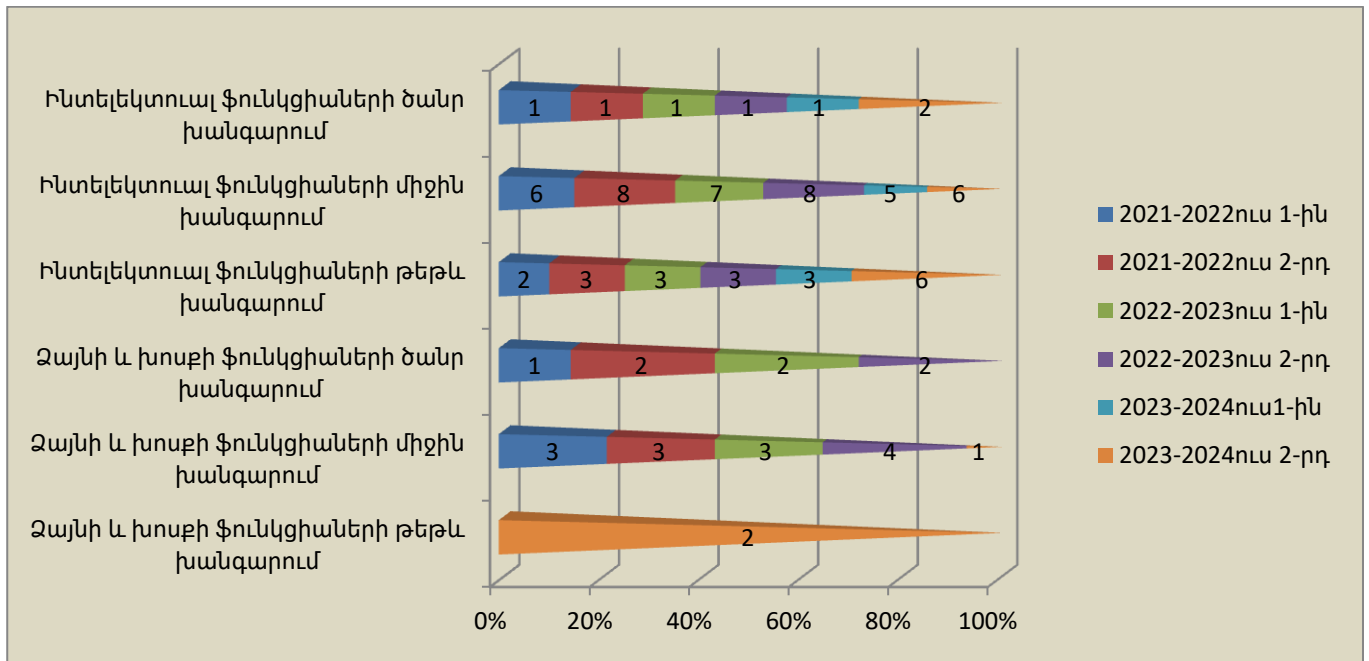
Անշուշտ, դպրոցը մեծ ուշադրություն է դարձնում նաև ներառական և մասնակցային միջավայրի ապահովմանը: Դպրոցում իրականացվում է ներառական կրթություն՝ ապահովելով հաստատության կողմից հաստատված պետական չափորոշիչներն ու առարկայական ծրագրերը՝ փորձելով հաշվի առնել յուրաքանչյուր սովորողի կարիքները և հնարավորությունները: Համաձայն «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Ներառական կրթությունը յուրաքանչյուր երեխայի համար, այդ թվում՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, զարգացման առանձնահատկություններին համապատասխան, անհրաժեշտ պայմանների և հարմարեցված միջավայրի ապահովման միջոցով կրթական գործընթացին առավելագույն մասնակցության և հանրակրթության պետական չափորոշիչով սահմանված արդյունքի ապահովումն է:

Դպրոցն ունի մեծ պոտենցիալ կրթության առանձնահատուկ կարիքներով երեխաների համար ուսումնական հարմար պայմաններ ապահովելու համար: Այս համատեքստում կարևոր է արդյունավետ և շարունակական համագործակցության ապահովումը ուսուցիչների, ուսուցչի օգնականի, հոգեբանի, ԿԱՊԿ ունեցող երեխայի ծնողի և ՏՄԱԿ-ի հմապատասխան աշխատակիցների /սոցմանկավարժ, հատուկ մանկավարժ, լոգոպեդ/ միջև: Հենց նշյալ սուբյեկտների շարունակական համագործակցության արդյունքում է հնարավոր կատարելագործել ու բարելավել ներառական միջավայրը դպրոցում, նպաստել ԿԱՊԿ ունեցող երեխայի ուսումնառության արդյունավետության բարձրացմանն ու սոցիալիզացիայի խթանմանը:

Աղյուսակ 11. ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը տվյալ և նախորդ 2 ուստարիների համար:

<i>Ուստարի</i>	<i>2021-2022</i>	<i>2022-2023</i>	<i>2023-2024</i>	<i>Աճ, նվազում</i>
<i>1-ին կիսամյակի սկիզբ</i>	<i>13</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>-4,-7</i>
<i>Ծանր</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>1 /III աստիճան/</i>	<i>-1,-2</i>
<i>Միջին</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>5/II աստիճան/</i>	<i>-4,-5</i>
<i>Թեթև</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3 /I աստիճան/</i>	<i>+1, պահպանվել է</i>
<i>2-րդ կիսամյակի սկիզբ</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>17</i>	<i>պահպանվել է, -1</i>
<i>ծանր</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>2/III աստիճան/</i>	<i>-1,-1</i>
<i>միջին</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>7/II աստիճան/</i>	<i>-4,-5</i>
<i>Թեթև</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>8 /I աստիճան/</i>	<i>+5,+5</i>

Գծապատկեր 8. ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը սվյալ և նախորդ 2 ուստարիների համար ըստ կրթական կարիքի:

Աղյուսակ 12. Տվյալներ հաստատությունում ներառական կրթության իրականացման վերաբերյալ:

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Ռեսուրս-սենյակ այցելող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների թիվը (ԿԱՊԿ ունեցող) և տոկոսը (Հաշվարկ. Ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտմամբ)	16 100%	17 100%	18 100%
Ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. Ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտմամբ)	16 100%	17 100%	18 100%
Հաստատության այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ունեն կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք (Հաշվարկ. ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտմամբ, սովորողների թիվը և տոկոսը հաշվարկել ըստ հաշմանդամության և կարիքների տիպերի)	16 2,77%	17 2,97%	18 3,17%
Հաստատությունից դուրս եկած (ուսումն անավարտ թողած) ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը (Հաշվարկ. Հաստատությունից հեռացած/ուսումն անավարտ թողած ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտմամբ)	0 0%	0 0%	1 6,5%
Արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը (Հաշվարկ. արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թվի հարաբերությունը ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտ-մբ)	16 100%	17 100%	18 100%
Դպրոցի աշակերտական խորհրդում ԿԱՊԿ ունեցող սովորող. թիվը	2	1	2

Աղյուսակից պարզ է դառնում, որ դպրոցում հնարավորինս բարձր են ցուցանիշները ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար ներառական և մասնակցային միջավայր ապահովելու տեսանկյունից, ինչը խոսում է այն մասին, որ հանրակրթական դասարանում նշյալ սովորողները չունեն օտարման, խտրականության ենթարկման խնդիրներ, ավելին՝ ներգրավված են նաև աշխտհրդի կազմում և արդյունավետ մասնակցում են ներդպրոցական կյանքին ևս:

Անշուշտ, ուսումնական գործընթացում շարունակական հաջողություններ ունենալու համար բավարար չէ, որ սովորողը այս կամ այն առարկայից ուսումնական տարվա որոշ հատվածում կամ կոնկրետ առարկայի ուսումնառության, թեմայի ուսումնասիրության ընթացքում ունենա ժամանակավոր հաջողություններ: Ինչպես յուրաքանչյուր թեմա ներառարկայական կապով կապված է նախորդին, այդպես էլ որոշակի դասարանում ստացած գիտելիքը, հմտությունն ու կարողությունը հենք է, հաջորդ դասարանում դրանք կատարելագործելու և խորացնելու համար: Դպրոցում անցած երեք տարիների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի ուսումնասիրությունը թույլ տվեց մեզ վեր հանել մի շարք առավելություններ ու թերություններ, որոնք առավել կանխատեսելի և չափելի կարող են դարձնել ուսուցման և ուսումնառության գործընթացի հետգա պլանավորումը: Արձանագրեցինք, որ սովորողների գերազանցության մակարդակը կարիք ունի բարձրացման և քանակական ցուցանիշները հատկապես ռիսկային են միջին դպրոցում: Ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացման, մասնակցային միջավայրի, սովորողների ինքնուրույնության ապահովման մասով առկա են խնդիրներ, բազմաթիվ դեպքերում դասի կառուցվածքային տարրերը հստակ չեն մատնանշվել, նոր նյութի հաղորդման, ամրապնդման և ամփոփման փուլերում արդյունավետ ուսուցման մեթոդներ, ՏՀՏ-ներ, գնահատման ժամանակակից մեթոդներ չեն կիրառվել, գերակշռող դեր են ունեցել պասիվ, ավանդական մեթոդների կիրառությունը, ինչն էլ իր արտացոլումն է գտել քանակական ցուցանիշներում: Նմանօրինակ ուսումնական պայմաններում ավելորդ է խոսել աշխատունակության, ուսումնական մոտիվացիայի բարձրացման մասին, ուստի կարևոր է, որ հստակ սահմանվեն հիմնախնդիրներ, դրանցից բխեն նպատակներ ու գործողություններ՝ սխալներից ու բացթողումներից դասեր քաղելու, նշյալ որակական ու քանակական ցուցանիշները բարելավելու համար:

Հատկապես ներկայիս մարտահրավերային և վտանգներով լի աշխարհում կարևոր է նաև սովորողների մեջ ձևավորել սեփական իրավունքները պաշտպանելու, պարտավորությունների նկատմամբ պատասխանատվություն կրելու կարողություններ: Մարդասիրության, ժողովրդավարության, բարեվարքության մասին սովորողն անընդհատ պետք է լսի և լսածին պետք է հավատա՝ կոնկրետ օրինակների հետ առնչվելով: Այս նպատակով ուսումնական հաստատությունում պարբերաբար կազմակերպվել են դաստիարակչական և ճանաչողական բնույթի միջոցառումներ, դաս-միջոցառումներ, հանդեսներ, ոչ ֆորմալ դասեր, էքսկուրսիաներ և այլեր: Կարևոր ենք համարում, որ մանկավարժական աշխատողները սովորողների մեջ ձևավորեն բարոյական և հասարակության համար ընդունելի վարքագիծ, ամեն կերպ իրազեկեն սովորողներին վնասակար սովորությունների, օտարման, բուլինգի, խտրականության կործանարար հետևանքների մասին, սովորողին պատժելիս որևէ կերպ չվիրավորեն նրա պատիվն ու արժանապատվությունը, այլ գործեն մանկավարժական էթիկայի և օրենքի սահմաններում: Արձանագրենք, որ դաստիարակությունը սովորողին պարզապես չպետք է ստիպելով և ստիպելով ուղեկցվող գործընթաց չէ: Դաստիարակությունը սեր է, աջակցություն, հոգատարություն, մոտիվացիա, ուստի կարևոր է, որ հենց նմանօրինակ ուսումնական միջավայր ապահովվի սովորողների համար, որտեղ նրանք կունենան հավասար մասնակցելիություն ուսումնական գործընթացին, ներդրողական կյանքին, կլինեն իրավագիտակից, պաշտպանված, կհարգեն և կպաշտպանեն նաև դասընկերների իրավունքները, կհամագործակցեն կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցների հետ:

Դիտարկենք մի քանի առանքային հիմնախնդիրներ, որոնց լուծումը մեզ համար առաջնահերթություն ենք դիտարկում.

- Դպրոցում մեծացնել խմբակների թիվը, այդ թվում՝ սպորտային, մշակութային, արհեստագործական, տեխնոլոգիական, ստեղծել երգչախումբ:
- Երկարօրյա ուսուցմամբ ապահովել այնպիսի կրթության որակ, որ սովորողները կարիք չունենան մասնակցելու տարատեսակ դասապատրաստումների:

- Ուշադրության կենտրոնում պահել և զարգացնել սովորողների մասնագիտական կողմնորոշման հիմնահարցը՝ նրանց որպես կամավորներ ընդգրկելով տարբեր աշխատանքների մեջ:
- Տարբեր սոցիալական նախաձեռնությունների միջոցով բարձրացնել սովորողների ուսումնական մոտիվացիան, ապահովել համագործակցություն տարբեր կրթօջախների, մշակութային և սպորտային հաստատությունների հետ:
- Սովորողների համար դպրոցը դարձնել կրթության, զարգացման, հանգստի, սոցիալականացման համար հարմարավետ վայր:

Ստորև փորձենք ամբողջացնել ուսումնադաստիարակչական գործընթացի քանակական և որակական ուսումնասիրության արդյունքում վեր հանված ուժեղ և թույլ կողմերը.

ՈՒՇԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅՆ ԿՈՂՄԵՐ
Մանկավարժական աշխատողների մի մասը տիրապետում է ուսումնադաստիարակչական աշխատանքը ներկայիս բարեփոխումներին համահունչ պլանավորելու և վարելու գործընթացին, այդ թվում՝ վարում է ակտիվ մեթոդներով դասեր, ընթացիկ գնահատումն իրականացնում է և՛ միավորային, և՛ ձևավորող գնահատմամբ, կիրառում է ՏՀՏ գործիքներ:	Սովորողների առաջադիմությունը կայուն զարգացման կարիք ունի, գերազանցության մակարդակը ցածր է թե՛ կրտսեր, թե՛ միջին դպրոցում:
Սովորողները մասնակցում են օլիմպիադաների:	Սովորողների շրջանում նկատվում է ուսումնական մոտիվացիայի պակաս:
Անց են կացվում սովորողների կարողունակությունների ձևավորմանն ուղղված դասեր:	Որոշ սովորողներ ունեն կարգապահական խնդիրներ:
Սովորողների ուսումնական մոտիվացիան խթանելու համար հաստատությունում պարբերաբար կազմակերպվում են դաստիարակչական և ճանաչողական բնույթի	Ուսուցիչների մի մասը դժվարություններ ունի ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ընտրության և կիրառման հարցերում:

<p>միջոցառումներ, դաս-միջոցառումներ, հանդեսներ, ոչ ֆորմալ դասեր, էքսկուրսիաներ և այլն:</p>	
<p>Մովորողների որոշ մասն ունի ուսումնական բարձր մոտիվացիա, համագործակցում է ուսուցիչների հետ:</p>	<p>Ուսուցիչների մի մասը դժվարություններ ունի գնահատման ժամանակակից ձևերի կիրառման հարցերում:</p>
<p>Դպրոցն ունի համագործակցություն մի շարք կրթական և մշակութային կառույցների հետ:</p>	<p>Ուսուցիչների մի մասը դժվարություններ ունի ուսումնական նախագծերի պլանավորման և անցկացման հարցերում:</p>
<p>Տեսչական մարմնի, ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի կողմից հաճախակի իրականացվում են ստուգումներ, դպրոցին տրամադրվում է խորհրդակցական աջակցություն:</p>	<p>Ուսուցիչների մի մասը դժվարություններ ունի ՏՀՏ գործիքների կիրառման հարցերում:</p>
	<p>Ներդպրոցական վերահսկողության արդյունավետ իրականացման համար առկա չէ մանկավարժական համակազմի լիարժեք համագործակցություն:</p>

Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքների վերլուծությունը

Պայմանավորված ժամանակակից հասարակության զարգացմամբ, կրթական բարեփոխումների ընդհանուր գաղափարախոսությամբ ու քաղաքականությամբ՝ հանրակրթական համակարգի կարևորագույն խնդիրներից է հանդիսանում մասնագիտական կոմպետենցիաներով, մեթոդական գիտելիքներով զինված, սեփական աշխատանքը ծրագրելու և կազմակերպելու ունակ մանկավարժական համակազմ ունենալը: Ներկայումս մեծ թափով բարեփոխվում է հանրակրթական համակարգը, այլևս ուսուցիչն ունի մի շարք ռեսուրսներ՝ ինքնազարգանալու, մասնագիտական գիտելիքներն ու մեթոդական հմտությունները կատարելագործելու, որպեսզի կարողանա դիմակայել կրթական մարտահրավերներին, այդ թվում՝ մասնակցություն պարտադիր և կամավոր ատեստավորումներին, ուսուցչի տարակարգի որակավորման գործընթացին, մի շարք մրցույթների, նախագծերի, որոնք միտված են ուսուցչի մասնագիտական աճին, աշխատանքի մոտիվացիայի, աշխատունակության և աշխատավարձի բարձրացմանը: Միննուն ժամանակ՝ համակարգ մուտք գործած դասագրքերը, պետական շահառու կազմակերպությունների կողմից ուսուցչին տրամադրվող ահռելի քանակությամբ մեթոդական աջակցությունը առավել դյուրին են դարձնում տեղեկատվության և նորարարությունների մեջ կողոնորոշվելու, մանկավարժական աշխատանքն առավել արդյունավետ կազմակերպելու ընթացքը: Ըստ էության՝ մնացյալ ամեն բան կախված է հենց ուսուցչից: Իսկ ի՞նչ ենք ակնկալում ուսուցչից, երբ առկա են հասանելի ռեսուրսներ, աշխատանքային գործընթացն առավել նպատակային կազմակերպելու գործիքներ: Անշուշտ, ժամանակակից ուսուցչից պետության, հասարակության ակնկալիքը նախաձեռնողականությունն է, ակտիվությունը, ինքնակրթությունն ու համագործակցությունը:

Ժամանակակից ուսուցչից ակնկալվում է նաև, որ վերջինս կարողանա ազատ կողմնորոշել տեղեկատվական տարածքում, ունենա ժամանակակից տեխնոլոգիաների, համակարգչային համակարգերի և ցանցերի օգտագործմամբ տեղեկատվության որոնման, մշակման և ի շահ սովորողի կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և հմտություններ, քանի որ այդ ամենն ուղիղ կերպով նպաստում է ուսուցչի մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, նրա մասնագիտական կարողությունների, հմտությունների զարգացմանը:

Ժամանակակից ուսուցչից ակնկալվում է, որ վերջինս դասագործընթացը պլանավորելիս հնարավորինս փորձի ապահովել սովորողների մասնակցելիության հավասար պայմաններ, կարողանա բացահայտել յուրաքանչյուր սովորողի կրթական կարիքները, անհատական առանձնահատկությունները, հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները: Սովորողին ճանաչելով՝ ուսուցիչն առավել լայն հնարավորություններ կարող է ստեղծել՝ ուսուցման և ուսումնառության գործընթացի արդյունավետության բարձրացման համար:

Ժամանակակից ուսուցչից ակնկալվում է, որ վերջինս ճիշտ կարողանա ընտրել և տեղայնացնել ուսուցման մեթոդներն ու սովորողների գնահատման ձևերը: Ոչ ավանդական դասատիպերի, ուսուցման խնդրահարույց և համագործակցային մեթոդների, կոլեկտիվ ստեղծագործական հնարների, գնահատման ժամանակակից ձևերի կիրառությունն իրենց դրական ազդեցությունն են բերում դասի արդյունավետության բարձրացմանը, որակական և քանակական բարձր ցուցանիշներ ունենալուն, ուստի առանցքային է, որ ժամանակակից ուսուցիչը վերը բերված մանկավարժական մոտեցումներին ևս լիարժեքորեն տիրապետի:

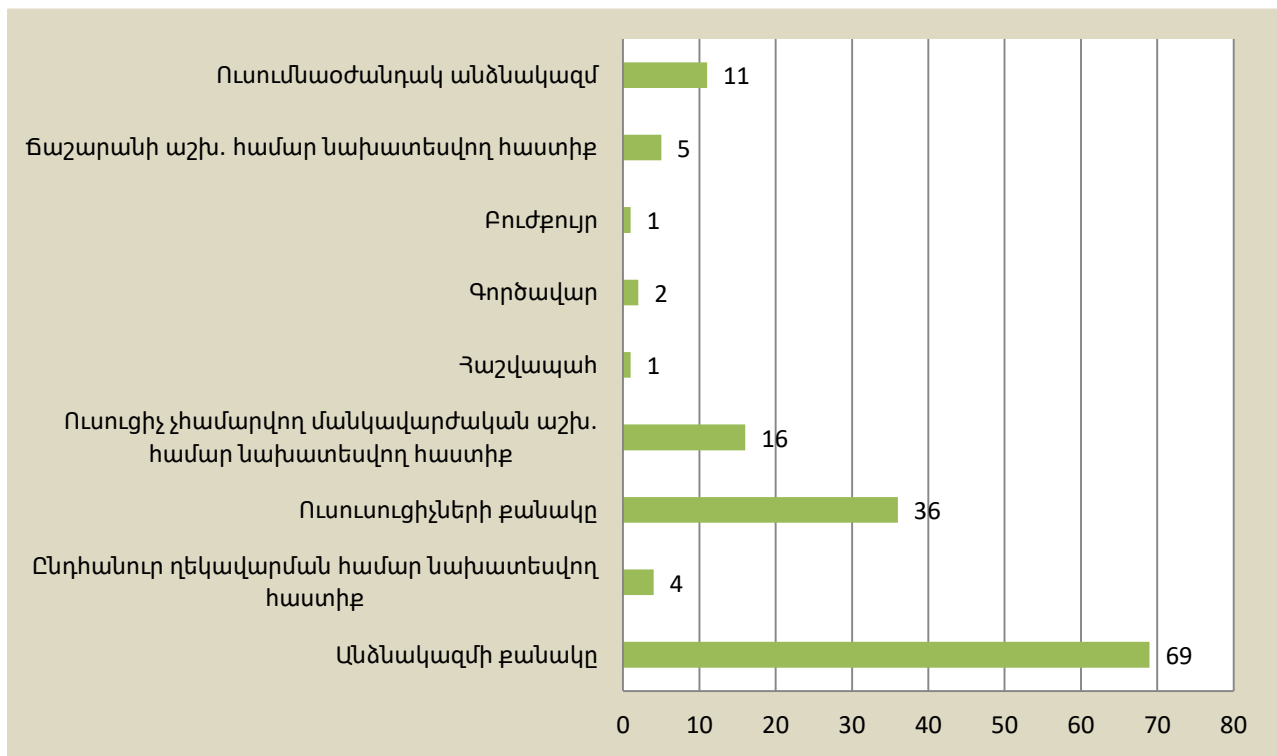
Ժամանակակից ուսուցչից ակնկալվում է, որ վերջինս լինի համբերատար, օբյեկտիվ, անարդարության նկատմամբ անհանդուրժող, ունենա քաղաքացիական

օրինապաշտություն, քաղաքացու իրավունքներն ու պարտականությունները գուգորդելու գիտակցություն, հարգի երեխայի ազատությունն ու իրավունքները, գործընկերների, սովորողի ծնողների հետ ունենա հաղորդակցության մշակույթ, պահպանի մասնագիտական էթիկան ու Բարեվարքությունը:

Այսպիսով ակնհայտ է, որ կրթական Բարեփոխումների հաջողության ապահովման և կրթության որակի բարձրացման հարցում առանցքային է ուսուցչի դերը: Ժամանակակից դպրոցը պահանջ ունի այնպիսի մանկավարժի, որն իր մասնագիտական որակների շնորհիվ կարողանում է հարստացնել ուսուցման և դաստիարակության մեթոդները, ավանդական մեթոդների կողքին լայնորեն կիրառում է ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, որոնք ձևավորում են շփվելու, հաղորդակցվելու, համագործակցելու, երևակայելու, ապագան կանխատեսելու և պլանավորելու, սեփական կարծիք ձևավորելու և արտահայտելու, տարբեր իրավիճակներում կողմնորոշվելու և որոշում կայացնելու կարողություններ: Նշյալ առաջնահերթություններն օրախնդիր են նաև Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ում: Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի քանակական և որակական արդյունքների վերլուծության արդյուքում պարզվեց, որ ոչ բոլոր ուսուցիչներն են կիրառում ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, դասի հիմքում հիմնականում ուսուցման ավանդական մեթոդներն են, որոնց պարագայում դասն առավել ուսուցչակենտրոն է, պասիվ, սովորողները դասին չունեն կենտրոնական դեր, համագործակցելու, իրար օգնելու, իրարից սովորելու հնարավորություն: Բացատրական մեթոդներով, ֆրոնտալ հարցումներով դասերին սովորողների մասնակցելիությունը նույնպես անհամաչափ է, շատերը մեխանիկորեն արտագրում են ուսուցչի ցուցադրած առաջադրանքները, անգիր անում սահմանումները, կանոնները, ինչը որևէ նստվածք չի թողնում սովորողի իմացական գործընթացի զարգացման վրա, ավելին՝ մեխանիկական վերարտադրությունը, առանց հասկանալու անգիր արված տեքստը առավել հիասթափեցնում է սովորողին, դժվարություններ ստեղծում ուսումնառության գործընթացում: Նկատենք, որ դպրոցում առկա են խնդիրներ նաև սովորողների գնահատման առումով: Արձանագրենք, որ գնահատան ժամանակակից ձևերի կիրառման առումով ուսուցիչները ևս ունեն դժվարություններ, լիարժեքորեն չի ապահովվում հետադարձ կապ, սովորողի համար

սեփական բացթողումն ու թերացումը մատնացույց չի արվում, նշանակված միավորային նիշը չի հիմնավորվում, ինչը որևէ դրական արդյուքի չի հասցնելու: Միևնույն ժամանակ՝ ուսուցիչների որոշ մասը դժվարանում է կիրառել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ և գործիքներ, դասին չի կիրառում գննական պարագաներ, դիդակտիկ միջոցներ, ինչը նույնպես թիրախի տակ է դնում արդյունավետ դաս ունենալու հանգամանքը: Խնդիրներ են առկա նաև ուսուցման անհատական սկզբունքի իրականացման, դասին սովորողների համագործակցության ապահովման, հաղորդակցական մշակույթի զարգացման առումով: Ստորև դտարկենք դպրոցի համակազմի վերաբերյալ քանակական տվյալներ:

Գծապատկեր 9. Տվյալներ դպրոցի համակազմի վերաբերյալ:

Դիտարկելով ուսուցիչների տարիքային բաշխվածության ցուցանիշները՝ նկատում ենք, որ դպրոցում ուսուցիչների գերակշիռ մասը 56 և ավելի տարեկան է, մինչև 30 տարեկան ուսուցիչների թիվը 1 է: Այս ցուցանիշը մտահոգիչ է երկու տեսանկյունից: Նախ՝ կարելի է ենթադրել, որ մանկավարժի մասնագիտությունը գրավիչ չէ, ուստի և մինչև 30 տարեկան ուսուցիչների թիվն այսչափ նվազ է: Սակայն այս ենթադրությանը կարող ենք հակադրել պետության կողմից մշակված մի շարք

հնարավորություններ, որոնց միջոցով ուսուցիչը կարող է բավականին լավ վաստակել՝ միննույն ժամանակ բարելավելով ու զարգացնելով իր մասնագիտական որակները: Խոսքն, իհարեկե, կամավոր ատեստավորման և ուսուցչի որակավորման տարակարգի մասին է: Այս հնարավորությունների մասին պետք է շատ խոսել՝ ուսուցչի մասնագիտությունն առավել գրավիչ դարձնելու համար: Հաջորդ մտահոգությունը, որն առավել քան սուբյեկտիվ է, վերաբերում է այն հանգամանքին, որ երիտասարդ կադրերն առավել պատրաստակամ են նորարարությունների հետևից գնալու, նորը սովորելու և ինքնակրթվելու տեսանկյունից: Նմանօրինակ կարծք է ձևավորվել հատկապես առցանց ուսուցչական կրթական հարթակների մոնիթորինգի արդյուքում, երբ առավել տեսանելի է երիտասարդ կադրերի բարձր մոտիվացիան, ակտիվությունն ու լավատեսությունը: Աներկբայորեն վերը բերված պնդումը որևէ խտրական ենթատեքստ չի կրում, այլ միմիայն բխում է առկա ցուցանիշների վերլուծությունից, երբ նման ուսուցիչների նման մեծ թվակազմի մեջ մինջև 30 տարեկան 1 ուսուցիչ է առկա:

Աղյուսակ 13. Տվյալներ ուսուցիչների տարիքային բաշխվածության վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար:

Ուսուցիչների թիվը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Մինչև 30 տարեկան	2	1	1	-1, հաստատուն
31-ից 40 տարեկան	4	12	5	+1,-7
41ից -50 տարեկան	9	11	7	-2, -4
51-ից -55 տարեկան	18	14	4	-14,-10
56 տարեկան և ավելի	7	15	19	+12,+4

Ստորև բերված աղյուսակում դիտարկենք ընդհանուր տվյալներ ուսուցիչների վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար:

**Աղյուսակ 14. Ընդհանուր տվյալներ ուսուցիչների վերաբերյալ ընթացիկ և նախորդ
2 ուստարիների համար:**

Ցուցանիշը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Ուսուցիչների ընդհանուր թիվը	41	39	36	-5,-3
Ուսուցիչների միջին շաբաթական ծանաբեռնվածությունը կամ դրույքաչափը (մեկ ուսուցչի միջին ծանաբեռնվածությունը՝ շաբաթական ժամաքանակը. <i>Հաշվարկի ձևը՝ հաստատության տվյալ ատարկայից շաբաթական ընդհանուր դասաժամերի և ուսուցիչների թվի հարաբերությունը)</i>	14,65	15,89	16,41	+1,76,+0,52
Հայոց լեզու և գրականություն	17,75	19,25	19,5	+1,75, +0,25
Մաթեմատիկա	14,2	19,25	25,6	+11,4,+6,35
Ֆիզիկա	16	16	20	+4,+4
Քիմիա	17	17	17	հաստատուն
Հայոց պատմություն, համաշխարհային պատմություն, հասարակագիտություն, հայրենագիտություն	23	29	21	-2,-8
Հայոց եկեղեցու պատմություն /Իմ հայրենիք/	13	12	11	-2,-1
Աշխարհագրություն	12	13	17	+5, +4
Երաժշտություն	14	12	12	-2, հաստատուն
Կերպարվեստ	5	6	18	+13,+12
ՆՁՊ և անվտանգ կենսագործ.	4	4	4	հաստատուն
Ռուսաց լեզու և գրականություն	12,25	13	13	+0,75, +0,75
Անգլերեն	8	9,25	8,6	+0,6, -0,65
Ինֆորմատիկա /ԹԳՀԳ/	10	12	14	+4,+2
Տեխնոլոգիա	10	12,5	10	հաստատուն, +2,5
Դասվար	18,25	18,37	19,25	+1,+0,88
Շախմատ	14	14	12	-2,-2
Բնագիտություն, կենսաբանություն/բնություն/	13,5	27	25,5	+12,-1,5
Ֆիզկուլտուրա	32	18	24,5	-7,5,+6,5

Հաջորդ աղյուսակում դիտարկենք ուսուցիչների մասնագիտական զարգացմանն ուղղված գործընթացների քանակական ցուցանիշները: Բավականին նվազ է կամավոր ատեստավորմանը մասնակցած ուսուցիչների քանակը: Մինչդեռ նշյալ միջոցառումը կարող է առավել լայն հնարավորություններ ապահովել ուսուցիչների համար մի քանի ուղղություններով: Ուսուցիչը հնարավորություն է ստանում որոշակի ջանքեր ներդնելով համալրել ու կատարելագործել իր գիտելիքների պաշարը՝ դրա դիմաց ստանալով աշխատավարձի բարձրացում: Սա աշխարհում ընդունված պրակտիկա է, որը բավականին արդյունավետորեն գործարկվել է նաև մեր երկրում՝ արդեն իսկ ապացուցելով իր արդյունավետությունը: Ուսուցչի որակավորման տարակարգ ունի թվով 6 ուսուցիչ, ինչը, մեր համոզմամբ, նույնպես գոհացուցիչ արդյունք չէ: Տարակարգի շնորհման կարգը, ըստ էության, ոչ այլ ինչ է, քան ուսուցչի ամենօրյա գործունեության հաշվետվողականությունը՝ դասի պլանավորումներ՝ ուսուցման ժամանակակից մեթոդների, ՏՀՏ-ների, գնահատման ժամանակակից ձևերի կիրառությամբ, ուսումնական նախագծի պլանավորում: Սրանք այնպիսի պահանջներ են, որոնք ուսուցչի ամենօրյա գործունեության մասն են կազմում, ուստի կարծում ենք, որ անհրաժեշտ է, որ ուսումնական հաստատության տնօրենությունն իրազեկող, աջակցող, խորհրդատվական միջոցառումներով ոգևորի, մոտիվացնի ուսուցիչներին՝ ընդառաջ գնալու մասնագիտական զարգացմանը:

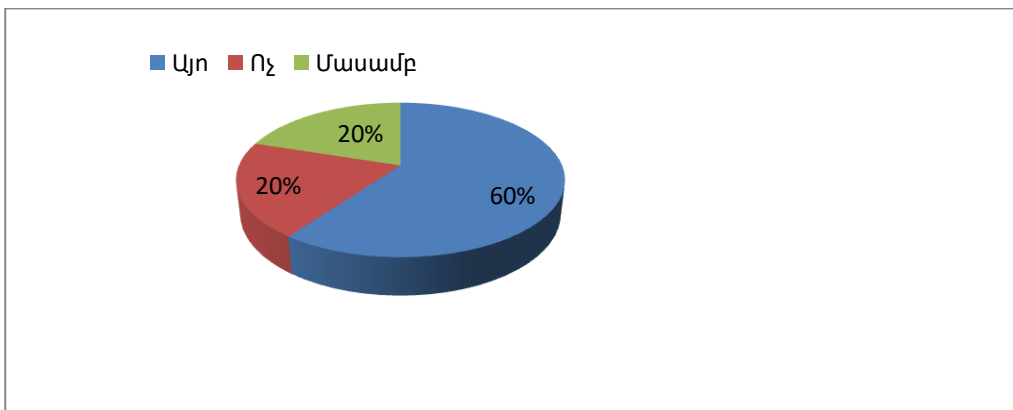
Հետաքրքրական է, որ պարտադիր վերապատրաստումներին մասնակցում են բոլոր ուսուցիչները, սակայն ուսումնական գործընթացի արդյունավետ պլանավորման և իրականացման ընթացքում մեծաթիվ են դժվարություններ ունեցողները: Այս պարագայում կարևոր ենք համարում նաև ուսուցիչների մասնագիտական և մեթոդական զարգացմանն ուղղված ներդրողական միջոցառումների արդյունավետության բարձրացման հարցը: Առարկայական մասնախմբերը պետք է իրական աջակցություն տրամադրեն դժվարություններ ունեցող, սկսնակ ուսուցիչներին, համագործակցությունը գործընկերների միջև չպետք է կրի ձևական բնույթ: Իրական փոխօգնության, համատեղ աշխատանքի միջոցով ժամանակի ընթացքում հնարավոր է հաղթահարել մի շարք դժվարություններ և առավել արդյունավետ ու նպատակային ուսումնադատիարակչական գործընթաց ունենալ:

Աղյուսակ 15. Նախատեստացիոն և ՀՊԶ վերապատրաստումների մասնակցած, տարակարգ ունեցող և կամավոր ատեստավորում անցած ուսուցիչների քանակական տվյալներ:

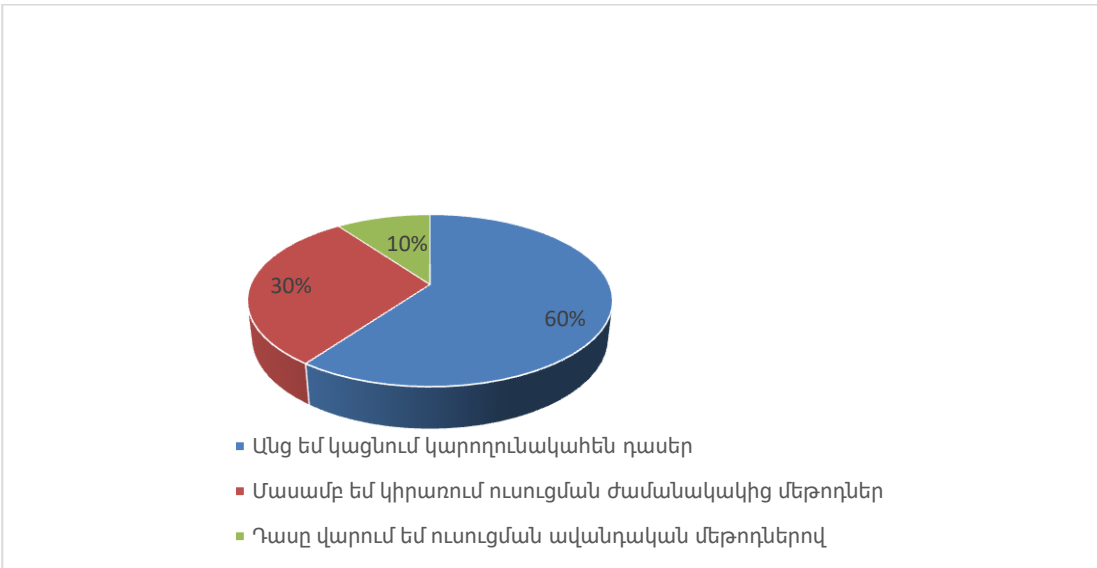
Հ/Հ	Ատեստավորում Վերապատրաստում Տարակարգ	Ուս. քանակը	Ազգանուն, անուն	Միավորը	Հատկացվող հավելավճարի տոկոսը
1	Կամավոր ատեստավորում	3	1.Մանուկյան Մարգարիտա 2.Սաղյան Լեյլի 3.Պապյան Գագիկ	70,0 75,6 64,3	30% 30%
2	Պարտադիր ատեստավորում	36			
3	ՀՊԶ վերապատրաստում	36			
4	Տարակարգ/1-ին աստիճան/	5	1.Ղալաչյան Ժաննա 2.Թեմուրյան Անահիտ 3.Խաչատրյան Անահիտ 4.Աքոյան Մանվել 5.Սոսյան Արմինե		10% 10% 10% 10% 10%
5	Տարակարգ/3-րդ աստիճան/	1	Մանուկյան Մարգարիտա		30%

Որպեսզի առավել հիմնավոր կերպով վեր հանվեն մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքները, իրականացվել է փորձագիտական հարցում վերջիններիս շրջանում: Հարցմանը մասնակցել են Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի թվով 36 ուսուցիչներ, որոնց տրամադրել ենք հարցաշար՝ բաղկացած 5 հարցադրումից: Ստորև դիտարկենք հարցման արդյունքներն ու ամփոփենք ԴԶԾ-ի սույն ենթաբաժինը:

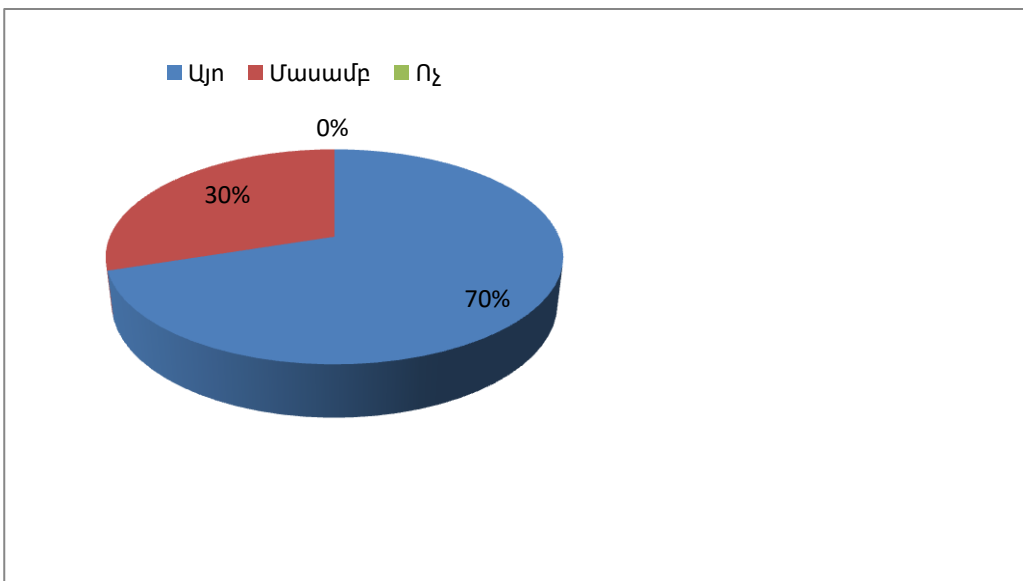
1. Արդյոք Ձեր սովորողները սիրո՞վ է նմասնակցում դասերին, հետաքրքրվա՞ծ են առարկայով:

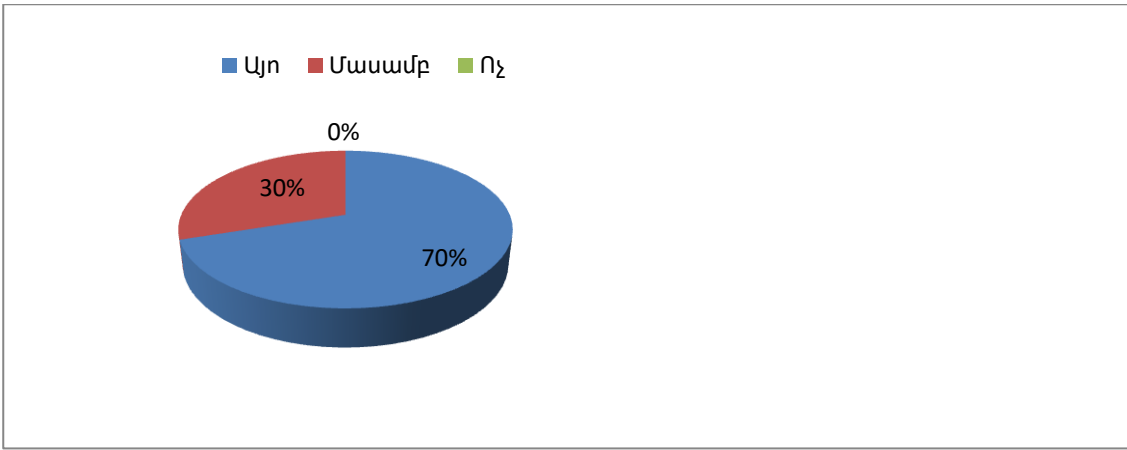
2. Հաճա՞խ եք կիրառում ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ՏՀՏ-ներ դասավանդման ընթացքում:

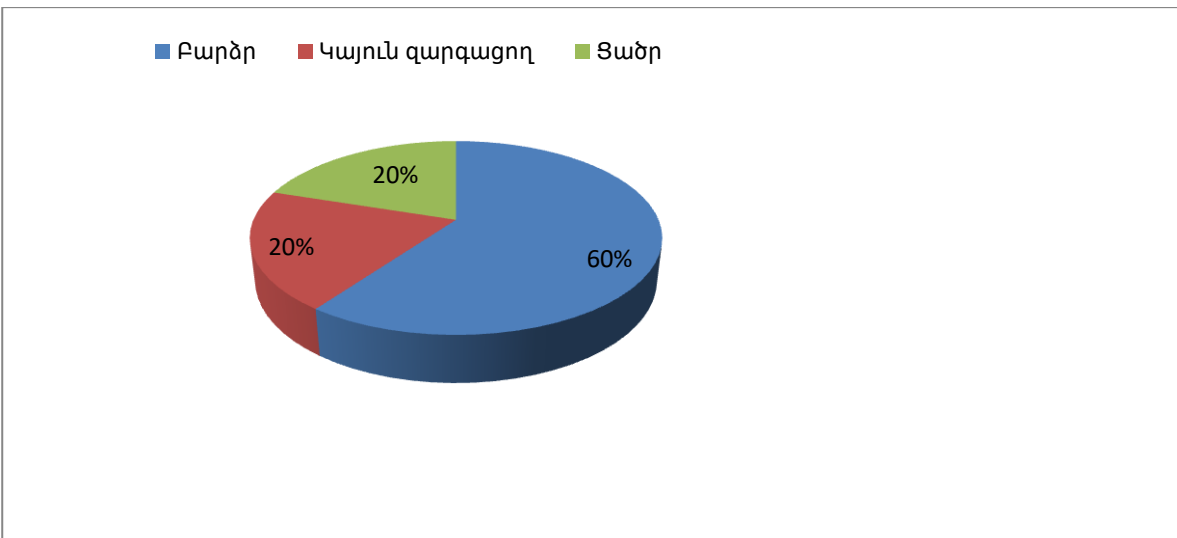
3. Դասի պլանավորման մեջ հաշվի առնու՞մ եք սովորողների կարողունակությունների ձևավորման և զարգացման հանգամանքը:

4. Ձեր սովորողները համագործակցու՞մ են միմյանց հետ, տեսնու՞մ եք կարիք սովորողների սոցիալ-հեգեթանական հմտություններն առավել զարգացնելու:

5. Ինչպե՞ս կգնահատեք ժամանակակից դաս պլանավորելու և վարելու Ձեր հմտության մակարդակը:

Այսպիսով, հարցման արդյունքում արձանագրվեց.

- հարցման մասնակից ուսուցիչների որոշ մասը կիրառում է ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ՏՀՏ գործիքներ՝ առավել մասնակցային, համագործակցային ուսումնական միջավայր ունենալու համար:
- հարցվածների հիմնական մասը կարողանում է պլանավորել և իրականացնել կարողունակությունների ձևավորմանն ուղղված դասեր:
- հարցվածների որոշ մասը նախապատվություն է տալիս ուսուցման ավանդական մեթոդներին, կամ դրանց հետ զուգահեռաբար է կիրառում ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ:
- հարցվածների գերակշռող մասն արդյունավետ է համարում սովորողների միջև

համագործակցությունը, սակայն կարիք է տեսնում վերջիններիս սոցիալ-հոգեբանական հմտություններն առավել զարգացնելու:

- հարցված ուսուցիչների կեսից ավելին բարձր է գնահատում իր մասնագիտական հմտությունները՝ ժամանակակից դաս պլանավորելու և վարելու հարցում:

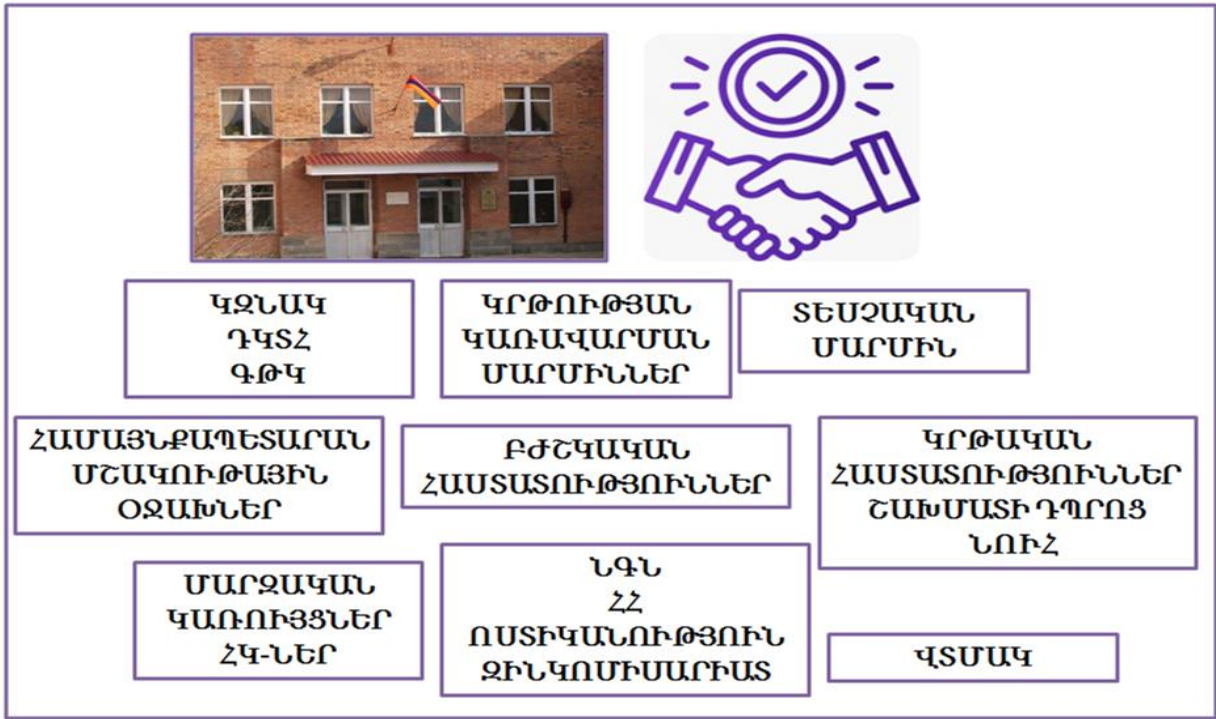
Ամփոփելով ուսուցիչների շրջանում մեր կողմից անցկացված սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները՝ նկատենք, որ հարցման մասնակիցների պատասխանները հիմնված էին սեփական փորձառության վրա: Պարզ դարձավ, որ դպրոցում իսկապես առկա են խնդիրներ, որոնք ուղղակիորեն վերաբերում են թե՛ մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական հմտություններին, այդ թվում՝ նրանց կողմից ուսումնական գործընթաց պլանավորելու և արդյունավետ վարելու հանգամանքին, թե՛ ուսումնանյութական բազայի անբավարարությանը: Ոլորտի բարեփոխումներով սահմանված գործողություններն ու միջոցառումները դպրոցներում անխոչընդոտ տեղայնացնելու համար շատ կարևոր է, որ թե՛ լիազոր մարմնի, թե՛ դպրոցի տնօրենության կողմից հաշվի առնվեն նաև բոլոր հնարավոր ռիսկերը: Հաստատության տնօրենությունը, տնօրենի՝ ուսումնական գծով տեղակալն ու մասնախմբերի ղեկավարները պետք է ներդպրոցական վերահսկողության արդյունքում արդյունավետորեն գնահատեն ուսումնական և ուսումնառության գործընթացների անհամապատասխանությունները չափորոշչային պահանջներին, դրանց ուսումնասիրության արդյունքում վեր հանվեն ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման կարիքները, ուժեղացվեն և համակարգվեն ներդպրոցական աջակցության ձևերն ու պայմաններ ապահովվեն ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների զարգացման համար: Այս գործողությունների արդյունավետ իրականացումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ դասավանդման սովորողակենտրոն մոդելն անպայման ենթադրում է ուսուցման գործընթացում ստեղծագործական առաջադրանքների առկայություն, մտածելու, համեմատելու, համապատասխանեցնելու, բացառել ու գործողություններ, իսկ առանց կարողունակ մանկավարժական համակազմի, վերը բերված անհրաժեշտություններն իրականացնել անհնար է:

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
<p>Հաստատության ուսուցիչների որոշ մասը կիրառում է ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ՏՀՏ գործիքներ՝ առավել համագործակցային ուսումնական միջավայր ունենալու համար:</p>	<p>Որոշ ուսուցիչներ նախապատվություն են տալիս ուսուցման ավանդական մեթոդներին՝ դասը պլանավորելով ուսուցչակենտրոն ուսուցման մոդելի հիմքով:</p>
<p>Հաստատության ուսուցիչների մի մասը կարողանում է պլանավորել և իրականացնել կարողունակությունների ձևավորմանն ուղղված դասեր:</p>	<p>Գնահատման ժամանակակից ձևերի կիրառության հարցում նկատելի դժվարություններ ունեն մի շարք ուսուցիչներ, ինչի արդյունքում ընթացիկ գնահատումն իրականացնում են հիմնականում միավորային գնահատման միջոցով:</p>
<p>Ուսուցիչների հիմնական մասը կարողանում է կիրառել գնահատման ժամանակակից ձևեր:</p>	<p>Մասնագիտական զարգացման նկատմամբ դպրոցում առկա չէ համընդհանուր հետաքրքրություն, որոշ ուսուցիչներ գործուն քայլերի չեն դիմում:</p>
<p>Հիմնականում ուսուցիչները դասագործընթացը պլանավորելիս հաշվին են առնում սովորողների առանձնահատկություններն ու ունակությունները:</p>	<p>Հաստատությունում նկատելիորեն քիչ են կամավոր ատեստավորմանը մասնակցած, ուսուցչի որակավորման տարակարգ ունեցող ուսուցիչները:</p>
<p>Ուսուցիչները կիրառում են շերտավորված առաջադրանքներ, իրականացնում են ուսումնական նախագծեր:</p>	<p>Դրամաշնորային մրցույթներին ուսուցիչների մասնակցությունը թույլ է վերջիններս հազվադեպ են հանդես բերում ուսուցչական նախագծեր:</p>

<p>Ուսուցիչների հիմնական մասը դասերին արդյունավետորեն ապահովում են սովորողների համաչափ մասնակցելիությունը:</p>	<p>SZS հմտությունների զարգացման կարիք ունի հասատության ուսուցիչների որոշ մասը:</p>
<p>Գրեթե բոլոր ուսուցիչները մասը տիրապետում են դաստիարակչական մեթոդներին:</p>	<p>Առցանց կրթական գործիքներով դասեր ոչ բոլոր ուսուցիչներն են իրականացնում:</p>
<p>Բոլոր ուսուցիչները մասնակցում են պարտադիր վերապատրաստումներին:</p>	<p>Ինտեգրված դասեր, ոչ ֆորմալ դասեր, ուսումնական նախագծեր պլանավորելու և իրականացնելու հարցում դժվարություններ ունեն մի շարք ուսուցիչներ:</p>

Համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ հաստատության համագործակցության ուժեղ և թույլ կողմերի վերլուծությունը

Ժամանակակից դպրոցը, հանդիսանալով կրթության և դաստիարակության ապահովման հիմնական օբյեկտը, երաշխավորում է մատաղ սերնդի և ամբողջ հասարակության կենսագործունեության և բնականոն զարգացման հաջողությունը:

Ժամանակակից դպրոցն իր ուսերին է վերցրել նաև համայնքային կյանքի վրա ներգործելու գործառույթ՝ սոցիալ-մշակութային կյանքի աշխուժացում, իր լիազորությունների սահմաններում համայնքային հիմնախնդիրների նկատմամբ հետևողական աշխատանք, համայնքի հետ համատեղ կրոնական, ազգային, պետական տոների նշում, հիշատակի ու ոգեկոչման օրերի միջոցառումների անցկացում: Մշակույթն ու մարդն անբաժանելի են անհիշելի ժամանակներից: Ժամանակակից հասարակությունն առանց մշակույթի, մշակութային ակտիվ կյանքի լիարժեք չէ, մերկ է, անգույն, ուստի դպրոցի դերը, որպես համայնքում մշակութային կյանքի ճարտարապետ անգնահատելի է: Հենց մշակութային ակտիվ անցուդարձը կարող է ամրապնդել համայնք-դպրոց կապը, ստեղծել համագործակցային փոխշահավետ մթնոլորտ. «Հասարակական կյանքում մշակույթի առանձնահատուկ գործառույթներից մեկը սոցիալականացումն է. ըստ այդմ՝ մշակույթի օգնությամբ սոցիալական վարքի առանձնահատկությունները փոխարացվում են սերնդեսերունդ՝ կազմակերպելով

մարդկանց և՛ կյանքը, և՛ կենսափորձը, և՛ ազգային ինքնությունը: Հասարակությունում գործող մշակութային նորմերին հարմարվելն մարդուն օժտում են ինքնազգացողության, ինքնարտահայտման ու ինքնադրսևորման հնարավորություններով, ինչի շնորհիվ նա դառնում է հասարակության լիարժեք անդամ, գիտակցում իր տեղն ու դերը հասարակական կապերի, ու հարաբերությունների համակարգում⁵»:

Համայնքներում սոցիալ-մշակութային կյանքը զարգացնելու, դպրոցի հետ համագործակցությունը սերտացնելու և ամրապնդելու համար հարկավոր է, որ համագործակցող երկու կողմերն էլ ունենան շահագրգռվածություն: Բացառապես մեկ կողմի ակտիվությունը բավարար չէ արդյունավետ փոխգործակցություն ապահովելու համար: Ուստի դպրոցը պետք է գործուն քայլերով ոգևերի համայնքին, ջանքեր գործադրի համատեղ նախաձեռնություններ, ծրագրեր իրականացնելու համար: Կարևոր է, որ համայնքի հետ համագործակցության խթանմանը մասնակցեն կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցները, իսկ առավել նպաստակահարմար է, որ այս գործընթացում ակտիվ ներգրավվեն հատկապես սովորողները: Մանկավարժական աշխատողների մեծագույն խնդիրն այս պարագայում սովորողներին մոտիվացնելն է, աջակցելը, անհրաժեշտ ռեսուրսներով ապահովելը. «Մանկավարժական աշխատողը պարտավոր է սովորողների մեջ զարգացնել ինքնուրույնություն, նախաձեռնություն և ստեղծագործական ունակություններ⁶»: Սովորողի ինքնուրույնությունն ու նախաձեռնությունը զարգացնելով՝ ուսուցիչը նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում սովորողի ինքնավարության, ինքնադրսևորման, վերառարկայական կարողունակությունների, հաղորդակցական մշակույթի ձևավորման համար: Ի վերջո, ինքնուրույն ու նախաձեռնող սովորողը կարող է արդյունավետ համագործակցային կապեր հաստատել համայնքի հետ, տարբեր ձևաչափերի նախագծեր մշակել և իրականացնել՝ այդպիսով ձեռք բերելով մի շարք առանցքային կարողունակություններ:

Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ը նույնպես համագործակցում է համայնքի հետ: Հաստատության կողմից համայնքի

⁵http://ysu.am/files/02G_Avetisyan.pdf Ղ. Ավետիսյան, «Մշակույթների մերձեցման և յուրայինների համաշխարհային հանրույթի ձևավորման հիմնախնդիրը», Երևան, 2010, էջ 17:

⁶ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 27, կետ 10:

բնակիչների հետ կազմակերպված միջոցառումների, մասնակից սովորողների տոկոսի և համայնքի ներկայացուցիչների ներգրավվածության վերաբերյալ քանակական ցուցանիշներն արտացոլված են դպրոցի 2022-2023 ուստարվա ներքին գնահատման մեջ: Նշենք, որ համաձայն նշյալ փաստաթղթի՝ համայնքի հետ համագործակցությունը բավականին պասիվ է: Հիմնականում համատեղ անց են կացվում շաբաթօրյակներ, ծառատունկեր, իսկ առավել խորքային, բազմաբովանդակ համագործակցություն առկա չէ: Մեր համոզմամբ՝ այս ուղղությամբ հարկավոր է տանել խորքային ուսումնասիրություն՝ այդ թվում ներգրավելով նաև աշակերտական համայնքին: Սկզբի համար կարելի է մշակել ռազմավարություն՝ ուղղված համայնքի հետ համագործակցության հաստատման թիրախային ուղղություններին, որից հետո հստակ սահմանված ժամանակացույցով գործողությունների հերթականությամբ նպաստել, որ նշյալ համագործակցությունն առավել ընդլայնվի, ներգրավվեն համայնքի ակտիվ անդամները, գործակցեն դպրոցի հետ: Անշուշտ, հստակ սահմանված ռազմավարությամբ արդյունավետ համագործակցության հաստատումը փոխշահավետ է երկուստեք, ուստի նշյալ ոլորտը կարիք ունի օր առաջ զարգացման և հզորացման: Ստորև դիտարնկենք դպրոց-համայնք համագործակցության ուժեղ և թույլ կողմերը:

ՈՒՇԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Համայնքի հետ առկա է համագործակցություն:	Համայնքի հետ կապը թույլ է, համագործակցությունն ունի կանոնակարգման, խորացման կարիք:
Սովորողները մասնակցում են համայնքային նշանակության շաբաթօրյակներին, ծառատունկերին, այլ միջոցառումներին:	Համայնքի հետ համագործակցության տեսանկյունից նկատվում է պասիվություն մանկավարժական համակազմի, սովորողների շրջանում:
Իրականացվում են համայնքային նշանակության ուսումնական նախագծեր:	Համայնքի արվեստագետների հետ համագործակցությունը թույլ է, կարիք կա համատեղ ցուցադրություններ, համերգներ, ասմունքի երեկոներ, թատերական ներկայացումներ կազմակերպելու:
Սովորողներն ու աշխատակիցները մշտապես հարակից բակերի բնակիչների	Համայնքապետարանի հետ չկա սերտ համագործակցություն՝ համայնքի

<p>հետ իրականացնում են մաքրման, բարեկարգման աշխատանքներ:</p>	<p>բնապահպանական, սոցիալական հիմնախնդիրների վերաբերյալ ընդհանուր ծրագրեր իրականացնելու տեսանկյունից:</p>
--	--

Անդրադառնանք նաև կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ դպրոցի համագործակցությանը: «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքը սահմանում է կրթական գործընթացի նշյալ մարմինների գործառույթները՝ որպես վերահսկող, կառավարող մարմինների: Սա ենթադրում է, որ դպրոցն իր հերթին ունի որոշակի պարտավորություններ, այդ թվում՝ հաշվետու, թափանցիկ կառավարման իրականացում, արդյունավետ հետադարձ կապի ապահովում: Ուսումնական հաստատության տնօրենը պետք է ականջալուր լինի ոլորտում պետական կառավարման գաղափարախոսությանն ու հիմնական սկզբունքներին: Այս պարագայում անթույլատրելի է միահեծան կառավարումը, իրական ցուցանիշների, տվյալների ստվերումը, հետադարձ կապի և համագործակցության խաթարումը: Ի վերջո, նշյալ կառավարման մարմիններն իրենց աջակցությամբ կարող են օգնել դպրոցին՝ հաղթահարելու հնարավոր մարտահրավերները, դժվարությունները, ուստի նշյալ համագործակցության արդյունավետությունը բխում է առաջին հերթի դպրոցի լավագույն շահերից:

Ուսումնական հաստատության կոլեգիալ կառավարման մարմինը Կառավարման խորհուրդն է, որն ունի վերահսկողական լիազորություններ դպրոցի կանոնադրական գործառույթների ամբողջական իրականացման, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունավետ իրականացման, դպրոցի ընդհանուր գործավարություն և գործունեության նկատմամբ: Հաստատության տնօրենը միացյալ կոլեգիալ կառավարման մարմնի նիստերին մասնակցում է խորհրդակցական ձայնի իրավունքով⁷: Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի կառավարման խորհրդի կազմը դիտարկենք ստորև բերված աղյուսակում:

Աղյուսակ 16. Կառավարման խորհրդի անվանակազմ:

⁷ ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 15 մարտի 2021 թ. N 25-Ն հրաման:

N	Անուն, ազգանուն	Ու՞մ կողմից է առաջադրված	Աշխ. վայրը
1	Հովսեփյան Արշակ	ԿԳՄՍ	«Դոմուս» խանութ սրահի տնօրեն
2	Սայադյան Վարդան	Մարզպետարան	Ներքին աուդիտոր
3	Սաքոյան Տավրոս	Մարզպետարան	«Փյունիկ» համատիրության նախագահ
4	Գրիգորյան Արամ	Մարզպետարան	Լուռու մարզպետարանի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության պետ
5	Աբովյան Սուրեն	Համայնքապետարան	Վանաձորի համայնքապետարանում գլխավոր ճարտարապետ
6	Քոչարյան Մարիետա	Մանկ. խորհուրդ	Վանաձորի թիվ 27 դպրոցում ուսուցչուհի
7	Մելքոնյան Լիլիթ	Մանկ. խորհուրդ	Վանաձորի թիվ 27 դպրոցում ուսուցչուհի
8	Դալլաքյան Լիանա	Ծնող. խորհուրդ	ՎՏՄԱԿ-ում հոգեբան
9	Աֆիցեյան Անուշ	Ծնող. խորհուրդ	Չի աշխատում

Նկատենք, որ խորհուրդը սահմանված կարգով իրականացնում է նիստեր, ընդունում է որոշումներ՝ հաղորդումները, տեղեկանքները, հաշվետվությունները, զեկուցագրերը, ինչպես նաև այլ փաստաթղթերն ի գիտություն ընդունելու, հաղորդումներին, տեղեկանքներին, հաշվետվություններին, զեկուցագրերին, ինչպես նաև այլ փաստաթղթերին հավանություն տալու, խորհրդի քննարկմանը ներկայացված նախագծերից բխող լրացուցիչ հարցերը կանոնակարգելու և այլն: Սակայն հարկ է նկատել, որ խորհրդակցություններ, ոչ ֆորմալ քննարկումներ, այցելություններ դպրոց հաճախակի չեն իրականացվում, ինչը խորհրդի որոշունավետության բարձրացման համար առաջնային կարևորություն ունի: Ստացվում է, որ խորհրդի գործունեությունը կրում է որոշակի պասիվություն և այդպիսով դպրոցին տրամադրվող աջակցության ձևերն ու միջոցառումներն էլ սահմանափակվում են: Դպրոցն ունի խորհրդի հետ համագործակցության ձևերի ու մեթոդների կատարելագործման կարիք, ինչը հնարավոր է միայն մասնակցելիության հավասար պայմանների ապահովման միջոցով:

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Հաստատության տնօրենությունը համագործակցում է նախարարության,	Մանկավարժական համակազմը պասիվ է՝ նախարարության կողմից կազմակերպվող

պետական կառավարման լիազոր մարմնի, մի շարք պետական շահառու կազմակերպությունների հետ:	մրցույթներին, նախաձեռնություններին մասնակցելու տեսանկյունից:
Հաստատությունը նախարարության և պետական կառավարման լիազոր մարմնի բոլոր հանձնարարականներին մոտենում է պատասխանատու կերպով:	Դպրոցն ունի կառավարման խորհրդի հետ համագործակցության ձևերի ու մեթոդների կատարելագործման կարիք:
Կառավարման խորհուրդը դպրոցին տրամադրում է խորհրդատվական աջակցություն, իրականացնում օրենքով սահմանված իր լիազորությունները:	Կառավարման խորհրդի անդամների հետ չեն իրականացվում բավարար չափով քննարկումներ, խորհրդակցություններ:
Դպրոցն իր ֆինանսական գործունեությունն իրականացնում է թափանցիկ կերպով՝ մշտապես հաշվետու լինելով կառավարման մարմիններին:	Կառավարման խորհրդի անդամների մի մասն ունի համապատասխան գիտելիքների և իրազեկվածության պակաս:
Կառավարման խորհուրդը գործում է սահմանված կարգով, ընդունում դպրոցի ընդհանուր գործունեության վերաբերյալ որոշումներ:	Կարիք կա կառավարման մարմինների հետ իրականացվող քննարկումներն ու խորհրդակցություններն առավել օպերատիվ և ինտենսիվ դարձնելու:

Դպրոցն ունի համագործակցային հարաբերություններ նաև մի շարք շահառու կազմակերպությունների հետ: Նշյալ համագործակցությունը նույնպես ի օգուտ դպրոցի է, ուստի կարևոր է, որ այս համագործակցության խորացման համար ևս իրականացվեն գործուն քայլեր, մշակվեն առաջնահերթություններ: Շահառու կազմակերպությունների հետ ակտիվ համագործակցությունը խթանում է, որ ուսումնական գործընթացը չլինի միօրինակ: Մի շարք մշակութային, սոցիալական ուղղվածության

կազմակերպությունների, ՀԿ-ների հետ համագործակցության հաստատումը դպրոցի մթնոլորտի վրա դրական կարող է ազդել, այդ թվում՝ ոչ ֆորմալ դասերի, էքսկուրսիաների, նախաձեռնությունների, վարպետության դասերի, հյուրընկալությունների արդյունքում սովորողների աշխարհայացքն է ձևավորվում, վերջիններս ձեռք են բերում կարողունակություններ, հաղորդակցական և ներկայացման հմտություններ:

Կրթության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ստուգումները, ուսումնասիրությունները հնարավորություն են տալիս վերհանել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներում առկա խնդիրները, շտկել թերությունները: Տեսչական մարմնի հետ համագործակցությունը հնարավորություն է տալիս ներքին իրավական ակտերի, կարգերի, հրամանների կատարման գործում օրինականության ապահովմանը:

ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի կողմից իրականացվում են պարբերական վերապատրաստումներ, մշտադիտարկումներ, տնօրենի, տեղակալների, ուսուցիչների՝ հեռավար հարթակներով սեմինարներ, մասնագիտական առկա և հեռավար վերապատրաստումներ: ԿԶՆԱԿ-ի հետ համագործակցությունը հետևողական է, հնարավորություն է տալիս ուսուցիչների վերապատրաստման, չափորոշիչների կիրառման հետ կապված՝ ուսուցչի գիտելիքների, հմտությունների, կարողունակությունների ձևավորում, մշտական և շարունակական աջակցություն:

ԿՏԱԿ-ը ապահովում է դպրոցների կառավարման տեղեկատվական համակարգը, լիցենզիոն սահմանաչափերի փոփոխությունը, հայտագրման համակարգի սպասարկումը, տրամադրում է խորհրդատվություններ:

ԳԹԿ-ն իրականացնում է հանրակրթական հաստատությունում կրթության որակի արտաքին գնահատում, ինչը հնարավորություն է տալիս բացահայտելու առկա

խնդիրները, արժևորելու ձեռքբերումները և մշակելու աշխատանքի նոր ռազմավարություններ:

ԴԿՏՀ-ն իրականացնում է սովորողների հաշվառում, հաշվառման վերահսկողություն, բացառում սովորողի երկակի հաշվառումը տարբեր կրթական հաստատություններում, հեշտացնում է սովորողի ընդունելությունը, տեղափոխությունը մի կրթական հաստատությունից այլ կրթական հաստատություն, իրականացնում է էլեկտրոնային միասնական կառավարում և վերահսկողություն:

Վանաձորի տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոնի հետ համագործակցումը հնարավորություն է տալիս իրականացնել աշակերտների կարիքի գնահատում, հաստատության կողմից ուղարկված մասնագետների կողմից կազմակերպված սեմինարները՝ ծնողների, ուսուցիչների մասնակցությամբ:

Իրավապան մարմինների հետ համագործակցությունը պլանավորվում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին և նպաստում է սովորողների մոտ նախասիրությունների, իրավական գիտելիքների ձևավորմանը, մասնագիտական կողմնորոշմանը և զերծ պահում հակահասարակական և ասոցիալ վարքագծից:

ՆԳՆ մարզային փրկարարական վարչության հետ համատեղ անց են կացվում սեմինարներ, քաղաքաշտպանական միջոցառումներ:

Բժշկական հաստատությունների հետ համագործակցությունն ապահովվում է հիմնականում դպրոցի բուժքրոջ միջոցով, ինչպես նաև տարբեր հաստատությունների կողմից իրականացվում են աշակերտների լսողական, տեսողական և այլ խնդիրների հայտնաբերման պարբերական միջոցառումներ:

Մարզական տարբեր կառույցների հետ համագործակցությունը հնարավորություն է տալիս սովորողներին՝ կարևորել ֆիզիկական ակտիվությունը, մարզվել նախընտրած սպորտաձևով, դաստիարակում կամային գծեր՝ սպորտային տարբեր միջոցառումներին մասնակցելիս, բարձրանում է ինքնագնահատականը, զբաղվածությունը հեռու է պահում սովորողներին՝ հակահասարակական, անցանկալի վարք դրսևորելու տարիքային հակումներից, նպաստում է սովորողների ֆիզիկական զարգացմանը, առողջ ապրելակերպի սովորույթների մշակմանը:

Այս համատեքստում կարևոր ենք համարում նաև դպրոցի նախաձեռնողական մոտեցումները՝ խորհրդի անդամներին շահագրգռելու, նրանց ներդրոցական գործընթացներին առավել ակտիվ մասնակից դարձնելու տեսանկյունից: Առհասարակ, դպրոցի շահերից է բխում օրենքով թույլատրվող ցանկացած համագործակցությանն ընդառաջ գնալը: Շահագրգիռ կողմերի հետ շարունակական համագործակցությունը կնպաստի դպրոցում հաղորդակցական մշակույթի զարգացմանը, սովորողներն ու մանկավարժները կունենան հնարավորություն՝ փորձի փոխանակման համագործակցության հաստատման համար: Նման պայմաններում դպրոցի դերն իրապես կարող է բարձրանալ՝ դառնալով կրթական, սոցիալ-մշակութային մի կարևոր օղակ, որտեղ սովորողը կարող է կայանալ, պատրաստ լինել մարտահրավերներին, սոցիալականացվել և դառնալ պատասխանատու և գիտակից քաղաքացի:

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Դպրոցն ունի համագործակցություն համայնքային և մարզային նշանակության մի շարք շահառու կազմակերպությունների հետ:	Շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության տեսանկյունից մանկավարժները, սովորողները պասիվ են, նախաձեռնություններով հազվադեպ են հանդես գալիս:
Շահառու կազմակերպությունների հետ համատեղ դպրոցն իրականացնում է միջոցառումներ, ուսումնական նախագծեր:	Դպրոցը կարիք ունի՝ նոր գործընկերների ձեռքբերման, համագործակցության շրջանակի ընդլայնման:
Դպրոցն ունի մեծ պոտենցիալ՝ Մենթոր	Կարիք կա այլ դպրոցների, ՆՈՒՀ-երի

դպրոց դառնալու առումով:	հետ համագործակցության խորացման:
Դպրոցը բազմաթիվ դեպքերում ինքն է նախաձեռնում շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության հաստատումը, համատեղ ծրագրերի պլանավորումը:	Կարիք կա ներառական թիմի մասնագիտական հմտությունների կատարելագործման, այդ թվում համապատասխան կազմակերպությունների, ՀԿ-ների հետ համագործակցության միջոցով:

Հաստատության խորհրդակցական մարմինների գործունեության ուժեղ և թույլ կողմերի վերլուծությունը

Պետության վաղվա օրը կերտվում է այսօր, քանի այսօրվա սովորողը վաղվա ուսուցիչն է, շինարարը, ինժեներն ու պետական պաշտոնյան: Այս հույժ կարևոր առաքելության պատասխանատուն դպրոցն է, ուսուցիչը, դասը: Դպրոցն է կրթում, դաստիարակում արժանապատիվ սերունդ, պաշտպանում ու պաշտպանել սովորեցնում սովորողին, նպաստում որ վերջինս անխոչընդոտ հաղթահարի մանկության, դեռահասության, պատանեկության բոլոր մարտահրավերներն ու ճգնաժամերը, քայլի ժամանակի պահանջներին համընթաց:

Կրթությունն առողջ և կարողունակ հասարակություն ունենալու միակ ճանապարհն է, ուստի կարևոր է, որ կրթական գործընթացի առաջնային շահակիցները՝ սովորողները, և ուսումնական հաստատությունում կրթական գործընթացի մասնակիցները՝ սովորողի ծնողը, ուսուցիչը և մանկավարժական այլ աշխատողներ, վարչականաշխատողները, խորհրդում և խորհրդակցական մարմիններում ընդգրկված՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչները⁸,

⁸ «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 19, կետ 1:

գիտակցեն որակյալ ու ժամանակակից կրթական միտումներին համապատասխան ուսումնական գործընթաց ունենալու անհրաժեշտությունը:

Դպրոցը բարդ կառուցվածքային միավոր է, որի գործունեությունը կարգավորվում է ենթամիավորների՝ խորհրդակցական մարմինների միջոցով: Հանրակրթական դպրոցում ձևավորվում են խորհրդակցական մարմիններ՝ մանկավարժական խորհուրդ, առարկայական մեթոդական միավորումներ, ծնողական, աշակերտական, հոգաբարձուների խորհուրդներ: Նշյալ խորհուրդներից յուրաքանչյուրն ունի իր լիազորությունների շրջանակը, հստակ սահմանված գործառույթներ, որոնք միտված են ուսումնական հաստատության գործունեության կանոնակարգմանն ու համակարգմանը: Այս մարմինների արդյունավետ աշխատանքով է պայմանավորված սովորողի առաջադիմությունը, ուսուցչի կոմպետենտությունը, ծնողի բարձր գիտակցությունը, մասնակցային, բազմակարծիք միջավայրի ապահովումը դպրոցում:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մանկավարժական խորհուրդը դպրոցի առանցքային խորհրդակցական մարմինն է, որի գործունեությունը միտված է դպրոցի կառավարման, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը, դպրոցի համար մի շարք առաջնահերթ հիմնախնդիրների քննարկմանն ու լուծման ուղիների առաջադրմանը: Խորհրդի նեխստերին քննարկվում են տնօրենության հաշվետվությունները, ուսուցիչների զեկուցումներն ու հաղորդումները, ուսուցիչների աշխատանքի արդյունքները, սովորողներին հաջորդ դասարան փոխադրելու, պարգևատրելու, խրախուսելու, կարգապահական տույժի ենթակելու և այլ հարցեր:

Ուսումնական հաստատության մանկավարժական խորհուրդը կազմավորվում է մանկավարժական կոլեկտիվի օգոստոսյան առաջին նիստում: Մանկավարժական խորհուրդը ձևավորվում է տնօրենի հրամանով՝ մեկ ուսումնական տարի ժամկետով:

Մանկավարժական խորհուրդի նիստերը գումարվում են առնվազն երկու ամիսը մեկ անգամ, անհրաժեշտության դեպքում՝ գումարվում են նաև արտահերթ նիստեր, որոնք արձանագրվում են եռօրյա ժամկետում⁹: Ստորև բերված աղյուսակում դիտարկենք Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի մանկավարժական խորհրդի վերաբերյալ տվյալներ:

Աղյուսակ17. Տվյալներ 2023-2024 ուստարվա մանկավարժական խորհրդի վերաբերյալ/ 30.08.2023թ.-ի դրությամբ/:

Դպրոցի 2023-2024 ուստարվա մանկավարժական խորհուրդը կազմված է 51 անդամից:

⁹ ՀՀ Կառավարության 6 հուլիսի 2017 թվականի N 801-Ն որոշում:

h/h	Մանկավարժական խորհրդի անդամների ազգանուն,անուն, հայրանունը	Պաշտոնը
1.	Քարհանյան Գարեգին Գագիկի	Տնօրեն/նախագահ
2.	Մալումյան Սյուզաննա Միքայելի	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ/հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ/քարտուղար
3.	Ավետյան Ալյա Լեոնի	Ուսումնական գծով տնօրենի տեղակալ
4.	Ունանյան Մարիամ Մերուժանի	Ուսումնական գծով տնօրենի տեղակալ
5.	Մարգարյան Հայարսիկ Վարդանի	ԴԱԿ
6.	Հարությունյան Շուշանիկ Ալբերտի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ /տարրական կրթության դաս. մ/մ նախ.
7.	Մելքոնյան Լիլիթ Զալալի	Հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ/ հում. առարկաների մ/մ նախագահ
8.	Միմոնյան Սոնա Վարսաճովի	Տեխնոլոգիայի ուսուցիչ/ընդհանուր զարգացման առ. մ/մ նախագահ
9.	Թեմուրյան Անահիտ Վոլոդյայի	Մաթեմատիկայի ուսուցիչ/մաթեմատիկա, բնագիտական առարկան., ինֆորմատիկա առարկաների մ/մ նախագահ
10.	Պետրոսյան Սանուշակ Սուրենի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
11.	Արամյան Ալվարդ Ռադիկի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
12.	Մարտիրոսյան Արմինե Ժորայի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
13.	Վարդումյան Արմինե Գերասի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
14.	Մարգարյան Ալինա Գառնիկի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
15.	Մարաբյան Ալիսա Իոսիֆի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
16.	Մարգարյան Ելենա Աշոտի	Տարրական դասարանների ուսուցիչ
17.	Փիլոյան Արթուր Ալբերտի	Շախմատի ուսուցիչ
18.	Ղալաչյան Ժաննա Վոլոդյայի	Հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ
19.	Միմոնյան Վարդուհի	Հայոց լեզվի և գրականության փոխարինող ուսուցիչ
20.	Ավետիքյան Իվետա Նորայրի	Հայոց լեզվի և գրականության ուսուցիչ
21.	Մադյան Լեյլի Իվանի	Անգլերենի ուսուցիչ
22.	Շաքարյան Քրիստինե Միշայի	Անգլերենի ուսուցիչ
23.	Պետրոսյան Քրիստինե Գևորգի	Անգլերենի ուսուցիչ
24.	Հովհաննիսյան Մարինե Ռաֆիկի	Ռուսաց լեզվի ուսուցիչ
25.	Հայրապետյան Հասմիկ Միխայելի	Ռուսաց լեզվի ուսուցիչ
26.	Պետրոսյան Լուսինե Հայկունու	Ռուսաց լեզվի ուսուցիչ
27.	Հովանեսովա Վալենտինա Վարդանի	Ռուսաց լեզվի ուսուցիչ
28.	Ղուկասյան Մեդա Ալբերտի	Պատմության ուսուցիչ
29.	Եղիկյան Գայանե Էդիկի	Հայոց եկեղեցու պատմության ուսուցիչ
30.	Հախվերդյան Ռուզաննա Թելմանի	Ինֆորմատիկայի ուսուցիչ
31.	Քոչարյան Մարիետա Մարտունի	Կենսաբանության ուսուցիչ
32.	Ստեփանյան Սուսաննա Մամվելի	Ֆիզիկայի ուսուցիչ
33.	Ղազարյան Ալյա Ժորայի	Քիմիայի ուսուցիչ
34.	Մանուկյան Մարգարիտա Արմենի	Աշխարհագրության ուսուցիչ
35.	Մառիկյան Խանում Մամիկոնի	Մաթեմատիկայի ուսուցիչ
36.	Խաչատրյան Անահիտ Մարտի	Մաթեմատիկայի ուսուցիչ
37.	Դեդուսենկո Իրինա Ալեքսանդրի	Երաժշտության ուսուցիչ
38.	Մոսյան Արմինե Արտաշեսի	Տեխնոլոգիայի ուսուցիչ /քիմիայի լաբորանտ
39.	Պապյան Գագիկ Վազգենի	ՆԶՊ-ի ուսուցիչ
40.	Աքոլյան Սամվել Վագիֆի	Ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ
41.	Ալավերդյան Էլյադա	Ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ
42.	Մուքիասյան Ռուզաննա Աշոտի	Հոգեբան
43.	Հովասափյան Սոնա Մամվելի	Սոցիալական մանկավարժ
44.	Ղուկասյան Անի Աշոտի	Պատմության փոխարինող ուսուցիչ
45.	Մամուլյան Միլլենա Զաուրի	Ուսուցչի օգնական
46.	Բաղդայան Տաթևիկ Հրայրի	Ուսուցչի օգնական

47.	Նաբանդյան Յուլյաննա Արմենի	Ուսուցչի օգնական
48.	Պետրոսյան Դիանա Հովիկի	Գրադարանավար
49.	Համբարյան Դոնարա Գառնիկի	Կենսաբանության լաբորանտ
50.	Հովհաննիսյան Թերեզա Վոլոդիայի	Ֆիզիկայի լաբորանտ
51.	Խաչատրյան Նարինե Տիգրանի	Ծնողական խորհրդի նախագահ

Այսպիսով, արձանագրենք, որ դպրոցի մանկավարժական խորհրդի որոշ անդամների պասիվությունը, անտարբերությունը խաթարում է համընդհանուր մանակցային միջավայրի ապահովմանը, ուստի կարևոր է, որ հաստատության տնօրենությունը փորձի ապահովել բոլորի համար հավասար պայմաններ, խորհրդում ձևավորվի առողջ համագործակցային մթնոլորտ, պաշտպանված լինեն խոսքի իրավունքը, բազմակարծությունը, աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը: Միննույն ժամանակ՝ կարիք է նկատվում մանկավարժական համակազմի աշխատանքային մոտիվացիայի խթանման, այս ուղղությամբ նույնպես կարելի է ներդնել որոշակի խրախուսական մեխանիզմներ, որոնք կարող են շահագրգռել աշխատակիցներին:

Ստորև դիտարկենք հաստատության մանկավարժական խորհրդի աշխատանքների ուժեղ և թույլ կողմերը.

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅՈՒ ԿՈՂՄԵՐ
Մանկավարժական խորհուրդը սահմանված կարգով իրականացնում է նիստեր, քննարկում հաստատության համար առաջնային նշանակության հարցեր:	Մանկավարժական խորհրդի անդամների շրջանում առկա է բազմակարծության, մասնակցելիության պակաս, ձեռնպահ վերաբերմունք, անտարբերություն:
Մանկավարժական խորհրդի անդամների որոշ մասն ակտիվ է, նախաձեռնող, ստեճարար, բարձրացնում է հիմնախնդիրներ, առաջադրում լուծման եղանակներ:	Մանկավարժական խորհուրդը լիարժեքորեն չի օգտագործում իր ներուժը:
Հաստատության մանկավարժական	Խորհրդի նիստերին առկա է

<p>խորհրդի նիստերին առաջադրվում են իրական օրակարգեր, որոնցում արտացոլվում են առաջնային հիմնախնդիրները:</p>	<p>բազմակարծության պակաս, ոչ բոլոր մանկավարժներն են մասնակցում քննարկումներին:</p>
<p>Մի շարք ուսուցիչներ հանդես են գալիս առաջարկություններով, ուսումնական գործընթացի բարելավմանն ուղղված նախագծեր են առաջադրում:</p>	<p>Մանկավարժական խորհրդի նիստերին ընդունված որոշումները որոշ ուսուցիչներ իրականացնում են թերություններով. ժամկետների խախտումներով:</p>
<p>Խորհրդի նիստերին մանկավարժական աշխատողներն ունեն անվերապահ ձայնի, կամարտահայտության իրավունք:</p>	<p>Չկան մանկավարժական աշխատողներին խրախուսելու համընդհանուր մեխանիզմներ:</p>
<p>Տնօրենությունը փորձում է մշտապես ապահովել աշխատանքային բարելավք և կառուցողական մթնոլորտ:</p>	

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՄԻԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

Առարկայական մեթոդական միավորումներն ուսումնական հաստատության մեթոդամանկավարժական գործունեության կանոնակարգման առանցքային տարրերն է, որոնք իրականացնում է ուսումնական, դաստիարակչական, մեթոդական և արտադասարանական աշխատանքների համակարգումը դպրոցում: Առարկայական մեթոդական միավորումները ստեղծվում են նույն առարկայի երեք և

ավելի ուսուցիչների առկայության դեպքում: Մյուս դեպքերում կարող են ձևավորվել մեթոդական միավորումներ՝ հարակից առարկաների ուսուցիչներից¹⁰:

Մեթոդական միավորման գործունեության առանցքային խնդիրներն են.

- Զարգացնել ուսուցիչների մասնագիտական որակները՝ հաճախակի անդրադառնալով ուսուցման ժամանակակից մեթոդներին ու գնահատման ձևերին:
- Ուսումնասիրել կրթության վերաբերյալ նորմատիվային և մեթոդական փաստաթղթեր, կազմել թեմատիկ պլաններ, օրվա դասի պլանավորումներ:
- Իրականացնել փոխադարձ դասալսումներ, քննարկել և վերլուծել արդյունքները, հանդես գալ հաշվետվություններով:
- Մշակել և ներկայացնել հեղինակային ծրագրեր, զեկույցներ:
- Նախապատրաստվել քննություններին, օլիմպիադաներին, կազմել հարցաշարեր, առաջադրանքներ:
- Քննարկել ներդպրոցական ուսումնադաստիարակչական գործընթացը:
- Իրականացնել մշտադիտարկումներ՝ վերաբերող առարկայի դասավանդման վիճակին, անցկացնել առարկայական ամիսներ:
- Պլանավորել ինտեգրված դասեր, ուսումնական նախագծեր, միջոցառումներ և այլն:

Նկատենք, որ առարկայական մասնախմբերի աշխատանքը բազմաբնույթ է և միտված է ուսուցչին աջակցելուն, խրախուսելուն, մոտիվացնելուն: Մասնախմբի որևէ անդամ արտոնյալ չէ և պարտավոր է հավասարապես մասնակցել աշխատանքներին: Նշյալ խորհրդակցական մարմնի գործունեությունը վերահսկում է մեթոդմիավորման նախագահը, ով և հաշվետու է տնօրենի՝ ուսումնական գծով տեղակալին:

Այսպիսով, կարող ենք արձանագրել, որ մեթոդական միավորումների արդյունավետ, կանոնակարգված, մասնակցային աշխատանքը կարող է նպաստել կրթության որակի բարձրացմանը, խթանել մանկավարժների մասնագիտական որակները:

¹⁰ ՀՀ Կառավարության 6 հուլիսի 2017 թվականի N 801-Ն որոշում:

Աղյուսակ 18. Տեղեկություններ «Մաթեմատիկայի», «ԹԳՀԳ»-ի, բնագիտական առարկաների /ԲՏՃԱ/ մեթոդական միավորման կազմի, կրթական աշխատանքային տվյալների մասին:

Հ/հ	Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Ծննդյան ամսաթիվ	Պաշտոն	Դասավանդած առարկա	Տարակարգ	Աշխատանքային ստաժ	Դասավանդած ժամերի քանակ	Էլեկտրոնային հասցե	Teams-ի կոդ
1	Թեմուրյան Անահիտ Վոլոդյայի	18.01.59	Մ/մ նախ. ուսուցիչ	Մաթեմ.	I	30	24+6	atemuryan56@mail.com	8036
2	Խաչատրյան Անահիտ Մարատի	21.06.76	ուսուցիչ	Մաթեմ.	I	25	24	anahitkhachatryan1976@gmail.com	6847
3	Սարիկյան Խանում Մամիկոնի	15.11.67	ուսուցիչ	Մաթեմ.	-	29	29-6	Sarikyankhanum@gmail.com	6845
4	Ստեփանյան Սուսաննա Սամվելի	03.05.62	ուսուցիչ	Ֆիզիկա	-	34տ 5ամ	21 /19	susanna.stepanyan.62@mail.ru	8037
5	Ղազարյան Ալլա Ժորայի	16.08.59	ուսուցիչ	Քիմիա	-	34	22	alla-zurabyan@mail.ru	4997
6	Քոչարյան Մարիետա Մարտունի	22.04.61	ուսուցիչ	Կենսաբ.	-	34	20+2 խմբ.	nice.hovhanisyan@mail.ru	6855
7	Մանուկյան Մարգարիտա Արմենի	22.11.89	ուսուցիչ	Աշխարհ	III	13	17	margarita.manukyan@mail.ru	10874
8	Հախվերդյան Ռուզաննա Թելմանի	17.06.67	ուսուցիչ	Ինֆ., ԹԳՀԳ	-	31	14	rhakhverdyan67@gmail.com	2774

Աղյուսակ 19. Տեղեկություններ ընդհանուր զարգացման առարկաների մեթոդական միավորման կազմի, կրթական աշխատանքային տվյալների մասին :

Հ/հ	Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Ծննդյան ամսաթիվ	Պաշտոն	Դասավանդած առարկա	Տարակարգ	Աշխատանքային ստաժ	Դասավանդած ժամերի քանակ	Էլեկտրոնային հասցե	Teams-ի կոդ
1	Միմոնյան Սոնյա Վարանցովի	03.03.64	Մ/մ նախ. ուսուցիչ	Տեխնոլ.	-	37	10	Ssonya6403@gmail.com	6892
2	Սոսյան Արմինե Արտաշեսի	12.10.65	ՄԿԱՏ, ուս	Տեխնոլ., Կերպարվ	I	32	13	armine.sosyan65@gmail.com	31524
3	Դեղուսենկո Իրինա Ալեքսանդրի	26.02.80	ուսուցիչ	Երաժշտ.	-	11	11	traghik2@mail.ru	6853
4	Պապյան Գագիկ Վազգենի	26.03.59	ուսուցիչ	ՆԶՊ	-	30	4	gagik.papyan.59@mail.ru	8040
5	Աբուլյան Սամվել Վազգիֆի	05.02.69	ուսուցիչ	Ֆիզկուլտ	I	35	22	aculyansamve294@gmail.com	8041
6	Ալավերդյան Էլլադա Արմենի	02.02.2000	Ուսուցիչ	Ֆիզկուլտ	-	1	11	Alaverdyan_ellada@mail.ru	93384

Աղյուսակ 20. Տեղեկություններ հումանիտար առարկաների մեթոդական միավորման կազմի, կրթական աշխատանքային տվյալների մասին

Հ/հ	Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Ծննդյան ամսաթիվ	Պաշտոն	Դասավանդած ասարկա	Տարակարգ	Աշխատանքային ստաժ	Դասավանդած ժամերի քանակ	Էլեկտրոնային հասցե	Teams-ի կոդ
1	Մելքոնյան Լիլիթ Ջալալի	28.07.75	Մ/մ նախ. ուսուցիչ	Հայոց լ., գր	-	26	22	Lilit-melkonyan75@mail.ru	6864
2	Մալուխյան Սյուզաննա Միքայելի	11.12.78	ՄԿԱԳ, ուսուցիչ	Հայոց լ., գր.	-	22,5ս մ	7	malumyan78@mail.ru	6858
3	Ղուկասյան Մեդա Ալբերտի	04.12.79	ուսուցիչ	Պատմ., Հաս	-	20	27	sedaghuk79@mail.ru	8647
4	Ղուկասյան Անի Աշոտի	13.01.63	ուսուցիչ	Պատմ.	-	5սմի ս	14	anixukasyan1993@mail.ru	5004
5	Եղիկյան Գայանե Էդիկի	03.03.96	ուսուցիչ	ՀԵՊ	-	25	11	gayane.yeghikyan69@gmail.com	5002
6	Ղալաչյան Ժաննա Վլադիմիրի	20.06.74	Ուսուցիչ	Հայոց լ., գր.	I	27	27	janna.R@mail.ru	6865
7	Ավետիքյան Իվետա Լորայրի	08.03.86	Ուսուցիչ	Հայոց լ., գր.	-	-	7	Iveta.60@mail.ru	8649
8	Միմոնյան Վարդուհի Ավետիսի	09.08.86	Ուսուցիչ	Հայոց լ., գր.	-	5սմի ս	14	vardsimonyan1986@gmail.com	8699
9	Սադյան Լեյլի Իշխանի	03.02.59	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	38	22	Leylisadyan@gmail.com	6852
10	Պետրոսյան Քրիստինե Գևորգի	23.09.85	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	16	18	liverkris33@gmail.com	8645
11	Շաքարյան Քրիստինե Միշայի	16.10.76	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	21տ.1 Յսմ	4	christine.hayarpi@gmail.com	8643
12	Հովհաննիսյան Մարինե Ռաֆիկի	07.02.61	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	29	18	marine.hovhannisyan61@mail.com	8039
13	Հայրապետյան Հասմիկ Միխայիլի	19.11.59	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	43տ.6 սմ	15	hayrapetyanhasmik439@gmail.com	6861
14	Հովանեսովա Վալենտինա Վարդանի	21.04.63	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	38	5	valentinahovanesova@gmail.com	6851
15	Պետրոսյան Լուսինե Հայկունու	09.05.90	Ուսուցիչ	Անգլերեն	-	11տ2 սմ	14	petrosyan.luss@yandex.ru	8646

Աղյուսակ 21. Տեղեկություններ տարրական առարկաների մեթոդական միավորման կազմի, կրթական աշխատանքային տվյալների մասին:

Հ/հ	Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Ծննդյան ամսաթիվ	Պաշտոն	Դասավանդած արվեստ	Տարակարգ	Աշխատանքային ստաժ	Դասավանդած ժամերի քանակ	Էլեկտրոնային հասցե	Teams-ի կոդ
1	Հարությունյան Շուշան Ալբերտի	23.07.71	Մ/մ նախ. դասավար	դասավար	-	30տ.	20ժ.		13183
2	Պետրոսյան Մանուշակ Սուրենի	15.03.58	դասավար	դասավար	-	48տ.	20ժ.	manushpetrosyan15@gmail.com	6846
3	Արամյան Ալվարդ Ռադիկի	15.06.68	դասավար	դասավար	-		20ժ.	aalvard67@gmail.com	5001
4	Մարտիրոսյան ԱրմինեԺորայի	05.07.67	դասավար	դասավար	-	56տ.	19ժ.	armine67martirosyan@gmail.com	6859
5	Վարդույան Արմինե Գերասի	31.12.64	դասավար	դասավար	-	35տ.	18ժ.	arminevardumyan87@gmail.com	13185
6	Սարգսյան Ալինա Գառնիկի	25.09.72	դասավար	դասավար	-	29տ.	18ժ.	alinaharutyunyan358@gmail.com	6856
7	Մարաբյան Ալիսա Իոսիֆի	09.02.67	դասավար	դասավար	-	39տ.	18ժ.	alisamarabyan17@gmail.com	6860
8	Սարգսյան Ելենա Աշոտի	30.09.82	դասավար	դասավար	-	7տ.	18ժ.	elenasargsyan2015@gmail.com	10753
9	Փիլոյան Արթուր Ալբերտի	02.05.66	ուսուցիչ	Շախմատ	-	5տ.	9ժ.	arturpiloyan@mail.ru	8644

Նկատենք, որ դպրոցում մեթոդական միավորումների աշխատանքներին ուսուցիչների հիմնական մասը մասնակցություն ունենում է՝ հանդես գալով մեթոդական զեկուցումներով, հետազոտություններով նախաձեռնություններով: Այդուամենայնիվ նշյալ 4 առարկայական մասնախմբերն իրենց ողջ ռեսուրսն ու ներուժը չեն կիրառում, որպեսզի ձևավորվի մասնակցային միջավայր, արդյունավետ փորձի փոխանակում, համագործակցություն: Մարմնի դերը դպրոցում ունի արժևորման կարիք, ինչը հնարավոր է ապահովել աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման միջոցով: Կարևոր է, որ մանկավարժները հնարավորություն ունենան՝ շարունակական կերպով կատարելագործելու իրենց մասնագիտական որակները, իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, որ առավել պատասխանատու մոտենան մասնախմբերում իրենց պարտավորությունների կատարմանը: Հատուկ առաջադրանքների կատարման, փոխադարձ գնահատումների, ինքնագնահատման և այլ եղանակների միջոցով պետք է ձևավորել ինքնակրթության, փոխուսուցման, փորձի փոխանակման համար

արդյունավետ պայմաններ: Հանդուրժողական ու բարեվարք մթնոլորտի ապահովման համար կարելի է հաճախակի կիրառել տարբեր մեթոդիկաներ /Մեծ հնգյակ, տագնապի, սթրեսակայունության, ապրումակցման, ագրեսիայի, շփվողականության մակարդակը ուսումնասիրող թեստեր/: Հզորացնելով մեթոդական միավորումների դերը, ապահովելով անդամների համաչափ մասնակցելիությունը, համագործակցության և փոխօգնության համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծելով՝ կարելի է նպաստել կրթության որակի բարձրացմանը:

Ուսուցիչները մեթոդական միավորումներում իրենց աշխատանքը պետք է կատարեն ամենայն պատասխանատվությամբ, իսկ դրա համար կարևոր է, նաև վերահսկողության արդյունավետ իրականացումը: Նիստերի օրակարգերը պետք է իրական լինեն, ընդունված որոշումները պետք է ի կատար ածվեն, միայն այս կերպ է հնարավոր դիմակայել ժամանակակից կրթական մարտահրավերներին:

Ստորև դիտարկենք մեթոդմիավորումների գործունեության ուժեղ և թույլ կողմերը.

ՈՒՃԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Հաստատության առարկայական մասնախմբերը սահմանված կարգով իրականացնում են նիստեր, իրենց լիազորությունների սահմաններում քննարկումներ են իրականացնում, կատարում են այլ աշխատանքներ:	Առարկայական մասնախմբերի որոշ անդամներ անտարբեր են մասնագիտական շարունակական զարգացմանը, դժվար են համագործակցում գործընկերների հետ:
Առարկայական մասնախմբերի որոշ անդամներ մշտապես համագործակցում են գործընկերների հետ, հանդես գալիս զեկուցումներով, ուսուցչական նախագծերով:	Առարկայական մասնախմբերի օրակարգից հաճախ դուրս են մնում ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման համար առաջնային կարևորության թեմաների ուսումնասիրությունը, դրանց շուրջ փորձարկումներ չեն իրականացվում:
Մեթոդմիավորումների անդամներն իրականացնում են փոխադարձ	Որոշ անդամներ խուսափում են կրթական նորարարություններից,

դասալսումներ, քննարկում և ամփոփում արդյունքները:	լիարժեքորեն չեն իրականացնում իրենց թղթավարությունը:
Մահմանվում են առարկայական ամիսներ, իրականացվում են դաս- միջոցառումներ, ուսումնական նախագծեր:	Կարիք կա առարկայական մասնախմբերի աշխատանքների վերահսկողության առավել արդյունավետ մեխանիզմների ներդրման:
Առարկայական մասնախմբերի անդամներն անցկացնում են ինտեգրված դասեր, միջոցառումներ, ուսումնական նախագծեր:	Առարկայական մասնախմբերի անդամներից ոմանք ունեն կազմակերպչական, համագործակցային հմտությունների պակաս, փոխօգնության միջավայրը կարիք ունի բարելավման:

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ժամանակակից սովորողների համար դպրոցական կյանքն ակտիվ սոցիալականացման շրջան է: Սովորողի դրական սոցիալականացումից է կախված ոչ միայն նրա անձի ձևավորումն ու զարգացումը, այլ նաև դպրոցում որոշակի մշակութային և գործունեության միջավայրի ձևավորումը: Ժամանակակից հանրակրթության նպատակը սոցիալապես կայուն անհատականության ձևավորումն է, որը կարող է շոշափելի ներդրում ունենալ նոր սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական պայմաններում հասարակության վերափոխման և զարգացման գործում, ունակ լինի ինքնակատարելագործման, ունենա սոցիալական և քաղաքացիական բարձր պատասխանատվություն: Այս համատեքստում դպրոցում առանցքային դերակատարում ունի աշակերտական խորհուրդը: Նշյալ մարմինն օգնում է սովորողներին համակարգել իրենց մտավոր, ստեղծագործական, կազմակերպչական

ներուժը, արդյունավետ կիրառել իրենց գիտելիքները, հմտություններն ու կարողությունները՝ ի շահ ներդարացական կյանքի աշխուժացման, սեփական շահերի պաշտպանության, արատավոր երևութների՝ բռնության, օտարման, խտրականության, ծաղրի բացառման ու կանխարգելման: Մարմնիաշխատանքների շրջանակներում սովորողներն ունեն օրենքով պաշտպանված ինքնավարություն, ազատ են կարծիք, տեսակետ հայտնելու մեջ և կարող են հավակնել ուսումնական հաստատության տնօրենության և մանկավարժական աշխատողների կողմից աջակցության տարբեր ձևերին: Սովորողների ինքնավարության հիմնական նպատակներն ու խնդիրներն ամրագրված են հանրակրթական ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհրդի օրինակելի կանոնադրության մեջ, մասնավորապես.

1. համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված անձի ձևավորմանը նպաստելը.
2. ժողովրդի հոգևոր և մտավոր ներուժի ամրապնդմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների պահպանմանն ու զարգացմանը նպաստելը.
3. հաստատությունում ժողովրդավարության, սովորողների ինքնակազմակերպման և ինքնակառավարման կարողությունների զարգացմանը նպաստելը.
4. սովորողների ինքնադրսևորման, կարծիքի ազատ արտահայտման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծմանը օժանդակելը.
5. սովորողների իրավունքների և պարտականությունների լիարժեք գիտակցմանն ու իրացմանը օժանդակելը.
6. հաստատության սովորողների իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը.
7. սովորողների առողջության, կյանքի անվտանգության, սոցիալական ապահովության ուղղությամբ իրականացվող միջոցառումներին աջակցելը և սովորողների նախաձեռնությունների ապահովմանը օժանդակելը.
8. հաստատությունում սովորողների կրթության և ինքնակրթության, նրանց համակողմանի զարգացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացմանն օժանդակելը¹¹:

¹¹ՀՀ ԿԳ նախարարի 17 մայիսի 2011 թ. N 571-Ն հրաման:

Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ում ևս ԱԽ, օրինակելի կանոնադրության հիման վրա, յուրաքանչյուր ուսումնական տարի ընտրվում է աշխրհրդի նախագահ, ձևավորվում են հանձնախմբեր և աշխատանքներն ուղղորդվում՝ ըստ գործունեության ուղղությունների: Նկատենք, որ ԱԽ անդամների հիմնական մասը ակտիվ է, նախաձեռնող, մասնակցում է հաստատության գործունեությանը, կոլեգիալ կառավարմանը, ունի անմիջականորեն իրենց վերաբերվող հարցերի մասին կարծիքի ազատ արտահատման հնարավորություն: Ստորև բերված աղյուսակում դիտարկենք աշխակերտական խորհրդի կազմը:

Աղյուսակ 22. Աշխրհրդի կազմի վերաբերյալ տեղեկություն 2023-2024 ուստարվա համար:

<i>Նախագահ</i>	<i>Աղաջանյան Մելինե/9բ դաս./</i>					
<i>Քարտուղար</i>	<i>Պապոյան Էթերի/9ա դաս./</i>					
<i>Հանձնախմբեր</i>	<i>Աշակերտների քանակը</i>	<i>Դաս.</i>	<i>6-րդ դաս</i>	<i>7-րդ դաս</i>	<i>8-րդ դաս</i>	<i>9-րդ դաս</i>
<i>Ուսումնադաստիարակչական</i>	6	6-9	4	0	2	0
<i>Մշակութային, կազմակերպչական</i>	11	6-9	1	7	1	2
<i>Էկո</i>	6	6-9	2	0	2	2
<i>Մպորտի և ռազմամարզական</i>	8	6-9	2	2	1	3
	31		9	9	6	7

Նկատենք, որ սովորողների մեջ մեծ ոգևորություն է նկատվում՝ ինքնուրույն միջոցառումներ, նախագծեր իրականացնելու տեսանկյունից: Այդուհանդերձ, որոշ դեպքերում առկա է որոշակի հմտությունների, այդ թվում՝ կառավարչական, կազմակերպչական, ներկայացման, հաղորդակցական, բացակայություն, ինչի արդյունքում խորհուրդն ունենում է որոշակի դժվարություններ: Ընդհանուր առմամբ՝ խորհուրդը զարգացման շրջափուլում է, սովորողների հիմնական մասն ունի մոտիվացիա՝ համագործակցության շրջանակների ընդլայնման, տարբեր հիմնախնդիրների բարձրաձայնման, առաջարկությունների ներկայացման հարցերում:

Աղյուսակ 23. Դպրոց հաճախող աշակերտների թվի վերաբերյալ տեղեկատվություն 2023-2024 ուստարվա երկրորդ կիսամյակի սկզբի դրությամբ

Ընդհանուր թիվը	580
Աղջիկ	293
Տղա	287

Աղյուսակ 24. Աշխրհրդի կողմից կազմակերպված միջոցառումները՝ վերջին 3 ուստարիների ընթացքում:

Միջոցառում	Տարի	Մասնակից սովորողների թիվը	Համադպրոցական կամ դասարանային
«Կյանքդ կյանքիս համար, կյանքս՝ կյանքի գնով»	2021	174	7ա,բ,8ա,բ,9ա,բ դաս.
Դասարանների ամանորյա ձևավորման մրցույթ	2021	571	Համադպրոցական
Գրքերի հավաքագրում գիրք նվիրելու օրվան նվիրված	2021	571	Համադպրոցական
Մոմավառություն Եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված	2022	297	Համադպրոցական
Երեխաների պաշտպանության օրվան նվիրված կավճանկարչություն	2022	274	Համադպրոցական
«Հավերժի ճամփորդը» թեմայով վերջին դաս	2022	50	9ա,9բ դաս.
Մասնակցություն Խաչվերաց տոնին: Այց Սուրբ Նարեկացի եկեղեցի:	2022	124	8-9 դաս.
Մասնակցություն Տեր Վահանի անցկացրած սեմինարին «Հայ ժողովրդի լինել չլինելու հարցը» թեմայով	2022	62	9ա,9բ դաս.
Աշխրհրդի նախագահի ընտրության կազմակերպում:	2022	243	6-9 դաս.
Սպորտլանդիա	2022	62	8ա,8բ դաս.
Դպրոցի ամանորյա ձևավորում:	2022		Աշխրհուրդ
Միջոցառում՝ գիրք նվիրելու օրվա կացապցությամբ	2023	574	1-9 դաս
Սպորտլանդիա	2023	48	7ա,7բ
Սպորտլանդիա	2023	54	5ա,բ

Աղյուսակից պարզ է դառնում, որ անցկացվող միջոցառումները միօրինակ են, սակավաթիվ: Կարծում ենք՝ այստեղ կարևոր է նաև մանկավարժական աշխատողների խորհրդատվական աջակցության դերը՝ միջոցառումների ձևաչափերի և ուղղվածության արդյունավետ ընտրման հարցերում: Սովորողների գործունեությունը պետք է լինի բազմաբևեռ, առավել ակտիվ, նրանք պետք է դառնան կուռ ամբողջություն, կատարեն հետազոտություններ, հարցախույզեր, մշտադիտարկումներ, վեր հանեն հիմնախնդիրներ, առաջադրեն լուծման ելքեր, ուղիներ: Այսպես կարելի է զարգացնել սովորողների սոցիալական հմտությունները, ձևավորել կայուն, դիրքորոշում ունեցող, մարտահրավերներին ընդառաջ գնացող քաղաքացիներ: Անշուշտ, խորհուրդը պետք է նախաձեռնի և իրականացնի մշակութային, սպորտային, բնապահպանական, անվտանգային, առողջապահական, համայնքային նշանակության միջոցառումներ նույնպես: Ամենակարևորն այն է, որ խորհրդի ինքնավարությունը չլինի հորինված, այլ սովորողը վստահ լինի, որ իր նախաձեռնած միջոցառումը, նախագիծը, ծրագիրը, ուշադրության է արժանանալու, քննարկվելու է, վեր են հանվելու ուժեղ և թույլ կողմերը: Այս հետևողականությունն ու ուշադրությունը ունակ է ստեղծել ոգևորություն, նպաստել մոտիվացիայի բարձրացմանը: Դասերի ավարտին սովորողը չպետք է տուն շտապի, կարևոր է պայմաններ ստեղծել, որ վերջինս սիրի դպրոցը, ցանկանա կատարել հասարակական, կամավորական աշխատանքներ, մտահոգվի իր համայնքի, իր դպրոցի, իր դասարանի հիմնախնդիրներով: Այս մթնոլորտն կարելի է ունենալ առաջին հերթին դպրոց-աշակերտ հավասար, բարեվարք, աջակցող համագործակցության պարագայում, որտեղ մեկնարկային քայլը, անշուշտ, դպրոցը պետք է կատարի:

Ստորև փորձենք ընդհանրացնել հաստատության աշակերտական խորհրդի աշխատանքների ուժեղ և թույլ կողմերը.

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Աշակերտական խորհուրդը սահմանված կարգով իրականացնում է նիստեր, քննարկում հաստատության համար առաջնային նշանակության հարցեր, մասնակցում ներդպրոցական կյանքին:	Աշակերտական խորհուրդը չի օգտագործում իր ողջ ներուժը, նկատվում է պասիվություն, կազմակերպչական հմտությունների պակաս:

<p>Աշակերտական խորհուրդը հիմնականում նախաձեռնություններով հանդես է գալիս, կազմակերպում է միջոցառումներ, քննարկումներ, էքսկուրսիաներ:</p>	<p>Աշակերտական խորհուրդը լիարժեքորեն չի համագործակցում մյուս խորհրդակցական մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ:</p>
<p>Աշակերտական խորհուրդն ունի համագործակցության եզրեր համայնքի, շահառու կազմակերպությունների հետ:</p>	<p>Աշակերտական խորհրդի անդամների շրջանում կարիք կա սոցիալական, կազմակերպչական, հաղորդակցական հմտությունների զարգացման:</p>
<p>Խորհուրդը դպրոցում իրականացնում է հարցախույզեր, վեր հանում աշակերտական համայնքի հիմնախնդիրները, ներկայացնում տնօրենությանը:</p>	<p>Դպրոցում խորհրդի դերը կարիք ունի արժևորելու, առավել մեծ մասշտաբի նախաձեռնություններում խորհրդին ներգրավելու:</p>
<p>Խորհուրդը կազմում է թուուցիկներ՝ վերաբերող բուլինգին, կոնֆլիկտի կառավարմանը, մասնագիտական կողմներոշմանը և այլն:</p>	<p>Խորհրդի ինքնավարությունը լիարժեքորեն չի իրացվում:</p>

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական հաստատության սովորողի ծնողների հետ համագործակցության կազմակերպման և համակարգման գործառույթը պատկանում է ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական համակազմին՝ տնօրենի գլխավորությամբ: Ժամանակակից աշխարհում դպրոց-ընտանիք փոխադարձ կապի

եղանակներն ու մեթոդները պարբերաբար լրամշակվում են՝ կոմունիկացիաների արդի եղանակներին համապատասխանեցման նպատակով: Կիրառվում են թե՛ ավանդական, թե ժամանակակից եղանակներ, որպեսզի ընտանիքի հետ կապը լինի շարունակական և օպերատիվ: Սովորողի համար աջակցող և հասանելի ուսումնառությունն ապահովելու համար շատ կարևոր է, որ կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցներն իմանան իրենց դերերն ու գործառույթները: Որպես կանոն՝ մանկավարժական համակազմն այս մասով հազվադեպ է դժվարություններ ունենում, իսկ ահա ծնողները ոչ միշտ են պարտաճանաչորեն ընդառաջ գնում դպրոցի հետ համագործակցությանը, ներդրոցական կյանքին և հաստատության կառավարմանն իրենց մասնակցության ապահովմանը:

Ժամանակակից կարողունակահեն կրթության պայմաններում ուսուցման գործընթացը հենվում է սովորողի անհատականության վրա, որը, ինչպես գիտենք, սաղմնավորվում է հենց ընտանիքում: Այս համատեքստում առավել հրատապ է դառնում ծնողների հետ անընդմեջ փոխգործակցության ապահովումը, երեխայի ուժեղ և թույլ կողմերի համատեղ վերհանումը, առանձնահատուկ կարիքների բացահայտումն ու բավարարումը: Այդ իսկ պատճառով և՛ ծնողի, և՛ ուսուցչի համար կարևոր է համագործակցություն հաստատել միմյանց հետ: Դպրոց-ընտանիք համագործակցությունը երկարատև աշխատանք է պահանջում, որն իրենից ենթադրում է գործողությունների մի ամբողջական համակարգ՝ ուղղված սովորողի կրթական կարիքների ու պահանջմունքների վերլուծությանն ու բավարարմանը: Երկուստեք կառուցողական համագործակցության շնորհիվ կարելի է սովորողի համար ապահովել այնպիսի կրթական միջավայր, որտեղ վերջինս իրեն կզգա պաշտպանված ու կարևոր: Այս ամենի համար հարկավոր է, որ սովորողի ծնողը լինի իրավագիտակից, պատասխանատու, ունենա մանկավարժական գիտելիքներ:

Որպես կանոն՝ խնդրահարույց ծնողները անհանդուրժող, ագրեսիվ վարքագիծ դրսևորում են՝ արդարացնելու համար սեփական սխալները: Այդուամենայնիվ, սոցիալ-մանկավարժական ճիշտ և նպատակային աշխատանքի արդյունքում պետք է հասնել նրան, որ համագործակցության հիմքում դրվեն փոխադարձ հարգանքը, առողջ բարոյահոգեբանական միջավայրը, ընդհանուր շահի շուրջ բանակցելու, ելքեր գտնելու կարողությունը, արդյունավետ հետադարձ կապի մեխանիզմների գործարկումը,

սխալների ընդունումը, վերլուծություն, թերի կողմերի արձանագրումը, ինքնանդրադարձ կատարելու կարողությունը, հումանիստական մղումները, սեփական շահի ստորադասումը, անձնային բարձր որակների դրսևորումը: Կոնֆլիկտային և մանկավարժորեն անկարողունակ ընտանիքների հետ առավել համակողմանի աշխատանք է հարկավոր՝ բացառելու համար ընտանիքում երեխայի նկատմամբ բռնությունն ու անտարբերությունը: Անապահով կամ այլ խնդիրներով ընտանիքների երեխաներն առավել թիրախային են և առավել շատ է նկատվում կարիքը վերջիններիս ծնողների հետ համագործակցության խորացման: Ուստի և կարևոր է, որ հնարավոր ռիսկերը կանխելու և կյանքի բնականոն զարգացումը ապահովելու համար մանկավարժական բոլոր աշխատողները հոգ տանեն, որպեսզի ծնողը գիտակցաբար մոտենա նաև երեխաների էմոցիոնալ պահանջումների բավարարմանը, ինչպիսիք են՝ սիրո և անվտանգության, նոր փորձի, գովասանքի և գնահատման, պատասխանատվության պահանջումները:

Այսպիսով, կարծում ենք, որ ծնողների հետ տարվող մանկավարժական աշխատանքը կարող է նպաստել, որ վերջիններս քաջ գիտակցեն իրենց պարտավորությունները, մասնակցեն իրենց երեխայի ուսումնառության գործընթացին, ինչի արդյունքում շահում է և՛ երեխան, և՛ դպրոցը: «Սովորողի ծնողն իրավունք ունի համագործակցելու ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների հետ իր երեխայի կրթության կազմակերպման հարցերով, մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը՝ ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով¹²:

Ծնողական խորհուրդը հանրակրթական ուսումնական հաստատության խորհրդակցական մարմիններից մեկն է: Դասարանների ծնողական խորհուրդները՝ նախագահ և երկուսից չորս անդամի կազմով ընտրվում են դասարանի ծնողների ընդհանուր ժողովի կողմից մեկ ուսումնական տարվա համար: Հանրակրթական դպրոցի ծնողական խորհուրդը կազմավորվում է դասարանների ծնողական խորհուրդների նախագահներից: Ծնողական խորհրդի նախագահը ընտրվում է փակ

¹² «Հանրակրթության մասին», ՀՀ օրենք, հոդված 28:

քվեարկությամբ, ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Ծնողական խորհրդի նախագահը մանկավարժական խորհրդի անդամ է¹³:

Խորհրդի արդյունավետ աշխատանքի պարագայում դպրոցում ներդպրոցական մի շարք հարցերում ուսուցիչները չեն բախվում դժվարությունների, կոնֆլիկտներն առավել կառավարելի են դառնում, կազմակերպչական հարցերը լուծվում են առանց խոչընդոտների: Խորհրդի քննարկման տիրույթում են հետևյալ հիմնախնդիրները.

- նպաստել հաստատության արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին ծնողների ներգրավվածությունը, աջակցել միջոցառումների, էքսկուրսիաների կազմակերպմանը,
- բացահայտել և կանխարգելել ծնողների, սովորողների շրջանում կոնֆլիկտային իրավիճակները, բուլինգը,
- աջակցել օժտված, ուսման մեջ ետ մնացող, շնորհալի, սոցիալապես անապահով երեխաների կարիքների հանրայնացմանը,
- ծնողների շրջանում անցկացնել հարցախույզեր,
- կազմակերպել քննարկումներ, հանդիպումներ, կլոր սեղաններ՝ ներգրավելով ծնողներին ուսուցիչներին և սովորողներին:

Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ում ևս սահմանված կարգով ձևավորվել և գործում է ծնողական խորհուրդ: Խորհուրդը իրավիքում է նիստեր, առաջադրում օրակարգեր և կատարում իրեն լիազորված գործառույթները: Սակայն պետք է նկատել, որ խորհրդակցական այս մարմինը լիարժեքորեն չի իրացնում իր ներուժը, շատ դեպքերում իրավագիտակցության պակասով, պասիվությամբ պայմանավորված ունի ձեռնպահ դիրքորոշում, մինչդեռ խորհրդի ակտիվ ու համագործակցային աշխատանքի արդյունքում դպրոցում կարելի է ձևավորել առավել մասնակցային միջավայր: Շատ դեպքերում ծնողները պասիվ են, չհամագործակցող, անտարբեր, ինչն արտացոլվում է երեխաների վարքի, խնամքի, վարվեցողության մեջ: Այս մասով մեծ դեր ունի դպրոցը, բոլոր մանկավարժական աշխատողները: Հարկավոր է մշտական աշխատանքի արդյունքում առավել ոգևորել ծնողներին, բերել դեպի դպրոց, աջակցել, խորհրդատվություն տրամադրել: Քննվող թեմայի շուրջ դպրոցում իրապես առկա են որոշակի խնդիրներ, որոնք ուղղակիորեն

¹³ ՀՀ Կառավարության 6 հուլիսի 2017 թվականի N 801-Ն որոշում:

վերաբերում են թե՛ մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական հմտություններին, նրանց կողմից ծնողների շրջանում իրականացվող սոցիալ-մանկավարժական աշխատանքների արդյունավետությանը, թե՛ ոչ պատասխանատու, կոնֆլիկտային և անտարբեր ծնողների առկայությանը:

Աղյուսակ 25. Ծնողխորհրդի կազմի վերաբերյալ տեղեկություն 2023-2024 ուստարվա համար

Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան N 27 հիմնական դպրոցի ծնողական խորհրդի կազմի մասին 2023-2024 ուստարի					
Թիվ	Ծնողական խորհրդի անդամի ազգանունը, անունը, հայրանունը	Ծննդ ան թիվ	Կրթությունը	Ո՞ր դասարանի ծնողխորհրդի նախագահն է	Աշխատանքի վայրը
1	Բարխուդարովա Քրիստինա	1990	Բարձրագույն	Iա	Չի աշխատում
2	Անդրեասյան Մարիամ	1991	Միջին մասնագիտական	Իբ	Վաճառողուհի
3	Սուքիասյան Ալլա	1992	Բարձրագույն	IIա	Չի աշխատում
4	Մարտիրոսյան Շողիկ	1977	Միջին մասնագիտական	IIբ	Թիվ 27 դպրոցում խոհարարի օգն.
5	Կարապետյան Աննա	1989	Միջնակարգ	IIIա	Չի աշխատում
6	Հախվերդյան Լիլիթ	1991	Միջին մասնագիտական	IIIբ	Չի աշխատում
7	Աֆիցերյան Անուշ	1988	Բարձրագույն	IVա	Չի աշխատում
8	Ստամբուլյան Գոհար	1990	Բարձրագույն	IVբ	Չի աշխատում
9	Ստամբուլցյան Անգին	1983	Բարձրագույն	IVգ	Չի աշխատում
10	Վարդանյան Մելանյա	1985	Միջին մասնագիտական	Vա	Չի աշխատում
11	Ղարազյոզյան Գեղեցիկ	1993	միջնակարգ	Vբ	Չի աշխատում
12	Դավաթյան Լիանա	1984	Բարձրագույն	VIա	ՏՄԱԿ-ում որպես հոգեբան
13	Դունամայան Հայարիփի	1990	Միջին մասնագիտական	VIբ	Չի աշխատում
14	Հարությունյան Արմինե Լևոնի	1987	Բարձրագույն	VIգ	Չի աշխատում
15	Մարության Մարինե	1984	Բարձրագույն	VIա	Չի աշխատում
16	Գևորգյան Անի	1983	Բարձրագույն	VIIբ	Չի աշխատում
17	Հովակիմյան Ռոզա	1991	Միջին մասնագիտական	VIIգ	Չի աշխատում
18	Այվերդյան Թամարա	1988	Բարձրագույն	VIIIա	Վաճառողուհի
19	Պողոսյան Ռուզաննա	1986	Միջին մասնագիտական	VIIIբ	Չի աշխատում
20	Համազասպյան Աննա	1987	Բարձրագույն	IXա	Անհատ ձեռներեց
21	Խաչատրյան Նարինե/դպրոցի ծնողխորհրդի նախագահ/	1988	Բարձրագույն	IXբ	Չի աշխատում

Աղյուսակ 26. Ծնողական խորհրդի կողմից նախորդ 3 ուստարիներին կազմակերպված միջոցառումները՝ հանդեսները, հավաքները, երեկույթները, էքսկուրսիաները, ճանաչողական այցերը և այլն:

Միջոցառումը	Ամսաթիվ	Մասնակիցների ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը	Ծնողական ներդրումների չափը
Կավճանկարչություն	2021-2022 2022-2023	48% 50%	Ապահովել են գունավոր կավիճներով
Սպորտլանդիա	2019-2020	40%	Աշակերտների մասնակցությունը սպորտային միջոցառումներին
Ամանորյա թատերական հանդես	2021-2022 2022-2023	48% 45%	Աշակերտների մասնակցությունը համաքաղաքային միջոցառումներին
Սուրբ ծննդյան միջոցառում	2021-2022 2022-2023	20% 40%	Դահլիճի ձևավորում
Եղեռնին նվիրված ջահերով երթ	2019-2020 2021-2022 2022-2023	40% 50% 50%	Աշակերտների մասնակցությունը միջոցառմանը
Հրաժեշտ այբբենարանին	2019-2020 2021-2022 2022-2023	13% 12% 15%	Դահլիճի ձևավորում
Հրաժեշտ դպրոցին	2020-2021 2021-2022 2022-2023	12 % 8,75 % 1,9%	Դահլիճի ձևավորում
Ավարտական միջոցառումներ	2020-2021 2021-2022 2022-2023	12% 12,5% 10,7%	Դահլիճի ձևավորում
Ճանաչողական էքսկուրսիաներ և արշավներ	2020-2021 2021-2022 2022-2023	577 500 537	Ապահովել են տրանսպորտային միջոցով
Այցելություն քաղաքի, մարզի և հանրապետության պատմամշակութային, տեսարժան վայրեր և թանգարաններ	2020-2021 2021-2022 2022-2023	86,6% 75% 89%	Ճանապարհածախս, սննդի կազմակերպում և գիշերակաց

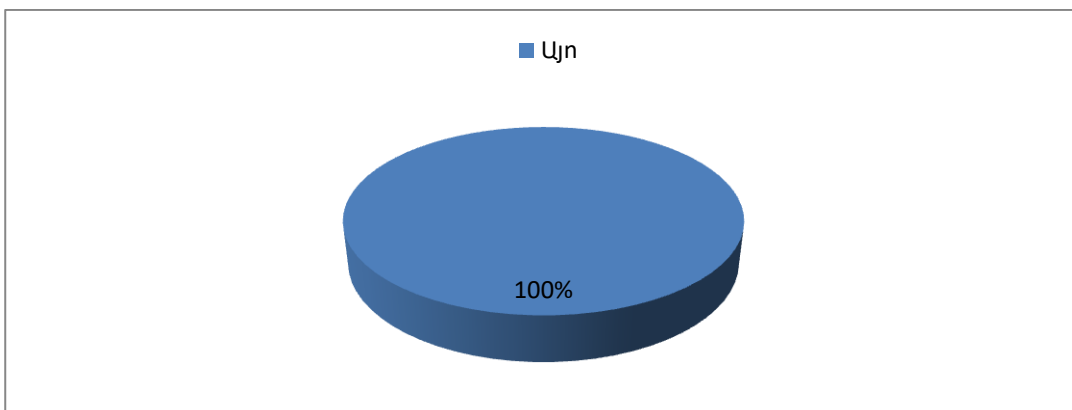
Բերված աղյուսակից նկատելի է, որ ծնողների կողմից իրականացվող միջոցառումներն ու նախաձեռնությունները չունեն թեմատիկ բազմազանություն, միօրինակ են: Չեն իրականացվել մշակութային, սոցիալական, առողջապահականուղղվածության, կանխարգելիչ և բացատրական նշանակության, համայնքային խնդիրներին վերաբերող, սեռատարիքային, հոգեբանական,

ծնողավարական թեմաներով միջոցառումներ, քննարկումներ, մինչդեռ նկատվում է, որ խորհրդի անդամների հիմնական մասն ունի բարձրագույն մասնագիտական կրթություն և նշյալ ուղղությունները ևս կարելի էր ներառել: Դիտարկենք նաև վերջին երեք ուստարիների ընթացքում ծնողական խորհրդի հանդիպումների ընթացքում ամենաշատ քննարկված հարցերը, որոնց մեջ, ըստ էության կարելի է տեսնել բազմազանություն, սակայն դրանք չեն արտացոլվել գործնական քայլերի տեսքով, ինչպես վերը բերված աղյուսակում արդեն տեսանք:

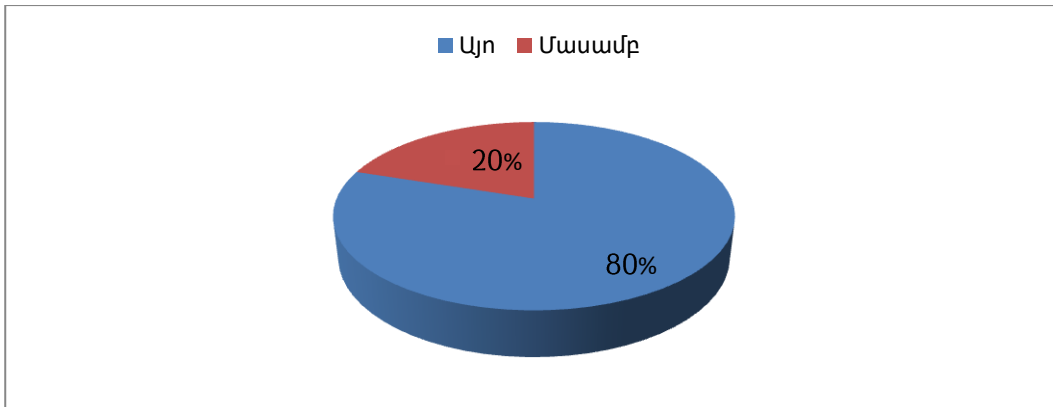
- Դպրոցի ռեժիմի քննարկում
- Դպրոցական հագուստի հետ կապված հարցերի քննարկում
- Ծնողական խորհրդի ժամանակացույցի հաստատում
- Կարգապահական հարցեր
- Ատեստավորման և խրախուսման ներկայացվող ուսուցիչների վերաբերյալ կարծիքների քննարկում
- Մուսուլմանական դպրոցի քննարկում
- Անապահով, բազմազավակ, ծնողազուրկ, ամուսնալուծված ընտանիքների երեխաների դասագրքերի զեղչման հարցերի քննարկում
- Տոնական օրերի, դպրոցական միջոցառումների, էքսկուրսիաների կազմակերպչական հարցեր

Նշենք, որ ծնողների շրջանում անց ենք կացրել սոցիոլոգիական հարցում, որի արդյունքներն ու դրանց վերլուծությունը դիտարկենք ստորև:

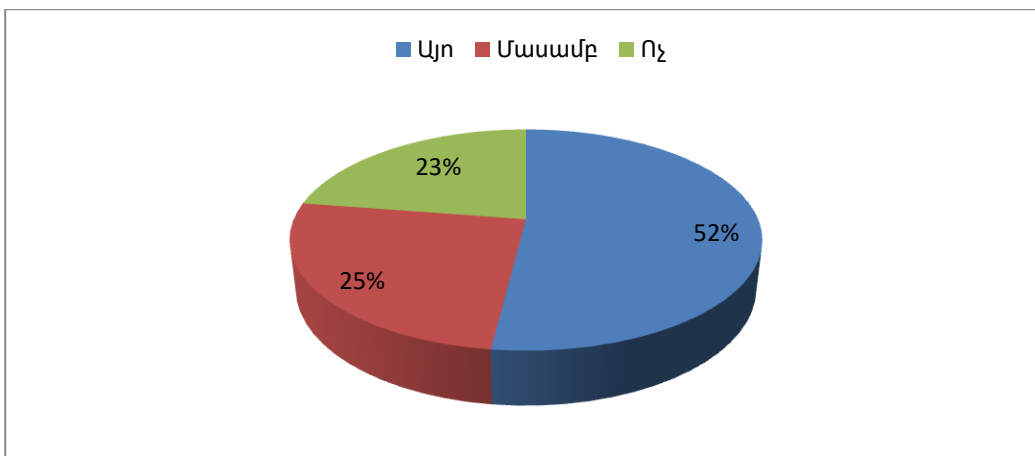
1.2եր երեխայի կրթության իրավունքը լիարժեքորեն իրացվում է:

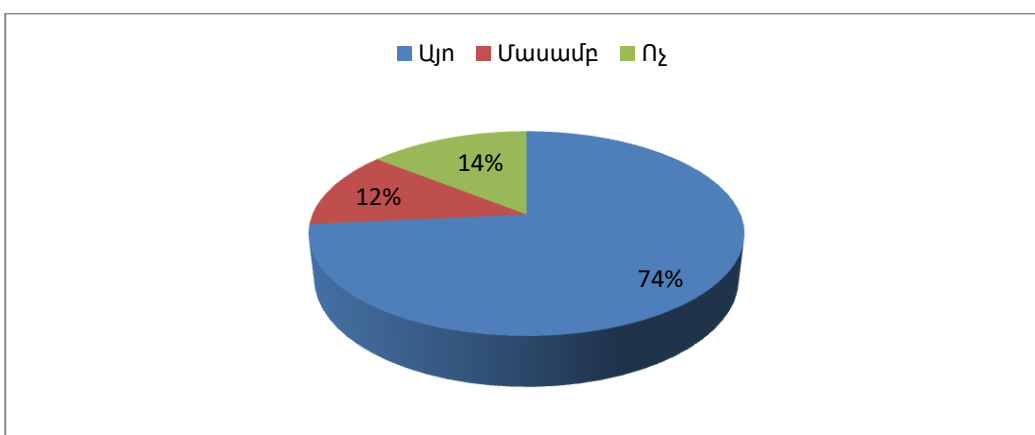
2.Ձեր երեխան հաճույքով է հաճախում դպրոց:

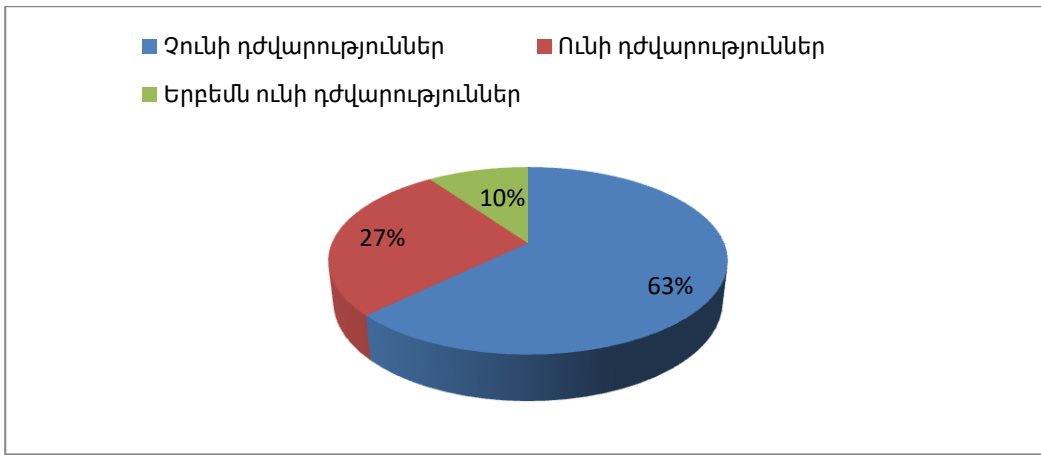
3.Ձեր երեխան ինքնուրույն է կատարում տնային առաջադրանքները:

4.Ձեր երեխան մանակավարժական աշխատողների կողմից ստանում է մանկավարժահոգեբանական աջակցություն:

5. Ձեր երեխան արդյոք ունի ուսումնական դժվարություններ:

Նկատենք, որ որևէ սովորող կրթության իրացման իրավունքի հետ չունի խնդիրներ: Հաստատությունը ձեռնարկում է բոլոր միջոցառումները՝ նմանօրինակ նախադեպերը կանխելու համար: Ի վերջո, ՀՀ-ի կրթության բնագավառում օրենսդրության խնդիրներից է «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Սահմանադրությամբ ամրագրված կրթության իրավունքի ապահովումը և պաշտպանությունը¹⁴»: Հարցված ծնողների գերակշիռ մասի պնդմամբ՝ իրենց երեխաները հաճույքով են հաճախում դպրոց, ինչը խոսում է այն մասին, որ դպրոցում տիրում է բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտ: Հարցված ծնողների 52%-ի երեխաներն ինքնուրույն են կատարում տնային առաջադրանքները: Այս համատեքստում պատկերը բարելավելու առումով կարիք կա աշխատանք տանել և՛ ծնողների հետ՝ բացառելու որևէ տեսակի միջամտություն սովորողների ինքնուրույն աշխատանքներին, և՛ ուսումնական գործընթացի վերահսկողական մեխանիզմների արդյունավետության բարձրացման առումով՝ ուսումնական դժվարություններ ունեցող սովորողներին բացահայտելու և այդ ուղղությամբ նպատակային աշխատանք տանելու տեսանկյունից: Այս հարցն առավել հրատապ է դառնում դիտարկելով ծնողների պատասխանն առ այն, որ միայն հարցված ծնողների 63%-ն է պնդել, որ իր երեխան չունի ուսումնական դժվարություններ: Մանկավարժահոգեբանական աջակցություն ստանում է հարցված ծնողների 74%-ի երեխաները: Սա խոսում է այն մասին, որ մանկավարժական աշխատողների շրջանում կարիք կա՝ ուսուցման անհատական սկզբունքի ապահովման, անհատակողմնորոշիչ մեթոդիկաների կիրառման, դաստիարակչական մեթոդների գործադրման հմտությունների զգարգացման:

¹⁴ «Կրթության մասին» ՀՀ օրենք, հոդված 2:

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
<p>Ծնողական խորհուրդը սահմանված կարգով իրականացնում է նիստեր, քննարկում հաստատության համար առաջնային նշանակության հարցեր:</p>	<p>Ծնողների շրջանում կան պասիվ, անտարբեր, ծնողավարական ցածր հմտություններով ծնողներ, ովքեր անտարբեր են ներդպրոցական կյանքին և դպրոցի կառավարմանը:</p>
<p>Ծնողական խորհուրդն ունի մեծ պոտենցիալ, անդամների հիմնական մասն ունի բարձրագույն կրթություն, գիտակցական բարձր մակարդակ, պատասխանատվության զգացում:</p>	<p>Ծնողական խորհրդի դերը դպրոցում ունի մեծացման կարիք, շատ դեպքերում ծնողներն իրազեկվածության պակաս ունեն:</p>
<p>Ծնողների հիմնական մասը ակտիվորեն համագործակցում է դպրոցի հետ, ներկայանում ժողովներին, մասնակցում ներդպրոցական անցուդարձին, արտադպրոցական միջոցառումներին</p>	<p>Ծնողական խորհուրդը երբեմն չի կատարում իր լիազորությունները, չի օգտվում իր խորհրդակցական ձայնի իրավունքին:</p>
<p>Խորհուրդը հիմնականում մտահոգ է դպրոցի հիմնախնդիրներով, ծանոթ է իր լիազորություններին ու պարտավորություններին:</p>	<p>Խորհուրդը լիարժեքորեն չի համագործակցում մյուս խորհրդակցական մարմինների, շահառու կազմակերպությունների, համայնքի հետ:</p>
<p>Ծնողխորհրդի համագործակցությունը ծնողական համայնքի հետ հիմնականում արդյունավետ է:</p>	

Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործածությունը, ուժեղ կողմերն ու թերությունները

Ժամանակակից դպրոցը այն վայրն է, որտեղ օրվա մեծ մասն են անցկացնում սովորողներն ու մանկավարժական համակազմը: Անշուշտ, աշխատանքային և ուսումնական մոտիվացիան, աշխատունակությունը բարձրացնելու համար շատ կարևոր է, որ հաստատությունը լինի բարեկարգ, հարմարավետ, անվտանգ համալրված լինի ուսումնական և հանգստի ենթակառուցվածքներով, ապահովի սովորողների սնվելու, առաջին բուժոգնություն ստանալու, մարզվելու և այլ առաջնային կարիքները: Կարևոր ու հիմնարար նշանակություն ունի նաև դպրոցի նյութատեխնիկական հագեցվածության հանգամանքը: Առանց դրա, ներկայիս կրթությունը կիսատ է, անարդյունավետ, ոչ լիարժեք: Նշյալ երկու ուղղությունները շատ կարևոր են կայուն զարգացող դպրոց ունենալու համար, ուստի առկա հիմնախնդիրները պահանջում են արդյունավետ և համապարփակ լուծումներ:

Ստորև բերված աղյուսակներում դիտարկենք դպրոցի ֆիզիկական վիճակի և նյութատեխնիկական հագեցվածության վերաբերյալ քանակական և որակական տվյալներ:

Աղյուսակ 27. Դասարանների թիվը՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար:

Դասարանների թիվը	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	2023-2024 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
1 -ին դասարան	2	2	2	հաստատուն
2-րդ դասարան	3	2	2	հաստատուն
3-րդ դասարան	2	3	2	նվազում
4-րդ դասարան	2	2	3	աճ
5-րդ դասարան	3	3	2	նվազում
6-րդ դասարան	2	3	3	հաստատուն
7-րդ դասարան	2	2	3	աճ
8-րդ դասարան	2	2	2	հաստատուն
9-րդ դասարան	2	2	2	հաստատուն
ընդամենը	20	21	21	հաստատուն

Աղյուսակ 28. Տվյալներ հաստատության գրադարանի և դրա գործունեության մասին:

Ցուցանիշ	Տվյալներ
Գրադարանի տարածքը ք.մ-ով	55,6քմ
Ընթերցասարահիասկայությունը նտարածքը քմ-ով	27քմ
Գրադարանում կամ ընթերցասահում նստատեղերի թիվը	15
Գրադարանի գրապահոցի տարածքը քմ-ով	28քմ
Գրադարանում համակարգիչների թիվը	չկա
Գրադարանում ինտերնետին միացված համակարգչների թիվը	չկա
Գրադարանային ֆոնդում առկա գրքերի (բացառությամբ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից երաշխավորված հիմնական դասագրքերի) ընդհանուր թիվը, այդ թվում	750
-գեղարվեստական գրքերի թիվը	3050
-տեղեկատվական գրքերի թիվը (բառարաններ, հանրագիտարաններ, ատլասներ և այլն)	425
-ուսումնամեթոդական գրքերի թիվը	48
-ամսագրերի թիվը	30
-այլ	146
Գրադարանից միջինում ամսական օգտվողների թիվը	80-100

Աղյուսակ 29. Տվյալներ հաստատության ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների և դահլիճների վերաբերյալ:

Լաբորատորիաներ, կաբինետներ և դահլիճներ	Առկա գույքը, լաբորատոր սարքավորումները, պարագաները	Ուսումնականության, ուսումնադիդակտիկ նյութերը	Լրացուցիչ, գույքի, սարքավորումների, պարագաների նյութերի կարիքը
Ֆիզիկայի լաբորատորիա, կաբինետ	Էլեկտրական մեք. Ուժաչափ,	Պաստառներ, դասագրքեր	Նոր չափիչ սարքեր
Քիմիայի լաբորատորիա, կաբինետ	Փորձանոթներ, լվացարան Կոլբա, սալիքոտայրոց	Պարբերական աղյուսակ	Սպիրտայրոց Հայտանյութեր Ալկալիներ Կշեռք՝ կշռաքարերով
Կենսաբանության լաբորատորիա	Հերբարիում, Մարդու օրգանների մոդելներ, պաստառներ	Սկավառակներ Էլ. դասեր	Ցուցանմուշներ
Աշխարհագրության լաբորատորիա, կաբինետ			Համակարգիչ, պրոեկտոր Աշխարհի ֆիզիկական քարտեզ
Պատմության կաբինետ	Քարտեզներ, պաստառներ		Ցուցանմուշներ
Ռազմագիտության կաբինետ	Ուսումնական զենք-զինամթերք	Պաստառներ	Լրացուցիչ զենք
Համակարգչային լաբորատորիա, կաբինետ	Համակարգիչներ, 1 տալիչ սարք, Էլեկտրոնային գրատախտակ	Էլ. դասերի սկավառակներ	Համակարգիչներ, պրոեկցիոն և տալիչ սարքեր
Օտար լեզուների լինգվաֆոնային կաբինետ		Այբբենարան Պաստառներ	Գույք, վերանորոգում կահավորում
Արհեստանոց (նշել ինչպիսի)		Հաստոց, հյուսնի գործիքներ	Վերանորոգում Գույքի թարմեցում
Տեխնոլոգիայի կաբինետ	Խոհանոցի գույք Կարի մեքենաներ	Ասեղ, թել, գոբելեն գործելու սարք, հեյլուն	Նոր գույքի
Էկո դասասենյակ	Մեղաններ, աթոռներ, ծաղկամաններ, կավից, փայտից, թռչնի վանդակ	Ծաղիկներ, ծաղկամաններ	Էկո կրթության վերաբերյալ դպրոցական ծրագրեր, նյութեր
Միջոցառումների դահլիճ	Բեմահարթակ Նստարաններ Բարձրախոսի տակդիր	վարագույրներ	Վերանորոգման, գույքի թարմեցման կարիք, բեմահարթակը լամինատե դարձնելու, դինամիկների, բարձրախոսի
Մարզադահլիճ 1,2	Կահույք, մարզագույքն ամբողջությամբ	Գնդակներ, օղակներ, պարան	2-րդ մարզադահլիճն ունի վերանորոգման, գույքով ապահովման կարիք
Այլ			

Լոռու մարզի «Վանաձորի Ղ. Ալիշանի անվան թիվ 27 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ը հիմնանորոգման կարիք ունի, մի շարք ենթակառուցվածքներում վիճակն անմխիթար է, որոշներում՝ բավարար մակարդակի: Ստորև դիտարկենք հաստատության ֆիզիկական վիճակի և նյութատեխնիկական բազայի նկարագրությունը, արձանագրենք ուժեղ և թույլ կողմերը:

1. Պատուհանները, դռները ենթակա են փոխարինման, ներկայումս դրանք մաշված են և պիտանի չեն շահագործման:
2. Տանիքը հարթ է, ինչի հետևանքով երկար տարիներ անձրևաջրերը ներ են թափանցել դպրոց՝ ամբողջությամբ վնասելով կոսմետիկ հարդարանքն ու հատակը:
3. Չնայած այն հանգամանքի, որ դպրոցի միջանցքներում իրականացվել են ընթացիկ կոսմետիկ հարդարման աշխատանքներ,անձրևաջրերի և ձյան հալոցքից առաջացած ջրերի ներթափանցման հետևանքով ներկայումս միջանցքները ևս անմխիթար վիճակում են:
4. Դպրոցի կաթսայատունը նույնպես ունի վերանորոգման անհրաժեշտություն:
5. Հաստատության սանհանգույցներից միայն 13-ն է վերանորոգված, 7-ը վերանորոգման կարիք ունեն:
6. Դասասենյակները նույնպես վերանորոգման կարիք ունեն, գույքը, գրատախտակները հիմնականում հնամաշ են:
7. Հաստատության գրադարանն ունի վերանորոգման կարիք:
8. Գրքային ֆոնդը թարմացման կարիք ունի, չկան ժամանակակից գեղարվեստական գրքեր, ուսումնասօժանդակ նյութերի քանակը սահմանափակ է, հիմնականում առկա չեն մեթոդական ձեռնարկներ: Գրքային ֆոնդն ունի թվայնացման, համակարգչի ձեռքբերման կարիք:
9. Հաստատության ճաշարանը վերանորոգված է,կահավորված, սովորողները ստանում են տաք սնունդ:
10. Դպրոցն ուն թվով երկու սպորտդահլիճ,որոնցից մեկը գտնվում է անմխիթար վիճակում, գույքը օգտագործման ենթակա չէ:Մյուս սպորտդահլիճը նորակառուց

է, համալրվել է նոր գույքով և մոտ օրերս կհանձնվի շահագործման: Նոր սպորտդահլիճն ունի 3 սանհանգույց և լոգարան:

11. Հաստատությունն ունի թվով երկու միջոցառումների դահլիճ: Հիմնական դահլիճն ունի վերանորոգման, գույքի թարմացման կարիք, չի ջեռուցվում, ինչի պատճառով ձմռան ամիսներին միջոցառումներն անց ենք կացնում միջոցառումների համար նախատեսված փոքրիկ դահլիճում:
12. Հաստատության բուժկետի գույքը թարմացվել է, սակայն կարիք ունի կոսմետիկ վերանորոգման:
13. Հաստատությունն ունի վերանորոգված, թարմացված գույքով, համակարգիչներով, տպասարքով, էլեկտրոնային գրատախտակով հագեցած SMART դասասենյակ:
14. ՆՁՊ-ի կաբինետը համալրված է գույքով, սակայն ունի վերանորոգման կարիք:
15. Հաստատությունն ունի վերանորոգված, գույքով համալրված տեխնոլոգիայի դասասենյակ:
16. Հաստատությունն ունի քիմիայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության լաբորատորիաներ, որոնք վերանորոգման կարիք ունեն: Սարքավորումներ, նյութեր առկա են, սակայն հիմնական մասը հնամաշ է, ոչ սարգին:
17. ARMAT ինժեներական լաբորատորիան համալրված է գույքով, սակայն ունի վերանորոգման կարիք:
18. Հաստատությունում գործում է վերանորոգված էկո դասասենյակ, որը համալրված է նաև գույքով, բուսականությամբ:
19. Գործում է թարմացված գույքով շախմատի դասասենյակ, որն ունի վերանորոգման կարիք:
20. Հաստատությունն ունի թվով երեք ռեսուրս սենյակ, որոնցից մեկը վերանորոգվածն կահավորված է: Առկա է նաև ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներին հարմարեցված սանհանգույց: Մյուս երկու ռեսուրս սենյակներն ունեն վերանորոգման, գույքի թարմացման կարիք:
21. Ջեռուցման համակարգն ամբողջապես չի բավարարում դպրոցի կարիքները:
22. Հաստատությունն ունի պարի դասասենյակ, որն ունի վերանորոգման և գույքի ձեռքբերման կարիք:

23. Հաստատությունն ունի խմբակների սենյակ, որն ունի վերանորոգման և գույքի ձեռքբերման կարիք:
24. Դպրոցի տարածքը մասնակի կանաչապատ է, դպրոցի բակը հարուստ է բուսականությամբ, հարակից տարածքն անվտանգ է, ցանկապատված:
25. Դպրոցի տարածքում հիմնվել է 2 ջերմոց, յուրաքանչյուրը՝ 400 ք/մ: Ջերմոցում աճեցվում է հազար, լոլիկ, վարունգ, ելակ, որոնք, որպես էկոլոգիապես մաքուր սնունդ, օգտագործվում են դպրոցի ճաշարանում: Ջերմոցներում աշակերտներն անց են կացնում գործնական դասեր, մշակում են բանջարեղենը: Դպրոցի տարածքում առկա է 180ք/մ այգի, որտեղ աճեցվում է ազնվամորի, որը նույնպես երեխաների համար է:
26. Դպրոցի տարածքում առկա է 800ք/մ ինտենսիվ այգի: Այգու տարածքը դպրոցի աշակերտների, ծնողների դպրոցի աշխատակիցների կողմից մաքրվել է, ցանկապատվել, սակայն տնկիներ առկա չեն:
27. Դպրոցի տանիքին տեղադրված են արևային վահանակներ 40 մեգաբայթ հզորությամբ:
28. Դպրոցը չունի բացօթյա դասասենյակ՝ ոչ ֆորմալ դասերանց կացնելու համար:
29. ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ուսումնական միջավայրի պայմաններն ապահովված են, առկա են թեքահարթակներ, հարմարեցված թվով երկու սանհանգույցներ:
30. Դպրոցում առկա է 21 համակարգիչ, որոնցից համակարգչային սենյակում՝ 17-ը, 4 դյուրակիր համակարգիչ, 3 պլանշետ, 5 տպասարք: Համակարգչայի ֆոնդն ունի համալրման կարիք:
31. Կարիք կա առարկայական կաբինետները համալրել նորագույն սարքավորումներով, ինտերնետ կապով, համակարգիչներով, պրոյեկտորով, որպեսզի ժամանակակից պահանջներին համապատասխան դասեր անցկացվեն:
32. Ուսուցչանոցն ունի վերանորոգման, գույքի թարմացման, ինտերնետ կապով, համակարգչով ապահովման կարիք:

Դիտարկենք մի քանի առանքային հիմնախնդիրներ, որոնց լուծումը մեզ համար առաջնահերթություն ենք դիտարկում.

- Մտադիր ենք ստեղծել «Կանաչ դպրոց»՝ հարակից տարացքն ամբողջապես կանաչապատելով, դպրոցի բակում տնկելով պատերին վեր բարձրացող բույսեր: Մինչև հիմա նմանօրինակ աշխատանքներ մասնակիորեն իրականացվել են՝ առկա է էկո սենյակ, ջերմոցեր, ազնվամորու այգի, ինտենսիվ այգի, տարածքը մասնակի կանաչապատ է: Այս կերպ մտադիր ենք ոչ միան գեղագիտական տեսք ապահովել կամ առողջ միջավայ ստեղծել, այլ «Կանաչ դպրոցը»՝ կարելի է ամբողջապես օգտագործել նաև ուսումնական նպատակներով: Դիտարկում ենք նաև հումուս ստանալու մի շարք եղանակներ:
- Դպրոցի բոլոր մասնաշենքերում կարելի է տեղադրել էկո արկղեր, մակուլատուրա հավաքելու գործընթաց սկսել:
- Սովորողներին կարելի է ներգրավել «Մաքուր դպրոց, մաքուր համայնք»՝ նախաձեռնության շրջանակներում՝ այդպիսով նպաստելով և՛ հարակից տարացքի մաքրման և բարեկարգման աշխատանքներին, և՛ զարգացնել սովորողների սոցիալական և բնապահպանական կարողունակությունները:
- Դպրոցին կից թաղամասում կա այգի, որը նոր է կառուցվել, սակայն անմխիթար վիճակում է գտնվում: Այստեղ նույնպես կարելի է ներգրավել աշակերտներին և նրանց օգնությամբ մաքուր պահել թաղամասի այգին, խնամել ծառերն ու ծաղիկները՝ սերտորեն համագործակցելով նաև համայնքապետարանի հետ:
- Այս ուղղությունը զարգացնելու համար նախատեսում ենք շարունակել համագործակցությունը Էյ-Թի-Փի բարեգործական կազմակերպության, Ջինիշյան հիմնադրամի հետ՝ իրականացնելով մի շարք էկո ծրագրեր:
- Այս էկո արշավը մեծապես կնպաստի նաև սովորողների ԲՏՃՄ կրթության բարելավմանը, ի վերջո՝ բնության հետ անմիջական շփումը կզինի սովորողներին նոր գիտելիքներով ու կարողություններով: Բացի այդ՝ սովորողները կստանան աշխատանքային դաստիարակություն, իրենց օրինակով կվարակեն նաև մյուս դպրոցների սովորողներին, կիրականացնեն համայնքային նշանակության համատեղ էկո ծրագրեր:
- Այս մթնոլորտի ապահովումը կնպաստի նաև սովորողների ֆիզիկական դաստիարակությանը: Կանաչապատ ու բարեկարգ միջավայրում կարելի է իրականացնել սպորտային նախաձեռնություններ, ակտիվացնել առողջ

ապրելակերպը, քանի որ թաղամասի սպորտդպրոցում չեն գործում մի շարք մարզաձևերի խմբակներ՝ վոլեյբոլ, բազկետբոլ:

- Ուսումնադաստիարակչական գործընթացն առավել նպատակային կազմակերպելու համար կարիք ենք տեսնում ստեղծել նաև մի շարք առարկայական կաբինետներ, այդ թվում՝ անգլերենի, ռուսերենի աշխարհագրության, գրականության, որտեղ ապահովված կլինի առարկայական միջավայր, համապատասխան ուսումնանյութական բազա, ինչն առավել մոտիվացնող և ոգևորող կլինի սովորողների համար:
- Կարողունակահեն կրթությունն առավել թիրախային իրականացնելու համար նպատակահարմար ենք համարում դպրոցի փոքր դահլիճը վերակազմավորել՝ դարձնելով ժամանակակից տեխնոլոգիական միջոցներով զինված դասասենյակ՝ հազեցած համակարգիչներով, պրոյեկտոր սարքով:
- Մեկ այլ կարևոր ուղղություն էլ դիտարկում են արևային վահանակների աշխատանքային ֆունկցիոնալության բարձրացումը, ինչի արդյունքում կարելի է հասնել ֆինանսական միջոցների խնայման, որն էլ կուղղվի դպրոցի այլ կարիքների բավարարմանը:
- Մեզ համար կարևոր է, որ որևէ երեխա կրթությունից դուրս չմնա: Ապահովելով որակյալ կրթական ծառայությունների մատուցում՝ մտադիր ենք շարունակաբար ավելացնել սովորողների թիվը դպրոցում՝ պայմանավորված նաև այն հանգամանքով, որ դպրոցը կարող է ընդունել մինչև 850 սովորող:

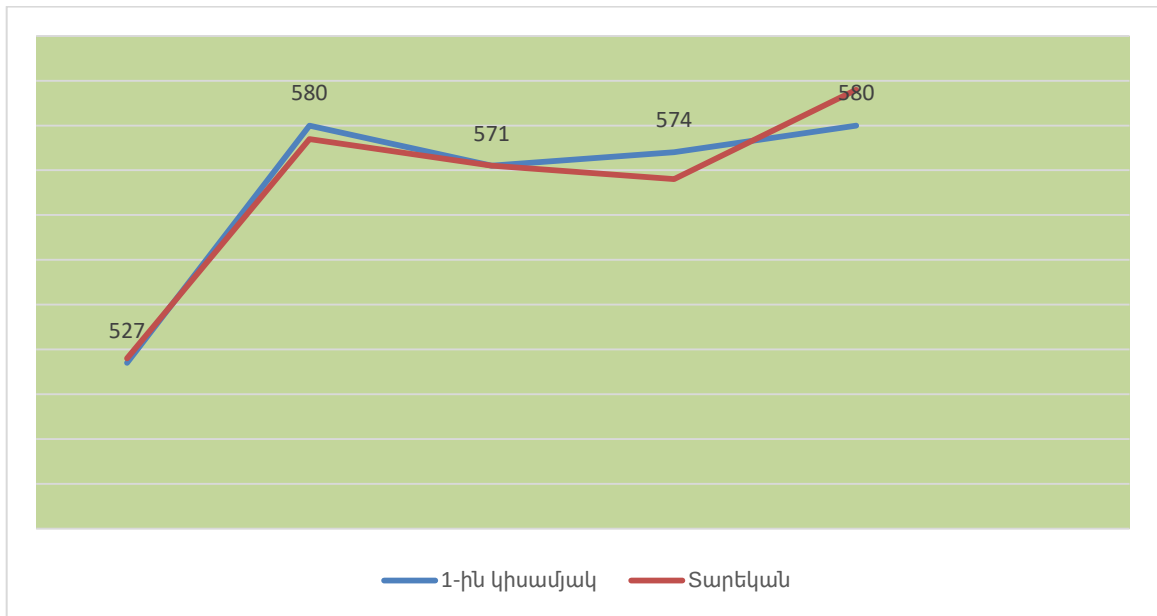
Աղյուսակ 30. Լիցենզիայով սահմանված տեղերի փոփոխություն:

Հրաման	Տարրական	Հիմնական
13.07.2010թ. N 909-Ա/Ք	238	350
16.08. 2016թ. N 818-Ա/2	480	500
	718	850

Աղյուսակ 31. Սովորողների թիվը տվյալ և նախորդ 5 ուստարիների համար:

Ուստարի	1 կիսամյակ	Տղա	Աղջիկ	Տարեկան	Տղա	Աղջիկ
2019-2020	527	288	239	528	287	241
2020-2021	580	315	265	577	314	263
2021-2022	571	299	272	571	300	271
2022-2023	569	288	281	568	288	280
2023-2024	580	287	293	588 592/06.04 դր./	290	298

Գծապատկեր 10. Սովորողների աճի դինամիկան տվյալ և նախորդ 5 ուստարիների համար:

Այսպիսով, փորձենք ստորև բերված երկայուն աղյուսակում ամբողջացնել հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործածության ուժեղ կողմերն ու թերությունները.

ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐ	ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ
Հաստատության շենքը տիպային է, կարող է ընդունել մինչև 850 սովորող:	Հիմնանորոգման կարիք ունի դպրոցի տանիքը, անհրաժեշտ է տեղադրել ջուրը հեռացնող խողովակներ՝ անձրևաջրերի և

	ձնհալից գոյացող ջրերի մուտքը դպրոց արգելափակելու համար:
Հաստատությունն ունի նորակառույց սպորտային դահլիճ:	Պատուհանները, դռները ենթակա են փոխարինման:
Հաստատությունում գործում է էկո դասասենյակ, ARMAT լաբորատորիա	Ջեռուցման համակարգը լիարժեքորեն չի ապահովում դպրոցի կարիքները:
Հաստատության ճաշարանը վերանորոգված է, կահավորված, 1-4 դաս. սովորողները ստանում են տաք սնունդ:	Դպրոցը չունի մի շարք առարկայական դասասենյակներ, թվով երեք լաբորատորիաներն ունեն վերանորոգման կարիք:
Հաստատությունն ունի գործող ջերմոց, արևային վահանակներ, ինտենսիվ այգու համար նախատեսված տարածք:	Գրադարանն ունի վերանորոգման կարիք, գրքային ֆոնդը՝ համալրման, թարմացման:
ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ուսումնական միջավայրի պայմաններն ապահովված են, առկա են թեքահարթակներ, հարմարեցված թվով երկու սանհանգույցներ:	Դասասենյակներն ունեն վերանորոգման, նոր գույքով համալրման, ուսումնանյութական բազայով և տեխնիկական միջոցներով համալրման կարիք:
Հաստատության տարածքը թույլ է տալիս վերակազմավորել մի շարք դասասենյակներ, օժանդակ սենյակներ:	Թվով յոթ սանհանգույցներն ունեն վերանորոգման անհրաժեշտություն:
Դպրոցի տարածքը մասնակի կանաչապատ է, դպրոցի բակը հարուստ է բուսականությամբ, հարակից տարածքն անվտանգ է, ցանկապատված:	Միջանցքներն ունեն կոսմետիկ վերանորոգման անհրաժեշտություն, բակում առկա չէ բացօթյա դասարան:
	Միջոցառումների դահլիճն ունի վերանորոգման կարիք:
	Խմբակների սենյակը, պարի և շախմատի, ՆԶՊ-ի դասասենյակները, ARMAT

	լաբորատորիան, ուսուցչանոցն ունեն վերանորոգման, անհրաժեշտ գույքով և միջոցներով համալրման կաիրք:
	Դպրոցն ունի հիմնային կոնստրուկցիաների ամրացման կարիք:

ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Հաստատության ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քանակական և որակական արդյունքների բարելավում

Նպատակ 1. Բարձրացնել սովորողների ուսումնական մոտիվացիան և աշխատունակությունը

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
Ուսումնական մասնակցային միջավայրի ապահովում	1. Վարել համագործակցային, փոխներգործուն դասեր՝ համագործակցային խմբերում հավասարաչափ ներգրավելով և՛ առաջադիմող, և՛ ետ մնացող սովորողների	2024-2029 թթ.	Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնասովորողական նյութեր	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է, սակայն	Մեթոդական գիտելիքների և հմտությունների պակաս, նպատակային և թիրախային մեթոդներ ընտրելու կարողությունների բացակայություն

				արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	
2. Իրականացնել ուսումնական նախագծեր՝ համագործակցային խմբերում հավասարաչափ ներգրավելով և՛ առաջադիմող, և՛ ետ մնացող սովորողների	2024-2029 թթ.	Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնասովորողական նյութեր, ուսումնական նախագծեր	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Ուսումնական նախագծեր պլանավորելու և իրականացնելու հմտությունների բացակայություն	
3. Վարել դասեր՝ կիրառելով ուսուցման պրոբլեմային մեթոդներ, շերտավորված առաջադրանքներ	2024-2029 թթ.	Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնասովորողական նյութեր,	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական	Պրոբլեմային մեթոդներ, շերտավորված առաջադրանքներ կիրառելու հմտությունների բացակայություն	

<p>Գնահատման ժամանակակից ձևերի կիրառում</p>	<p>1. Ընթացիկ գնահատումն իրականացնել և՛ միավորային , և՛ ձևավորող գնահատման ձևերով, այդ թվում՝ գնահատման սանդղակներ, ինքնագնահատման ռուբրիկներ, փոխադարձ գնահատման հնարներ, թղթապանակ և այլն</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնասովորակ նյութեր, գնահատման ժամանակակից ձևեր, ռուբրիկներ, գնահատման սանդղակներ, ինքնագնահատման ռուբրիկներ, փոխադարձ գնահատման հնարներ, թղթապանակ</p>	<p>ցուցանիշների բարելավմանը:</p> <p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Ձևավորող գնահատման գործիքներ կիրառելու դժվարություններ</p>
	<p>2. Միավորային գնահատման ժամանակ հիմնավորել սովորողի գնահատականը՝ մատնանշել ուժեղ և թույլ կողմերը</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Միավորային գնահատման գործիքներ՝ բանավոր հարցում, գործնական աշխատանք, թեմատիկ գրավոր աշխատանք, կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Միավորային գնահատման անհուսալիություն, առանց հիմնավորման գնահատում</p>
	<p>3Ապահովել հետադարձ կապ բաց, փակ, հուշող</p>	<p>2024-2029</p>	<p>Ռուբրիկներ, աղյուսակներ,</p>	<p>Գոհացնող արդյունք:</p>	<p>Հետադարձ կապի անարդյունավետ</p>

	հարցադրումների, այլ մեթոդական հնարների միջոցով	թթ.	հայտորոշիչ առաջադրանքներ, ԳՈՒՄ աղյուսակ, հարցադրումների մեթոդ	Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	ապահովում
Սովորողների համար ինքնուրույն սովորելու հնարավորության ապահովում	1. Հաճախակի հանձնարարել ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ, ռեֆերատներ, սահիկաշարեր, զեկուցումներ	2024-2029 թթ.	Հետազոտական աշխատանքներ, ռեֆերատներ, սահիկաշարեր, զեկուցումների, մոդելավորումներ, գրաֆիկների վերլուծություն	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Ուսուցչակենտրոն մոտեցումներ, սովորողների ինքնուրույն գործունեության սահմանափակում
	2. Իրականացնել փոքր և մեծ համագործակցային խմբերով գործնական, լաբորատոր, փորձարարական աշխատանքներ	2024-2029 թթ.	Կոլեկտիվ ուսուցման մեթոդ, համագործակցային և, փոխներգործուն մեթոդներ, Ռիվինի մեթոդ, քարտային	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է:	Ուսուցման համագործակցային մեթոդներով աշխատելու, դասարանը կառավարելու

			առաջադրանքներ	<p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	հմտությունների պակաս
	<p>3.Կիրառել ՏՀՏ գործիքներ, սովորողներին տրամադրել ուսումնասովանողական նյութեր՝ ինքնուրույն տեղեկատվության հավաքագրման, մշակման և ներկայացման նպատակով</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Համացանցային տեղեկատվական հարթակներ, ուսումնասովանողական նյութեր, բառարաններ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>ՏՀՏ-ների կիրառման հմտությունների պակաս, ուսումնասովանողական միջոցների անտեսում</p>

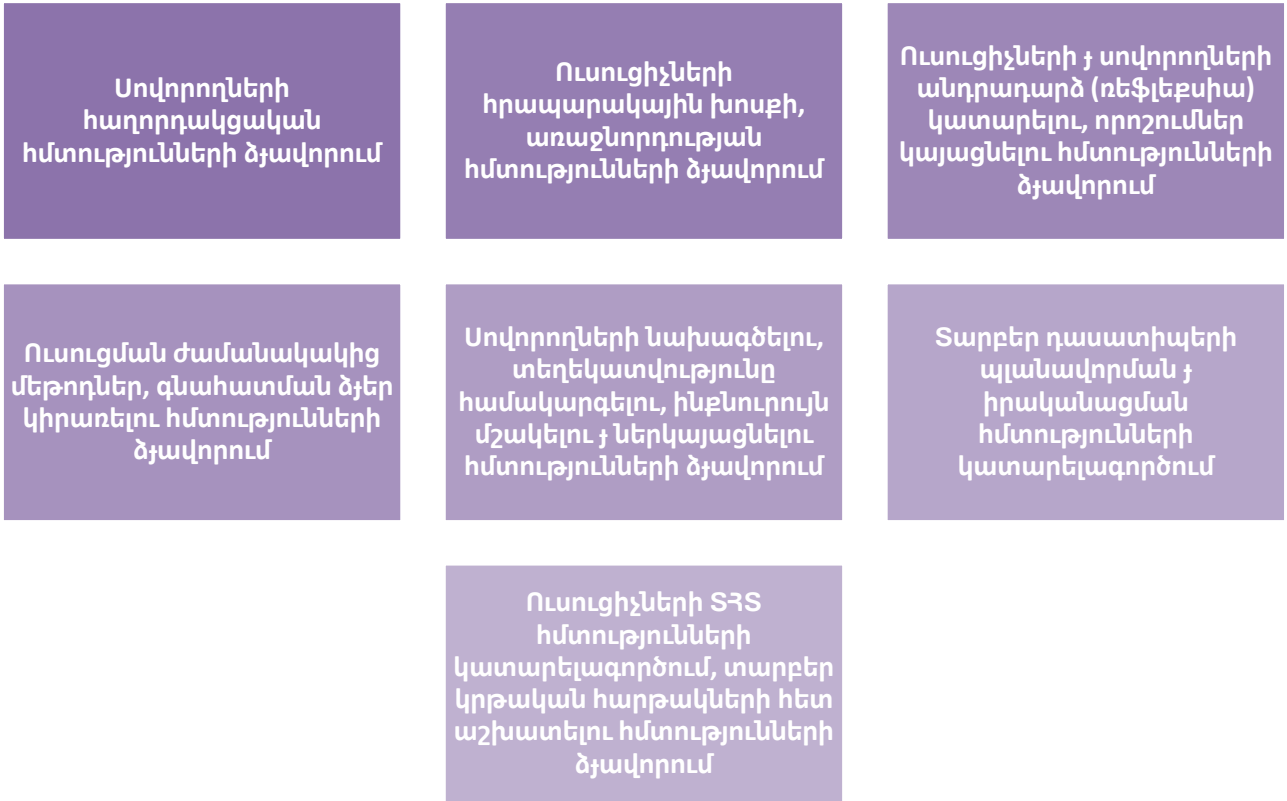
Նպատակ 2. Բարձրացնել ներդպրոցական վերահսկողության իրականացման արդյունավետությունը

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
<p>ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի, տեսչական մարմնի հետ համագործակցության խորացում</p>	<p>1. Համագործակցել ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի հետ՝ դպրոցում ուսումնադաստիարակչական որակի մշտադիտարկման նպատակով</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Գրավոր աշխատանքներ՝ թելադրություն, թեստային առաջադրանք</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Պասիվ, չհամագործակցող ուսուցիչներ, ավանդական դասատիպերի, մեթոդների կիրառում</p>
	<p>2. Համագործակցել Կրթության պետական տեսչության հետ՝ դպրոցում կրթության որակի մշտադիտարկման առումով</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Գրավոր աշխատանքներ՝ թելադրություն, թեստային առաջադրանք, դասավտումներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Պասիվ, չհամագործակցող ուսուցիչներ, ավանդական դասատիպերի, մեթոդների կիրառում</p>
	<p>3. Ականջալուր լինել</p>	<p>2024-</p>	<p>Օրինակելի օրվա</p>	<p>Գոհացնող</p>	<p>Կրթական</p>

	ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի կողմից տրամադրվող մեթոդամանկավարժական աջակցությանը	2029 թթ.	դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնաօժանդակ նյութեր	արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	նորարարություններով չհետաքրքրվող, ոչ կարողունակ ուսուցիչներ
Տնօրենության կողմից գրավոր աշխատանքների անցկացում, վերահսկողություն	1. Պարբերաբար հանձնարարել տնօրենության կողմից գրավոր աշխատանքներ, այդ թվում շերտավորված առաջադրանքներ, թելադրություններ, հայտորոշիչ թեստային առաջադրանքներ	2024-2029 թթ.	Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնաօժանդակ նյութեր, գնահատման ժամանակակից ձևեր, ռուբրիկներ, գնահատման սանդղակներ, ինքնագնահատման ռուբրիկներ, փոխադարձ գնահատման հնարներ, թղթապանակ, դասալսումներ, քննարկումներ	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ոչ բավարար իմացություն, դրանց կիրառման հմտությունների պակաս
	2. Ցածր արդյունքների պարագայում առավել հաճախ ստուգել սովորողների մնացորդային գիտելիքները	2024-2029 թթ.	Միավորային գնահատման գործիքներ՝ բանավոր հարցում, գործնական աշխատանք,	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների, գնահատման ձևերի ոչ բավարար իմացություն,

			<p>Թեմատիկ գրավոր աշխատանք, կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք:</p>	<p>իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով :</p> <p>Բավարարարդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>դրանց կիրառման հմտությունների պակաս</p>
	<p>3.Ետ մնացող և առաջադիմող սովորողների համար, ըստ մակարդակների, անցկացնել պարբերական և ինտենսիվ մշտադիտարկման աշխատանքներ</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Ռուբրիկներ, աղյուսակներ, հայտորոշիչ առաջադրանքներ, ԳՈՒՍ աղյուսակ, հարցադրումների մեթոդ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով :</p> <p>Բավարարարդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների, գնահատման ձևերի ոչ բավարար իմացություն, դրանց կիրառման հմտությունների պակաս, անտարբեր ուսուցիչներ</p>

Ռիսկերի կանխման գործողությունների մոդել

Հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական զարգացման կարիքների բավարարում

Նպատակ 1. Շարունակաբար քայլեր ձեռնարկել՝ ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման կարիքներն արդյունավետորեն բավարարելու համար

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
Ուսուցիչների մեթոդական գիտելիքների մակարդակի բարձրացում, գործնական հմտություններ և կարողություններ	1. Աջակցել ուսուցիչներին՝ պարտադիր ատեստավորմանը մասնակցելու և ուսուցչի որակավորման տարակարգին դիմելու	2024-2029 թթ.	Օրինակելի օրվա դասի պլանավորումներ, մեթոդական ձեռնարկներ, ուսուցողական հոլովակներ, ՏՀՏ գործիքներ,	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է	Պասիվ, չհամագործակցող ուսուցիչներ, ավանդական դասատիպերի, մեթոդների կիրառում,

<p>ձևավորում, մասնագիտական աճի համար պայմանների ստեղծում</p>	<p>հարցերում</p>		<p>մասնագիտական գրականություն, դասալսման արձանագրություններ</p>	<p>մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարարարդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>նորոգարությունների նկատմամբ անտարբերություն, պասիվություն, ինքնակրթյան, նախաձեռնողականության բացակայություն</p>
	<p>Մանկավարժական աշխատողների ինքնակրթության համար ապահովել նպաստավոր պայմաններ՝ մեթոդական ձեռնարկներ, համակարգիչ, ինտերնետ կապ, վերապատրաստումներ, ատեստավորումներ</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Մեթոդական ձեռնարկներ, համակարգիչ, ինտերնետ կապ, վերապատրաստումներ, ատեստավորումներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարարարդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Ուսումնական թական բազայի անբավարարություն, անհասանելիություն, ուսուցչի կարիքների նկատմամբ անտարբերություն</p>
	<p>3.Հաճախակի կազմակերպել սեմինարներ, քննարկումներ՝ վերաբերող ուսուցման ժամանակակից մեթոդներին, դասատիպերին, գնահատման ձևերին</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Քննարկումներ, սեմինարներ, հանդիպումներ, ուսուցչական առցանց հարթակներ, մանկավարժական նախաձեռնություններ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարարարդյունք: Գործողությունն իրականացվել է</p>	<p>Պասիվ, նորարարությունների չհարմարվող մանկավարժական համակազմ, տնօրենության կողմից անտարբերություն աշխատակիցների մասնագիտական զարգացման</p>

				,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	կարիքների նկատմամբ
Ուսուցիչների միջև համագործակցության, փոխօգնության մթնոլորտի ձևավորում	1. Մեթոդական միավորումների անդամների համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծել՝ փորձի փոխանակման, համագործակցության համար, ապահովել մասնակցային, առողջ բարոյահոգեբանական միջավայր	2024-2029 թթ.	Օրվա դասի պլանավորում, ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, ուսումնասօժանդակ նյութեր, գնահատման ժամանակակից ձևեր, ռուբրիկներ, գնահատման սանդղակներ, սանդղակներ, ինքնագնահատման ռուբրիկներ, փոխադարձ գնահատման հնարներ, թղթապանակ, դասալսումներ, քննարկումներ	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Համագործակցային հաղորդակցական հմտությունների պակաս, անտարբեր մանկավարժական համակազմ, անառողջ մթնոլորտ
	2. Ապահովել նպաստավոր պայմաններ՝ ինտեգրված դասերի, ուսումնական նախագծերի, միջոցառումների անցկացման համար, համագործակցող ուսուցիչներին տրամադրել անհրաժեշտ միջոցներ, նյութատեխնիկական բազա, տեխնիկական միջոցներ	2024-2029 թթ.	Ինտեգրված, միջառարկայական և կապերով դասեր, ուսումնական նախագծեր, համագործակցություն, փոխօգնություն	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների, գնահատման ձևերի ոչ բավարար իմացություն, դրանց կիրառման հմտությունների պակաս, համագործակցային հաղորդակցական հմտությունների պակաս
	3. Մանկավարժական	2024-	Քննարկումներ,	Գոհացնող	Համագործակց

	<p>աշխատողների համար ապահովել նպաստավոր պայմաններ՝ շահառու կազմակերպություններին, գործընկեր դպրոցների ուսուցիչների, առցանց մանկավարժական համայնքի հետ համագործակցություն հաստատելու համար</p>	<p>2029 թթ.</p>	<p>սեմինարներ, հանդիպումներ, ուսուցչական առցանց հարթակներ, մանկավարժական նախաձեռնություններ</p>	<p>արդյունք: Գործողությունն ավարտվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն ավարտվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն ավարտվել է, սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>ային հաղորդակցական հմտությունների պակաս, պասիվություն</p>
--	---	-----------------	---	---	--

Ռիսկերի կանխման գործողությունների մոդել

Համայնքի, կրթության կառավարման մարմինների, շահառու կազմակերպությունների հետ հաստատության համագործակցության բարելավում

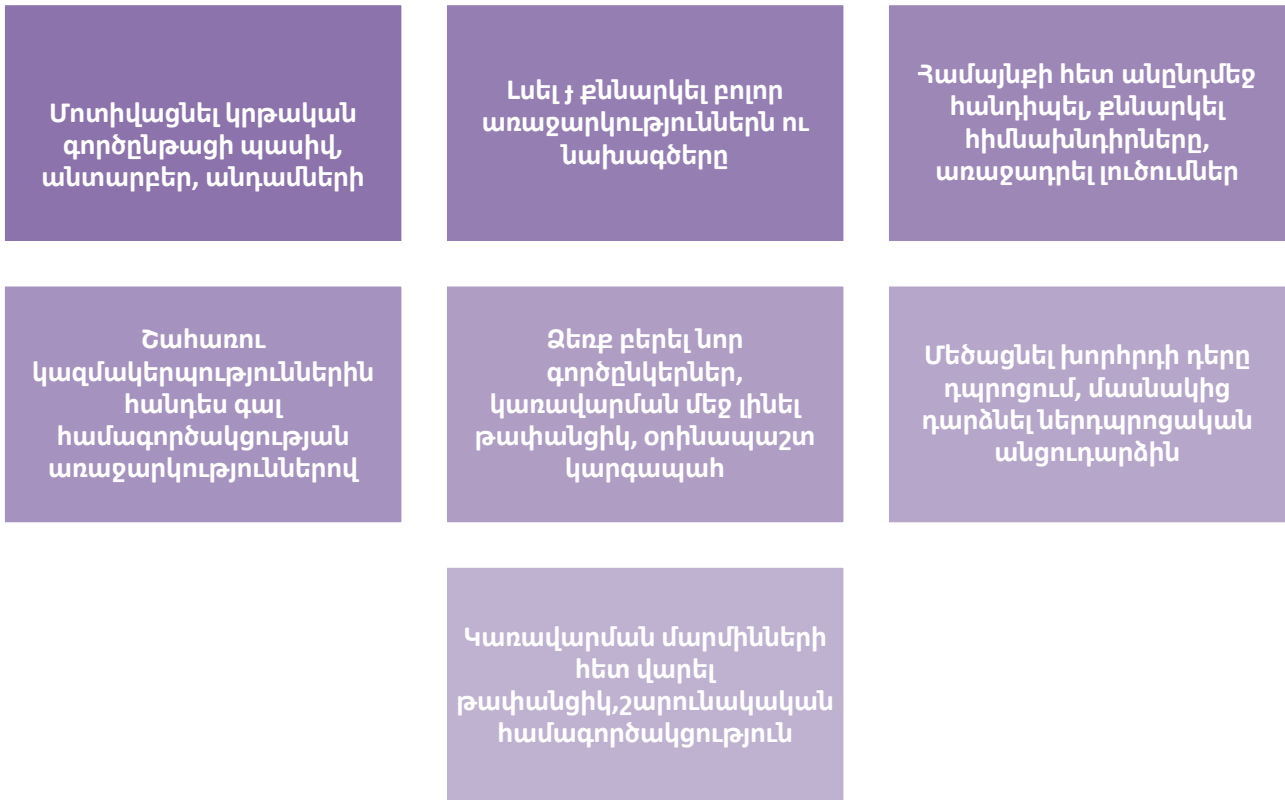
Նպատակ 1. Ապահովել համագործակցության արդյունավետ մթնոլորտ կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցների և շահառու խմբերի համար

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
<p>Համայնքի, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության խորացում, ամրապնդում</p>	<p>1. Համայնքի հետ համագործակցության համար ուսուցիչների, սովորողների և ծնողների հետ համատեղ մշակել աշխատանքային քարտեզ՝ սահմանելով համագործակցային ոլորտներ, ժամկետներ պատասխանատուներ</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Միջոցառումներ, քննարկումներ, հանդիպումներ, համատեղ նախագծեր, շաբաթօրյակներ, այցելություն համայնքի ծերերի, վետերաններին, անապահով ընտանիքներին, արվեստագետներին հետ հանդիպումներ, վարպետության դասեր</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է, սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Պասիվ համայնք, պասիվ սովորողներ, մանկավարժներ, ծնողներ, կազմակերպչական հմտություններ, ռեսուրսների, նախաձեռնողականության պակաս</p>
	<p>Շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության խորացման և ամրապնդման համար կազմել գործողությունների քայլաշար՝ ներառելով մանկավարժական աշխատողներին, ծնողներին</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Համատեղ միջոցառումներ, նախագծեր, վերապատրաստումներ, փորձի փոխանակում, վարպետության դասեր, ցերեկույթներ, սպորտային, մշակութային մրցույթներ, քաղաքաշտպանական, անվտանգային վարժանքներ,</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է</p>	<p>Թույլ համագործակցություն, նախաձեռնությունների պակաս, շահագրգռվածության բացակայություն</p>

			մասնագիտական կողմնորոշման վերաբերյալ սեմինարներ	,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	
	3.Բոլոր խորհրդակցական մարմինների համար ապահովել հասանելի և հավասար պայմաններ՝ պետական և համայնքային նշանակության շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության հաստատման, խորացման համար	2024-2029 թթ.	Կարծիքների, առաջարկների արկղիկ, սոցիալական ցանցեր, հանդիպումներ, իրազեկողական թերթիկներ	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Մասնակցային միջավայրի անհամաչափություն, անտարբերություն, անաշխատունակություն, համագործակցային, հաղորդակցական, կառավարչական հմտությունների պակաս
Կառավարման մարմինների հետ համագործակցության բարելավում, արդյունավետության խթանում	1.Նախարարության, պետական կառավարման լիազոր մարմնի հետ վարել հաշվետու համագործակցություն, մշտապես կատարել հանձնարարականները , կազմակերպել համատեղ խորհրդատվություններ , մասնակցել նախարարության կողմից անցկացվող միջոցառումներին	2024-2029 թթ.	Հանդիպումներ, քննարկումներ, արձանագրություններ, հաշվետվություններ, հյուրընկալություններ, մշտադիտարկումներ, ստուգումներ, վերահսկողություն, հետադարձ կապ, առցանց նամակագրություն	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	Տնօրենի պաշտոնային պարտականությունների չարաշահում, անպատասխանատու կառավարում, հետադարձ կապի բացակայություն, քանակական և որակական տվյալների ոչ իրական ներկայացում, խուսափում համագործակցությունից
	2. Մեծացնել	2024-	Հանդիպումներ,	Գոհացնող	Դպրոցի

	<p>կառավարման խորհրդի դերը, խորացնել համագործակցության շրջանակը, առավել հաճախ անցկացնել հանդիպումներ, քննարկումներ, համատեղ միջոցառումներ</p>	<p>2029 թթ.</p>	<p>քննարկումներ, արձանագրություններ, հաշվետվություններ, հյուրընկալություններ, համատեղ միջոցառումներ, որոշումներ, վերահսկողություն</p>	<p>արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է, սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>կողմից անտարբեր, անհաշվետու մոտեցում, կառավարման խորհրդի նկատմամբ անվստահություն, խորհրդի անդամների պասիվություն</p>
	<p>3. Կառավարման մարմինների, համայնքի և շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության խթանման համար մշտապես ձեռնարկել նախաձեռնություններ, ծրագրեր, միջոցառումներ՝ հանդես գալով որպես շահագրգիռ կողմ</p>	<p>2024–2029 թթ.</p>	<p>Բազմակարծություն, մասնակցայնություն, առաջարկություններ, ծրագրեր, նախաձեռնություններ, փորձի փոխանակում, համագործակցություն</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է, սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավման վրա:</p>	<p>Համագործակցային անառողջ միջավայր, պասիվ չհամագործակցող խորհրդակցական մարմիններ, անտարբեր համայնք, չհամագործակցող շահառու կազմակերպություններ</p>

Ռիսկերի կանխման գործողությունների մոդել

Հաստատության խորհրդակցական մարմինների գործունեության արդյունավետության բարձրացում

Նպատակ 1. Ապահովել նպաստավոր պայմաններ՝ բոլոր խորհրդակցական մարմինների աաշխատանքի արդյունավետության խթանման, քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավման համար

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
Մանկավարժական խորհրդի և մեթոդական միավորումների աշխատանքների արդյունավետ պլանավորում, իրականացում, վերահսկողական մեխանիզմների բարելավում	1. Բարձրացնել մանկավարժական խորհրդի աշխատանքներին խորհրդի անդամների մասնակցելիության մակարդակը, ապահովել խոսքի ազատություն, բարոյաեզրանակալան առողջ մթնոլորտ, լսել և	2024-2029 թթ.	Նիստեր, օրակարգ, քննարկումներ, որոշումներ, հաշվետվություններ, արձանագրություններ, մանկավարժական և նախաձեռնություն	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ավբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով	Անտարբեր, ոչ կարողունակ մանկավարժական համակարգ, կառավարչական, նախաձեռնողական հմտությունների պակաս,

	<p>քննարկել առաջարկությունները, դիտարկումներն ու դժգոհությունները, ներդնել ակտիվ ու նախաձեռնող անդամներին խրախուսելու համընդհանուր մեխանիզմներ, վերահսկել ընդունված որոշումների կատարման ընթացքը</p>		<p>ներ խրախուսագրեր, պատվոգրեր, կարգապահական տույժեր, համագործակցություն, բազմակարծություն</p>	<p>: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>նորարարությունների նկատմամբ անտարբերություն, համագործակցային, հաղորդակցական մշակույթի պակաս</p>
	<p>Բարձրացնել մեթոդավորումների անդամների աշխատանքային մոտիվացիան, հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական զարգացման համար, ըստ կարիքի մանկավարժներին տրամադրել աջակցություն, խորհրդատվություն, վարել դասալսումներ, ըստ արդյունաքների ձեռնարկել աջակցության միջոցառումներ</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Օրվա դասի պլանավորումներ, թեմատիկ պլաններ, փոխադարձ դասալսումներ, մեթոդական զեկուցումներ, ինտեգրված դասեր, ուսումնական նախագծեր, մեթոդների գնահատման ձևերի մասին լսումներ, S2S սեմինարներ, փորձի փոխանակում</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Մասնագիտական և մեթոդական ցածր մակարդակի գիտելիքներով և հմտություններով, չհամագործակցողմ ինքնակրթությամբ չզբաղվող, չհամագործակցող ուսուցիչներ</p>
	<p>3.Բոլոր մանկավարժների համար ապահովել աշխատանքային բարենպաստ պայմաններ՝ զերծ կոնֆլիկտներից, խտրականությունից, օրինազանցությունից, կաշկանդվածությունից , հարգել ու պաշտպանել բոլորի իրավունքները և պայմաններ ապահովել՝ պարտավորություններ կատարման համար</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Ներքին կարգապահական կանոններ, բարեվարքություն , մասնագիտական էթիկա, համագործակցություն, փորձի փոխանակում, փոխօգնություն, իրավունքի, արժամատույնի պաշտպանություն , օտարման, խտրականության</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն</p>	<p>Կոնֆլիկտային իրավիճակներ անկանոն վարքագիծ, ներքին կարգապահական կանոնները չպահպանող աշխատակիցներ, բանասարկության, խտրականության, օտարման, իրավունքների ռոտահարման նախադեպեր</p>

			բացառում	արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:	
<p>Աշխտհրդի և ծնողխտհրդի աշխատանքների արդյունավետ պլանավորում, իրականացում, վերահսկողական մեխանիզմների բարելավում, հոգաբարձուների խորհրդի կազմավորում</p>	<p>1. Աջակցել աշխտհրդի ինքնավարությանը, պայմաններ ստեղծել խորհրդի զարգացման, աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Խորհրդին աջակցել խորհրդատվությամբ, տրամադրել անհրաժեշտ միջոցներով, ստեղծել համագործակցության հաստատման համար նպաստավոր պայմաններ</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Հանդիպումներ, քննարկումներ, արձանագրություններ, հաշվետվություններ, միջոցառումներ, աշակերտական նախագծեր, հարցախույզեր, էքսկուրսիաներ, ճանաչողական այցեր, սոցիալական, համայնքային ուղղվածության ծրագրեր, ներդպրոցական միջոցառումներ՝ բուլինգի, բռնության, առողջ ապրելակերպի, բարելավրքության և այլ թեմաներով</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Պասիվ, անկարողունակ, անտարբեր սովորողներ, միջամտություն չի խորհրդի աշխատանքներին, գործառույթների սահմանափակում, ռեսուրսների, միջոցների անբավարարություն, կազմակերպչական, համագործակցային հմտությունների բացակայություն</p>
	<p>2. Ծնողական խորհրդի արդյունավետ աշխատանքի համար ստեղծել հավասար, մասնակցային պայմաններ, պաշտպանել ծնողների իրավունքները, բարձրացնել իրազեկվածության մակարդակը, ներգրավել դպրոցի կառավարման գործերին և ներդպրոցական կյանքին</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Հանդիպումներ, քննարկումներ, արձանագրություններ, հաշվետվություններ, հյուրընկալություններ, համատեղ միջոցառումներ, ծնողական ժողովներ, ծնողական դպրոցներ, սոցիալ-մանկավարժական աջակցություն, տունայց, կարիքների գնահատում</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Պասիվ, անկարողունակ, անտարբեր, ծնողավարական ցածր հմտություններով, անպատասխանատու, անկանոն վարքով, կոնֆլիկտային ծնողներ, համագործակցության բացակայություն, անտարբերություն դպրոցի կողմից, իրավունքների ոտնահարում</p>

	<p>3.2 միջամտել աշխտհրդի և ծնողխորհրդի աշխատանքներին, ապահովել խոսքի ազատություն, մասնակցային հավասար պայմաններ, իրացնել նշյալ խորհրդակցական մարմինների խորհրդակցական ձայնի իրավունքը</p>	<p>2024-2029 թթ.</p>	<p>Ինքնավարություն , բազմակարծություն, ռեսուրսների, խորհրդատվական և աջակցության տրամադրում, համագործակցություն, փոխօգնություն, բաց դռների օրեր, ինքնավարության օրեր, իրավունքների պաշտպանություն</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով : Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է ,սակայն արդյունք չի նպաստել քանակական և որակական ցուցանիշների բարելավմանը:</p>	<p>Կոնֆլիկտային իրավիճակներ անկանոն վարքագիծ, ներքին կարգապահական կանոնները չպահպանող սովորողներ և ծնողներ, բանասրկության, խտրականության, օտարման, իրավունքների ռոտնահարման նախադեպեր</p>
--	---	----------------------	--	--	---

Ռիսկերի կանխման գործողությունների մոդել

Հաստատության շենքային պայմանների նպատակային գործածության ապահովում, թերությունների շտկում

Նպատակ 1. Բարեկարգել դպրոցի ֆիզիկական վիճակը

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
<p>Շենքային պայմանների նպատակային գործածության ապահովում</p>	<p>1.Փոխել դպրոցի պատուհանները, դռները,դպրոցի տանիքի շուրջը պարույր անցկացնել:</p>	<p>2025-2026 ուստարի</p>	<p>Պետական ֆինանսավորում, համայնքի օժանդակություն, բարերարներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով , գերծախսով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	<p>Անբավարար միջոցներ, ժամկետների խախտումներ, թանկացումներ, այլ առաջնահերթ կարիքներ, ֆորամածոր, համայնքային միջոցների բացակայություն</p>
	<p>2.Բարելավել ջեռուցման համակարգը:</p>	<p>2025-2027 թթ.</p>	<p>Պետական ֆինանսավորում, համայնքի օժանդակություն, բարերարներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով , գերծախսով: Բավարար արդյունք:</p>	<p>Անբավարար միջոցներ, ժամկետների խախտումներ, թանկացումներ, այլ առաջնահերթ կարիքներ, ֆորամածոր, համայնքային միջոցների բացակայություն</p>

				Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:	
	Յվերանորոգել չվերանորոգված սանհանգույցները	2025-2028 թթ.	Դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ, արտաբյուջետային միջոցներ	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	Դպրոցի խնայողությունների բացակայություն, արտաբյուջետային միջոցների անբավարարություն
Կոսմետիկ վերանորոգման, հարդարման աշխատանքների իրականացում, ենթակառուցվածքների համալրում	1. Վերանորոգել միջանցքները, դասասենյակները	2025-2029 թթ.	Դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ, արտաբյուջետային միջոցներ	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով,</p>	Դպրոցի խնայողությունների բացակայություն, արտաբյուջետային միջոցների անբավարարություն

				որակի հետ կապված խնդիրներով:	
	2. Կոսմետիկ վերանորոգել հաստատության լաբորատորիաները, գրադարանը, բուժկետը, ՆԶՊ-ի կաբինետը, թվով երկու ռեսուրս սենյակները, խմբակների սենյակը, ուսուցչանոց, պարի սենյակը	2025-2029 թթ.	Դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ, արտաբյուջետային միջոցներ, համայնքի միջոցներ, նվիրատուներ, բարերարներ	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:	Դպրոցի խնայողությունների բացակայություն, արտաբյուջետային միջոցների անբավարարություն, բարերարների բացակայություն, համայնքային օժանդակության բացակայություն
	Վերանորոգել հիմնական դահլիճը, լաբորատորիաները, առարկայական կաբինետները, հիմնել նորերը	2026-2028 թթ.	Պետական ֆինանսավորում, դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ	Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:	Այլ առաջնահերթ կարիքներ, դպրոցի միջոցների, խնայողությունների բացակայություն
Նյութատեխնիկական	1. Դասարանները	2025-	Դպրոցի	Գոհացնող	Դպրոցի

բազայի թարմացում	համալրել նոր գույքով, գրատախտակներով նյութատեխնիկական բազայով, համալրել առարկայական կաբինետների, ուսուցանողի, հանդիսությունների սրահի գույքը	2029 թթ.	միջոցներ, խնայողություններ, արտաբյուջետային միջոցներ, համայնքի միջոցներ, նվիրատուներ, բարերարներ	<p>արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	խնայողությունների բացակայություն, արտաբյուջետային միջոցների անբավարարություն, բարերարների բացակայություն, համայնքային օժանդակության բացակայություն
	2. Լաբորատորիաների համար ձեռք բերել գույք, սարքավորումներ, նյութեր	2026-2027 թթ.	Պետական ֆինանսավորում, դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ, բարերարներ	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերծախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերծախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	Այլ առաջնահերթ կարիքներ, դպրոցի միջոցների, խնայողությունների բացակայություն
	3. Ձեռք բերել համակարգիչներ, օժանդակ սարքեր, համապատասխան գույք, համալրել	2025-2029 թթ.	Դպրոցի միջոցներ, խնայողություններ, բարերարներ, արտաբյուջետային	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է,</p>	Այլ առաջնահերթ կարիքներ, դպրոցի միջոցների,

	գրադարանային ֆոնդը		ն միջոցներ	<p>պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերձախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերձախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	խնայողությունների բացակայությունն
--	--------------------	--	------------	--	-----------------------------------

Նպատակ 2. Դպրոցի հարակից տարածքի ֆունկցիոնալ օգտագործման համար ապահովել հնարավորություններ

Խնդիր	Գործողություն	Ժամկետ	Անհրաժեշտ միջոցներ	Արդյունքների չափման մեխանիզմներ	Ռիսկեր
Բակի ֆունկցիոնալ օգտագործում, ձեռնարկատիրական գործունեության զարգացում	1. Ձեռք բերել տնկիներ, դեկորատիվ ծառեր, ծաղիկներ	2024-2025 թ. ստաբիլ	Համայնքի միջոցներ, բարերարների, շահառու կազմակերպություններ	<p>Գոհացող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ:</p> <p>Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերձախսով:</p> <p>Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերձախսով, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	Համայնքի միջոցների բացակայություն, բարերարների, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության հաստատման դժվարություններ

	<p>2.Բարձրացնել ձեռնարկատիրական գործունեության արտադրողականությունը, փնտրել գործընկերներ՝ բնամթերքի սպառման համար</p>	<p>2025-2026 թվականներ</p>	<p>Համայնքի միջոցներ, բարերարներ, շահառու կազմակերպություններ, նոր գործընկերներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերձախառվ: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերձախառվ, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	<p>Համայնքի միջոցների բացակայություն, բարերարների, շահառու կազմակերպությունների հետ համագործակցության հաստատման դժվարություններ</p>
	<p>3.Բակում ստեղծել բացօթյա դասարան</p>	<p>2024-2025 թվականներ</p>	<p>Համայնքի միջոցներ, դպրոցի խնայողություններ, կամավորներ</p>	<p>Գոհացնող արդյունք: Գործողությունն ամբողջությամբ իրականացվել է, պահպանվել են ժամկետները, խնայվել են միջոցներ: Միջին արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, որոշակի թերություններով, գերձախառվ: Բավարար արդյունք: Գործողությունն իրականացվել է մասնակի, գերձախառվ, որակի հետ կապված խնդիրներով:</p>	<p>Համայնքի միջոցների բացակայություն, խնայողությունների պակաս, կամավորների բացակայություն</p>

Ռիսկերի կանխման գործողությունների մոդել

Կառավարման մարմինների
հետ համագործակցության
խորացում

Ֆինանսական միջոցների
արդյունավետ կառավարում,
նպատակային օգտագործում

Առաջնային կարիքների
վերհանում, գնահատում

Համայնքի, շահառու
կազմակերպությունների հետ
համագործակցության
խորացում

Կամավորների,
բարերարների, նոր
գործընկերների ներգրավում

Ձեռնարկատիրական
գործունեության ծավալների փ
որակի խթանում

Ինայված միջոցների
նպատակային օգտագործում

Արտաբյուջետային
հնարավորությունների
ընդլայնում

**ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ
ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՆ ՈՒ
ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

➤ Սովորողների ակադեմիական առաջընթացն ու կրթության որակի բարելավումը

№	ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԹՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԵՌԱՆԻՋՄՆԵՐԸ
1	Սովորողների աջադիմության մակարդակը				
2	Մասնակցային, ներառական դասերի անցկացում				
3	Կարողունակությունների ձևավորմանն ուղղված դասերի անցկացում				
4	Սովորողակենտրոն դասերի անցկացում				
5	Ուսուցման անհատական սկզբունքի ապահովմամբ դասերի անցկացում				
6	Դասերին ուսումնաօժանդակ նյութերի, ակադեմիական գրականության օգտագործում				
7	Դասերին տեխնոլոգիաների օգտագործում				

➤ Աշխատակազմի կառավրման և մասնագիտական զարգացման համակարգի արդյունավետությունը

№	ՆՊՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՑՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ
1	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներին տիրապետում				
2	Գնահատման ժամանակակից ձևերին տիրապետում				
3	ՏՀՏ հմտություններ, կրթական առցանց գործիքներին տիրապետում				
4	Դաստիարակչական մեթոդներին տիրապետում				
5	Ներառական կրթության սկզբունքներին տիրապետում				
6	Ուսումնական նախագծերի անցկացման հմտություններ				

➤ Հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմինների ներգրավվածությունը և մասնակցայնությունը

№	ՆՊՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՑՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ
1	Մանկավարժական խորհրդի արդյունավետ աշխատանք				
2	Առարկայական մասնախմբերի արդյունավետ աշխատանք				
3	Ծնողխորհրդի արդյունավետ աշխատանք				
4	Աշխորհրդի արդյունավետ աշխատանք				
5	Հոգաբարձուների խորհրդի արդյունավետ ձևավորում				
6	Խորհրդակցական մարմինների միջև համագործակցության հաստատում				

➤ Դասավանդման համար անհրաժեշտ ռեսուրսների հասանելիությունը և կիրառությունը

№	ՆՊՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՍ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ
1	Դիդակտիկ նյութերի և զննական Պարագաների Հասանելիությունը				
2	Տեխնիկական միջոցների հասանելիությունը				
3	Մարզագույքի հասանելիությունը				
4	ԲՏՃՄ սարքավորումների և նյութերի հասանելիությունը				
5	Էլ. Գրատախտակների հասանելիությունը				
6	Գրքային ֆոնդի հասանելիությունը				

➤ Մանկավարժական ինքնավարության և ակադեմիական ազատության ապահովումը

№	ՆՊՍՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ
1	Կիրառվող մեթոդների ինքնություն ընտրություն				
2	Գնահատման ձևերի ինքնություն ընտրություն				
3	ԿԳՄՄՆ-ի կողմից երաշխավորված ուսումնառության նյութերից ինքնություն ընտրելու հնարավորություն				
4	Համացանցային տեղեկատվական հարթակներ կիրառելու հնարավորություն				
5	Միջառարկայական կապեր ապահովելու հնարավորություն				

➤ Բոլոր շահառուների համար դրական և ապահով մթնոլորտի ապահովումը

№	ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԹՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔԵՐԸ	ՉԿԱՏԱՐՎԱԾ ԿԱՄ ԹԵՐԻ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	ԴՐԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ	ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՀԱՂՈՂԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՑՆՔԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՍԵՌԱՆԻՋՄՆԵՐԸ
1	Ներքին կարգապահական կանոնների պահպանում				
2	Իրավունքի գերակայություն				
3	Հավասարության սկզբունքի պահպանում				
4	Ժողովրդավար կառավարում				
5	Բռնության, օտարման կանխարգելում				
6	Բանասերկության, զրպարտության բացառում				
7	Բարիդրացիական մթնոլորտի ապահովում				

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

